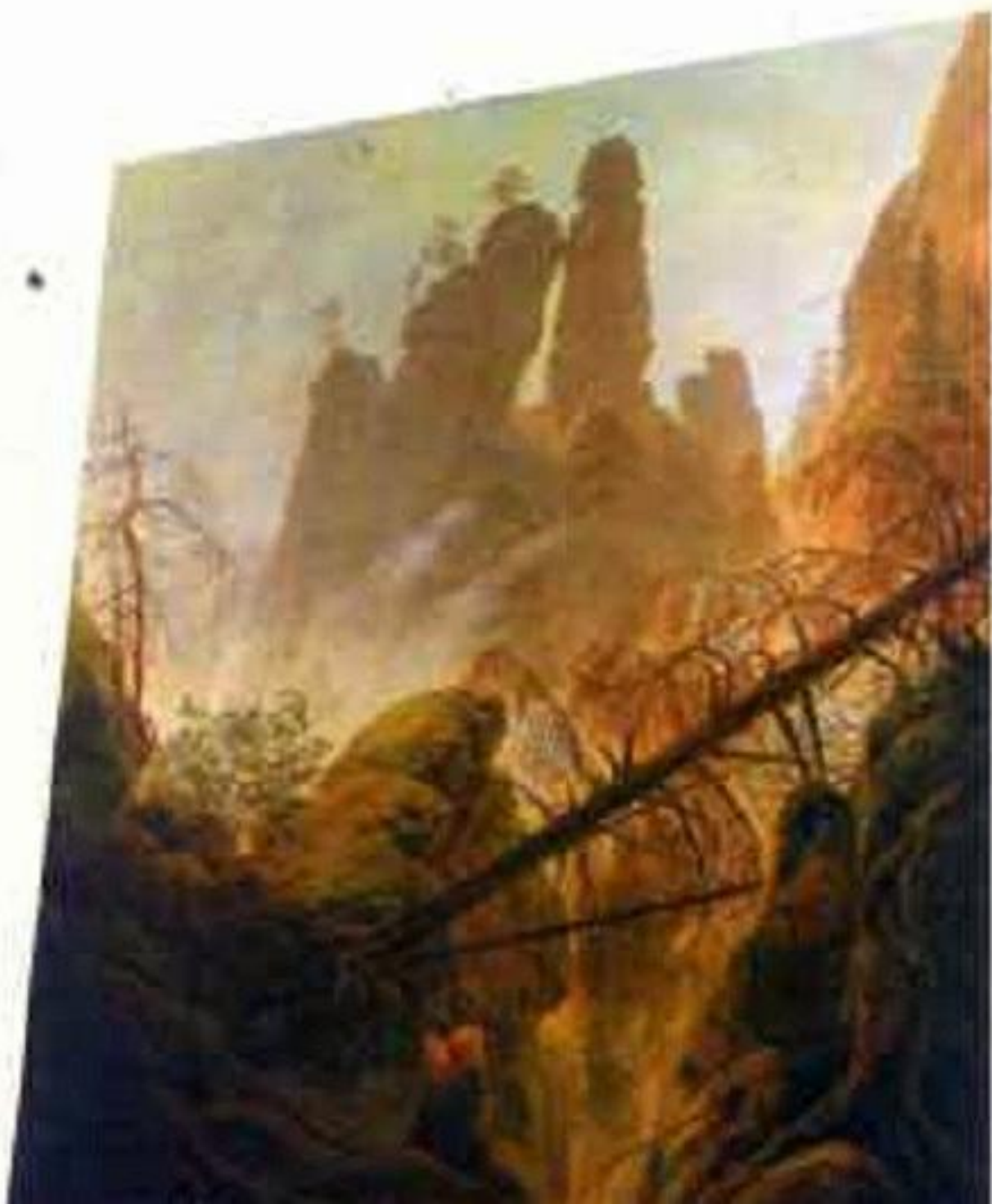


ELFRIDE JELINEK
LJUBAVNICE



Sadržaj

predgovor:

početak:

na paulinom primeru

šta to tamo tako svetli?

i nastavlja se loš primer paula

brigita se hajnca i gadi! i brigita se gadi hajnca

ali je onda jednog dana

da li je to bilo još jedno seksualno opštenje?

živi smo samo kad volimo!

šetajući se, brigita hvata

pauline sklonosti

jednoga su dana brigita i hajnc opet

nastavak: paulina osećanja

brigita mrzi hajnca

sada je ljubav, dakle, naišla

razlike između suzi i brigite / eventualne sličnosti između suzi i

brigite

gde ima ljubavi, uvek ima i puta i načina

nažalost

ono je

ja čak imam i prijateljicu

tamo gore u brdima, u prirodi

na ovom ćemo mestu morati prilično naglo da prekinemo

brigitinu sudbinu

paula je polako

brigitina dalja sudbina

časovi teku

preliminarni izveštaj:

astmina smrt otvara nove perspektive

o brigitinoj materici:

VENČANJE

let, let, bubamaro... (roditelji napuštaju gnezdo)

a šta je s paulom? i ona ima svoje carstvo

još jedna veridba
kako se paula dala zavesti
POGOVOR:

Elfride Jelinek

LJUBAVNICE

predgovor:

znate li ovu LEPU zemlju sa njenim brdima i dolinama? u daljini je omeđuju lepe planine. ima horizont kakav nema mnogo zemalja. znate li livade, oranice i polja ove zemlje? znate li njene ljubazne kuće i ljubazne ljude u njima?

usred ove lepe zemlje ljudi su saziali fabriku. njen povijen krov od talasastog lima pravi lep kontrast u odnosu na listopadne i zimzelene šume koje je okružuju, fabrika se povija u pejzaž. iako nema razloga da se povija.

mogla bi da stoji uspravno.

dobro je što stoji ovde, gde je lepo, a ne negde drugde, gde je nelepo.

fabrika izgleda kao da je deo ovog lepog pejzaža.

izgleda kao da je ovde izrasla, ali ne! kada je bolje pogledate videćete: podigli su je dobri ljudi. konačno, ništa ne pada s neba.

a dobri ljudi ulaze u nju i izlaze iz nje. nakon toga, preplavljaju pejzaž, baš kao da je on njihovo vlasništvo.

fabrika i parcela ispod nje pripadaju vlasniku, to je koncern.

uprkos tome, fabrika se raduje kada se u nju ulivaju veseli ljudi, zato što takvi postižu bolje rezultate od neveselih.

žene koje ovde rade ne pripadaju vlasniku fabrike.

žene koje ovde rade u potpunosti pripadaju svojim porodicama.

koncernu pripada samo zgrada. tako su svi zadovoljni.

mnogobrojni prozori svetlucaju i trepcu, baš kao i mnogobrojni bicikli i automobili napolju. prozore su oprale žene, a automobile uglavnom muškarci.

svi ljudi koji su došli na ovo mesto su žene.

šiju. šiju midere, grudnjake, a ponekad i korsete i gaćice.

ove žene se često udaju, ili propadaju na neki drugi način. ali dok šiju, šiju. često im pogled odluta napolje, na neku pticu, pčelu ili vlat trave.

prirodu koja ih okružuje one ponekad mogu bolje da razumeju nego muškarci, i da uživaju više u njoj.

mašina uvek pravi šav. nikad joj ne dosadi. ispunjava svoju dužnost, gde god da je stavite.

svaku mašinu opslužuje priučena švalja. ni švalji nije dosadno. i ona ispunjava svoju dužnost.

dok to radi, ona može da sedi. snosi veliku odgovornost, ali nema pregled situacije i ne sagledava perspektive. ali zato najčešće vodi brigu o domaćinstvu.

ponekad bicikli voze svoje vlasnice kućama.

dom. njihovi domovi leže u tom istom lepom pejzažu.

ovde uspeva zadovoljstvo, to se odmah vidi.

kada pejzaž ne može da zadovolji, onda potpuno zadovoljavaju muževi i deca.

ali ova naša priča počinje na jednom sasvim drugom mestu: u velegradu.

tamo se nalazi ogranak fabrike, ili bolje rečeno tamo je centrala fabrike, a ovo mesto na obroncima alpa je ogranak.

i tamo šiju žene, što im i leži.

one ne šiju ono što im leži, nego šivenje kao takvo leži ženama, ono im je u krvi.

tako da moraju još samo da puste tu krv.

reč je o mirnom ženskom poslu.

mnoge žene šiju s pola srca, drugu polovinu zauzima njihova porodica.

pojedine žene šiju od sveg srca. one što tako rade nisu baš najbolje.

na gradskom ostrvu mira počinje i naša priča, koja će se uskoro završiti.

ako neko nekada i doživi sudbinu, to se sigurno ne događa ovde. ako neko ima sudbinu, onda je to sigurno muškarac. ako nekoga snađe sudbina, onda je to žena.

život ovde, nažalost, protiče mimo čoveka. samo rad ostaje. ponekad neka od žena pokuša da se pridruži životu koji prolazi i da malo proćaska.

život se onda, nažalost, odveze dalje automobilom, prebrzo za bicikl. do viđenja!

početak:

jednog dana brigita je odlučila da hoće još samo da bude žena, samo žena, i to tipa po imenu hajnc.

veruje da će od sada njene slabosti biti vredne ljubavi, dok će njene snage ostati skrivene.

hajnc na brigiti ne vidi, međutim, ničeg vrednog ljubavi, a i njene slabosti smatra samo odvratnim.

brigita se sad neguje zbog hajнца, jer kada je osoba žena, onda je to put bez povratka, onda osoba mora i da se neguje. brigita bi htela da joj se budućnost jednog dana zahvali mladalačkim izgledom. ali brigita možda i nema budućnost. budućnost u potpunosti zavisi od hajнца.

kada je čovek mlad, uvek izgleda mlado, kada je čovek stariji, tada je ionako prekasno. ako čovek tada ne izgleda mlađe, to podrazumeva nemilosrdnu osudu okoline: nije u mladosti preduzeo neophodne kozmetičke korake!

zato je brigita uradila nešto što će u budućnosti biti važno.

kada čovek nema sadašnjosti, mora da se postara za budućnost.

brigita šije grudnjake. kada čovek pravi male šavove, treba da ih napravi mnogo. norma u svakom slučaju propisuje minimum četrdeset. ako čovek pravi komplikovaniji veći šav, ne mora da ih napravi toliko mnogo. to je humano i pravedno.

brigita bi mogla da ima mnoge radnike, ali ona hoće jedino hajнца, koji će postati poslovan čovek.

materijal je najlonska čipka sa podlogom od tanke penaste gume. njena fabrika ima veliki udeo na tržištima koja su u inostranstvu, a ima i mnoge švalje koje dolaze iz inostranstva. mnoge švalje prestaju s radom zbog braka, trudnoće ili smrti.

brigita se nada da će jednom prestati zbog braka i trudnoće. brigita se nada da će je hajnc izvući odavde.

sve bi drugo bilo smrt, čak i da ostane u životu.

za sada b. još nema ništa osim svog prezimena, a u daljem toku priče brigita će dobiti hajncovo prezime, to je važnije od novca i imetka, to može da pribavi i novac i imetak.

pravi život, život koji sme da progovori kada ga pitaju, pravi život je život nakon rada. za brigitu su život i posao kao dan i noć. ovde će, dakle, biti više reči o slobodnom vremenu.

hajnc u ovom posebnom slučaju znači život. pravi život ne samo da se zove hajnc, nego to i jeste.

osim hajнца nema ničega. nešto bolje od hajнца za brigitu je apsolutno nedostižno, nešto gore od hajнца brigita ne želi. brigita se očajnički i rukama i nogama brani od pada. a pad, to je gubitak hajнца.

brigita, međutim, takođe zna da za nju nema ni napretka, tu je samo hajnc ili nešto gore od hajнца ili šivenje grudnjaka do kraja života. šivenje grudnjaka bez hajнца značilo bi već sada kraj života.

potpuno je prepušteno slučaju da li će brigita živeti sa hajncem ili će uteći životu i propasti.

u tom pogledu nema zakonomernosti. sudbina odlučuje o brigitinom sudbini. nije važno šta ona radi ili jeste, već je važan hajnc i ono što on radi i jeste.

brigita i hajnc nemaju svoju priču. brigita i hajnc imaju samo posao.

hajnc treba da postane brigitina priča, on treba da joj napravi život, pa onda da joj napravi dete, čiju će budućnost opet obeležiti hajnc i njegov posao.

priča o b. i h. nije nešto što se postepeno razvija, ona je nešto što se odjednom tu stvorilo i što se zove ljubav.

ljubav dolazi s brigatine strane. ona mora da ubedi hajнца da ljubav dolazi i sa njegove strane. on mora da nauči da sagleda da ni za njega nema budućnosti bez brigite. za hajнца, naravno, ima budućnosti. on ima budućnost kao električar, i bez brigite. električne instalacije bi mogle da se postavljaju i da b. uopšte nije kraj njega. moguć je čak i život! može se čak ići i na *bowling* ili kuglanje bez brigite.

brigita, međutim, ima mnogo zadataka.

hajncu stalno mora da objašnjava da bez nje za njega nema budućnosti, a to je veliki napor. osim toga, mora energično

sprečavati da hajnc dođe na ideju da bi svoju budućnost mogao da vidi i s nekim drugim. o tome kasnije.

to je naporna situacija, ali s dobrim izgledima na uspeh.

hajnc želi da bude samostalan mali preduzetnik sa sopstvenim malim preduzećem, i to postaje, odnosno, to će postati. hajnc će zapovedati, brigita će dobijati zapovesti. brigita će radije dobijati zapovesti od sopstvenog muža u njegovom sopstvenom preduzeću, koje je pomalo i njeno preduzeće. samo da hajnc jednog dana ne upozna neku visokoškolaricu, kao na primer suzi! samo da hajnc, za ime boga, jednog dana ne poveruje da je neko možda bolji nego što će brigita ikada biti, da je takav neko bolji i za njega.

ako hajnc misli da je to bolje, treba da digne ruke od toga. najbolje bi bilo, međutim, da to i ne upozna, tako je i sigurnije.

dok brigita sedi za svojom šivaćom mašinom i šije streč i oseća pod prstima penastu gumu, krutu čipku i novi brus „veštičica” u bojama sezone, muče je noćne more zbog nekoga ko još uvek i ne postoji, ali ko bi ipak mogao da naleti na hajnca u liku nečeg boljeg.

brigita nema mira ni na poslu.

čak i na poslu mora da radi.

na poslu ne bi trebalo da misli, ali nešto u njoj neprekidno misli.

brigita ne može da napravi ništa bolje od svog života.

bolje od života treba da dođe od hajnca. hajnc može da oslobodi brigitu od njene šivaće mašine, brigita to ne može sama.

ali za to nema garancija, zato što je sreća slučaj, a ne zakon, ili logična posledica vlastitog delanja.

brigita hoće da joj neko obezbedi budućnost. ona ne može sama da je proizvede.

priča o tome kako su se njih dvoje upoznali nije važna. i sami njih dvoje su nevažni. oni su bukvalno najbolji predstavnici svega što je nevažno.

često se susreću i studenti i studentkinje, što je gotovo jedno te isto, izuzev pola. o takvim susretima obično mogu da se pričaju uzbudljive priče.

takvi ljudi ponekad imaju čak i dug uvod u priču.

iako je brigitin uvod u priču izuzetno nepovoljan za buduću akumulaciju kapitala, ipak je upoznala hajnca, u čijim će se rukama

jednoga dana akumulirati kapital. brigita je vanbračna kći majke koja šije isto što i brigita, odnosno grudnjake i steznike.

hajnc je zakoniti sin kamiondžije i njegove žene, koja je mogla da ostane domaćica.

uprkos tim nepremostivim razlikama b. i h. su se upoznali, u ovom specifičnom slučaju upoznavanje znači želju za bekstvom, odnosno nedopuštanje bega i čvrst stisak.

hajnc je naučio nešto što će mu jednog dana otvoriti čitav svet, odnosno električarski zanat.

brigita nikada nije naučila ništa.

hajnc je nešto, brigita je ništa, što bi i drugi mogli da budu, isto tako i bez ikakvog napora. hajnc je jedinstven i hajnc je ljudima često potreban, npr. kod oštećenja električnih instalacija, ili kada im je potrebno malo ljubavi. brigita je zamenjiva i nepotrebna. hajnc ima budućnost, brigita nema čak ni sadašnjost.

hajnc je za brigitu sve, posao za brigitu nije ništa do dosadna muka. čovek koji voli brigitu je za nju sve. čovek koji voli brigitu, a uz to je i neko, optimum je koji brigita može da postigne. posao nije ništa zato što ga brigita već ima, ljubav je više, zato što tek mora da je traži.

brigita je već našla: hajнца.

hajnc se često pita šta to brigita ima da ponudi.

hajnc često pomišlja da nađe nekog drugog, nekog ko bi imao šta da ponudi, kao npr. gotovinu ili poslovni prostor za odgovarajući lokal.

brigita ima da ponudi telo.

pored brigitinog tela na tržište se istovremeno izbacuju i mnoga druga tela. brigiti na ovom putu pomaže jedino kozmetička industrija. i tekstilna industrija. brigita ima grudi, butine, noge, kukove i pičku.

to imaju i druge, često čak i boljeg kvaliteta.

brigita ima mladost, koju mora da deli s drugima, na primer sa fabrikom i bukom u njoj i sa prepunim autobusom. oni izjedaju brigitinu mladost. brigita je sve starija i starija, i sve manje i manje žena, a konkurentkinje su sve mlađe i mlađe i sve više i više žene.

brigita kaže hajncu: potreban mi je čovek koji će ostati kraj mene, koji će se brinuti o meni, a ja ću za uzvrat ostati kraj njega i brinuću se o njemu. hajnc kaže da sere na to.

šteta je što brigita hajнца toliko mrzi.

danas, na primer, brigita kleči pred klozetskom šoljom u brvnari na malom placu koji pripada hajncu i njegovim roditeljima, na hladnom podu. ovaj pod je hladniji

od ljubavi, koja je vrela i koja se zove hajnc.

otac-kamiondžija je odsutan i brigita pomaže u kući, što je jedini način da se umili, što znači da veselo riba klozetsku šolju četkom za sranje. pre pet minuta je rekla da će uraditi to sa zadovoljstvom. sada to već više ne radi sa zadovoljstvom. muka joj je od svih tih govana koja su se tokom nedelje nakupila u tročlanom domaćinstvu.

hajnc će ipak dobiti za ženu, ako ne sekretaricu, visokoškolaricu, sekretaricu, sekretaricu ili sekretaricu, ženu koja je prava žena, što znači da može primerno da izađe na kraj sa četkom i njenim odvratnim prapatnim okolnostima.

kod svoje kuće brigita uopšte ne pomaže, to bi značilo da ulaže kapital i radnu snagu u malo preduzeće koje je unapred osuđeno na propast i koje radi s gubitkom. beznadežno. bezizgledno. brigita investira bolje, tamo gde nešto može i da se dobije. potpuno novi život.

pošto brigita nema mnogo mozga, ishod je neizvestan.

menadžerima konačno pomaže njihov mozak kada nešto planiraju. brigita je dobila obrazovanje samo za svoje prste. i ništa više od toga. ali koji sa rukama koje vise na njima mogu da potegnu za troje, kada moraju. a moraju. za hajнца.

brigita se uvlači u dupe hajncovoj mami. tamo nalazi samo ista govna kao i u šolji koju riba. ali jednog dana će to sve biti iza mene, a budućnost preda mnom. ne, kada govna budu iza mene, već ću biti u budućnosti. prvo moram da steknem status koji će mi omogućiti da uopšte SMEM da imam budućnost. budućnost je luksuz. nema je baš mnogo.

ova mala epizoda treba samo da pokaže da brigita *može* da radi, kada mora.

a mora.

na paulinom primeru

na paulinom primeru. paula je sa sela. život na selu ju je do sada držao u pat-poziciji, baš kao i njene sestre, eriku i renatu, koje su udate. njih dve već treba otpisati, baš kao da ih nema na svetu. s paulom je drugačije, ona je najmlađa od njih i još uvek je stvarno na svetu. ima 15 godina. sada ima dovoljno godina da razmisli šta bi želela da bude jednog dana: domaćica ili prodavačica. prodavačica ili domaćica. u njenim godinama sve devojke njenih godina imaju dovoljno godina da razmisle šta bi želele da budu. završavaju srednju stručnu školu 3. stepena, muškarci u selu ili postanu drvoseče, ili stolari, električari, vodoinstalateri, zidari, ili odlaze u fabriku, ili pokušaju da postanu stolari, električari, vodoinstalateri, zidari ili fabrički radnici, a onda ipak odu u šumu i postanu drvoseče. devojke postanu njihove žene. lovac je bolje zanimanje, a oni se zato uvoze. učitelja i sveštenika nema, selo nema ni školu ni crkvu. uvezen je i intelektualni posao poslovođe u bakalnici. pod njim uvek rade tri žene i devojke iz sela i jedna učenica iz sela. žene do udaje ostaju prodavačice ili pomoćnice, a kada ih privenčaju gotovo je sa prodavanjem, onda su one same prodate, i na njihovo mesto tada dolazi nova prodavačica koja prodaje dalje, sve to leti kao u snu.

tako se tokom godina uspostavio prirodni ciklus: rođenje i posao i udaja i napuštanje posla i rađanje ćerke, domaćice ili prodavačice, najčešće domaćice, ćerka kreće na posao, majka crkne, ćerka se udaje, napušta posao, skače sa odskočne daske, rađa sledeću ćerku, bakalnica je centar prirodnog ciklusa u prirodi, u njenom voću i povrću ogledaju se decenije, ogleda se čovek. život u svojim mnogobrojnim pojavnim oblicima, u njenom jedinom izlogu ogledaju se koncentrisana lica prodavačica, koje su se ovde okupile da čekaju udaju i život. u radnji gotovo da nikada ne radi udata žena, osim ako joj je muž trenutno bez posla, ili je teško povređen. alkoholičar je u svakom slučaju.

posao drvoseča je težak i opasan, i mnogi se nikada nisu vratili s njega. zato neverovatno uživaju u životu dok su još mladi, već od trinaeste devojke moraju da ih se čuvaju, počinje opšta trka,

sudaraju se rogovima, i od tog procesa odjekuje čitavo selo. proces odjekuje dolinom.

na kraju mladosti mladi muškarci u kuću dovode vrednu, štedljivu ženu.

kraj jedne mladosti, početak jedne starosti.

za ženu kraj života i početak obdaništa. dok muškarci lepo sazrevaju i počinju da stare i odaju se alkoholu, koji ih navodno drži u snazi i na bezbednoj udaljenosti od raka, njihove se žene često dugi niz godina bore sa smrću, često čak i toliko dugo da mogu da prisustvuju borbi sa smrću vlastitih ćerki. žene počinju da mrze svoje ćerke i žele da one umru isto tako rano kao što su i one jednom umrle, i zato: mora se naći muž. ponekad neka ćerka ne bi htela da umre onoliko brzo koliko bi trebalo, već bi umesto toga više volela da još godinu ili dve ostane prodavačica i da živi! da, da živi! u ređim slučajevima htela bi čak i da bude prodavačica u regionalnom centru, gde postoje i druga zanimanja, kao što je sveštenik, učitelj, fabrički radnik, vodoinstalater, stolar, bravar, ali i sajdžija, pekar, mesar! ili proizvođač suhomesnatih proizvoda! i još mnoga druga, koja obećavaju još bolji život u lepšoj budućnosti.

ali nije uopšte lako zadržati muškarca sa lepšom budućnošću. bolja zanimanja mogu da ponude nešto bolje, i zato traže da im se odmah da, ali ipak ne sme da im se da, jer bolje zanimanje odmah traži nešto još bolje, i to je kraj. drvoseča ponekad čeka, bolje zanimanje nikada ne čeka. retko se koja odatle vratila, osim u posetu sa kopiletom bez oca.

retki izuzeci takođe povremeno dolaze kući u posetu, da bi majci i ocu pokazali decu, kako im je dobro, a muž je fini i daje im sav novac, i ne loče mnogo, i kuhinja je skroz nova i usisivač je nov i zavese su nove i stočić isto i televizor je nov, i novi kauč je nov i novi šporet je doduše polovan, ali kao nov, a parket je doduše izlizan, ali je uglačan kao nov. i ćerka je još kao nova, ali će uskoro postati prodavačica i ostariti neverovatnom brzinom i biće potrošena. ali zašto da ćerka ne bude potrošena, kada je majka već potrošena? i ćerka će uskoro doći na red za trošenje, i ona bi što pre da se troši, i baca se na posao sa novim boljim, kao što su sveštenici, učitelji, fabrički radnici, vodoinstalateri, stolari, bravari, sajdžije, mesari! i

proizvođači suhomesnatih proizvoda! i tako dalje, itd., i svima njima su neprekidno potrebne žene, i oni ih upotrebljavaju, ali sami ni u kom slučaju ne žele da kupe i da koriste polovnu ženu. ne. to je onda teško. jer gde naći nove, nekorišćene žene, ako se žene stalno troše? nema prostitucije, ali ima podosta vanbračne dece, ta tamo, ta nije smela to da radi, ali je ipak radila, dala se pa su joj ga dobro i dali, i eto je sada, mora sama da radi, čak i poslove koje inače rade muškarci, a dete ostaje kod bake, koja mrzi i majku i dete. polovne žene retko ko hoće da uzme, a ako ih iko i uzme, to je prvi vlasnik. onda čitav život moraju da slušaju: da te ja nisam uzeo, ne bi te uzeo nijedan drugi i morala bi da gledaš gde da nađeš novac za dete, pa sam te ipak uzeo u poslednjem trenutku, i sad možeš da uzimaš novac od mene, nakon što ja uzmem novac za alkohol, a u zamenu za to mogu da te uzmem kad god hoću, ali vodiću računa da našu ćerku niko protivpravno ne uzme i ne iskoristi, da ne postane kao majka, koja je pustila da je uzmu još PRE.

ona treba da čeka dok je neko ne uzme, ali posle, i tek tada da pusti da je uzme, ali tek posle. ako pusti da je uzmu pre, kao što si ti uradila, onda posle može da bude srećna ako je iko uzme. a naša ćerka može da bude srećna što ima oca kao što sam ja.

užasno, to lagano umiranje. i muškarci i žene umiru polako zajedno, ali muškarac pri tom barem ima neku razonodu, on svoju ženu nadzire spolja, kao pas čuvar, čuva je dok ona umire. a žena iznutra nadzire muškarca, letnje posetioce ženskog pola, njihove ćerke i kućni budžet da se ne propije. a muškarac spolja nadzire svoju ženu, letnje posetioce muškog pola, ćerke i kućni budžet, da bi se dočepao nečega što bi propio. I tako zajedno do konačnog umora, i ćerka više ne može da dočeka da konačno i sama može da umre, i roditelji već kupuju šta treba za ćerkinu smrt: čaršave i peškire i krpe za sudove i polovan frižider. tako je mrtva, ali sveža.

a šta će biti s paulom? prodavačica ili domaćica? ne smemo sad zbog svega ovog da zaboravimo paulu! o kojoj je ovde reč. šta će biti s paulom? da li da umre ranije ili kasnije? ili joj je možda bolje da i ne počne da živi? da odmah umre? da ne može da dočeka, a onda će već biti prekasno, dete će već biti tu, a majka će umreti odmah, a ne tek nakon svadbe? NE! paula bi, naime, htela da uči za krojačicu. u

selu se to, naime, nikada do sada nije desilo, da neko hoće nešto da UČI. to neće na dobro izaći. majka pita: paula, zar nećeš ipak da budeš prodavačica, tako možeš i da upoznaš nekog, ili domaćica, ako si već upoznala nekog? majka kaže: paula, MORAŠ da budeš prodavačica ili domaćica. paula odgovara: majko, trenutno nema posla za prodavačice. majka kaže: a ti onda ostani kod kuće, paula, i budi domaćica, da mi pomažeš u kućnim poslovima, i u štali, i opslužuj oca, onako kako ga ja opslužujem, i opslužuj brata kada dođe iz šume, zašto da tebi bude bolje nego meni, ni ja nikada nisam bila ništa bolja od svoje majke, koja je bila domaćica, jer u to vreme kod nas još nije bilo prodavačica, a i da ih je bilo moj otac bi je ubio da je pokušala tako nešto.

on je takođe rekao i da ja treba da ostanem kod kuće i da pomažem majci i da ga opslužujem kada se vrati sa posla i da mu donosim pivo iz kafane, treba mi osam minuta da odem do tamo i da se vratim, i rekao je da će mi otkinuti glavu ako potraje duže. i zašto bi onda tebi, mojoj ćerci, bilo bolje? treba da ostaneš kod kuće i da mi pomažeš kada se tvoj otac i tvoj brat gerald vrate kući. a možda ćemo ti, ja i tvoj otac i tvoj brat gerald, stvarno jednom otkinuti glavu.

ALO!

ali paula kaže: neću, majko, hoću da učim za krojačicu. a kada završim zanat, hoću malo da uživam u životu, da otputujem u italiju i da idem u bioskop od sopstvenih para, a nakon što budem malo uživala u životu hoću još jednom da otputujem u italiju, poslednji put, i da odem još jednom u bioskop od sopstvenih para, poslednji put, a onda ću da potražim dobrog muža, ili nekog malo manje dobrog, onakvog kakvi se sad sve češće viđaju u bioskopu, i onda ću se udati i izroditi decu. i hoću da ih volim, sve zajedno i istovremeno, da, da ih volim! hoću da imam dvoje dece, dečaka i devojčicu, i da za njih sve uvek bude lepo i čisto. i da onda šijem još samo za decu i za sebe, i da imamo kuću, da je sama podignem s vrednim mužem.

a za decu i za sebe sve ću da šijem sama, to će uštedeti mnogo novca, tada više neću morati da šijem za druge ljude, on mi to neće dozvoliti, neće. majko, molim te, hoću da učim za krojačicu.

majka kaže da će to reći ocu i gerald. u čitavom svom životu ona u bioskopu nije bila više od 3 puta, nije joj se ni sviđalo, a nije ju ni

interesovalo, i bila je srećna kad se vrati kući. u italiji uopšte nije bila, nikada do sada, televizija je, uostalom, mnogo interesantrija, na njoj se vidi čitav svet a da čovek ne mora odmah da bude u njemu, ili da poželi da bude. dok je moj otac još bio živ, rintala sam za njega, a onda sam nastavila da rintam za tvog oca i za gerala, a sada, kada si dovoljno porasla da možeš da rintaš sa mnom, odjednom si smislila da nećeš, da umesto toga hoćeš da učiš za finu krojačicu. za koga i zašta sam ja rintala čitavog svog života, ako ne za tvog oca i za gerala, a sada, kada bi ti konačno mogla da učestvuješ u rintanju, ti odjednom nećeš. izbaci te ideje sebi iz glave! da ti ih otac i gerald ne izbace. odmah ću sve reći ocu i gerald. odmah!

otac i gerald misle da paula ne može da se izvuče kao fina krojačica, kada oni sami moraju da rade težak i prljav posao drvoseče. ne treba da živi u ubeđenju da može uteći očevom besu sa takvim nekim čistim poslom, kada je otac zbog nje morao da se oženi majkom, dobro, ne zbog nje, nego zbog njene najstarije sestre, koja je sad već udata i van njegovog domašaja. tvoju majku smo već mrzeli, zato što je mogla da radi čiste kućne poslove, dok smo mi morali da radimo prljav i težak posao, i zato smo već često u pijanstvu tvoju majku prebijali skoro do smrti, već smo tvojoj majci, dakle, bacali prljave čizme u lice i prljave pantalone na klupu, prljave radne pantalone na tapaciranu klupu koja je tad još bila nova, i zato hoćemo i tebi svojski da se nabacamo prljavih čizama u lice i prljavih pantalona na klupu, da bi posle morala da je čistiš. da li smo ikada, makar i na trenutak, zaboravili našu iskrenu čistu mržnju prema vama? ne. eto, vidiš! osim u trenutku rođendana, badnje večeri ili neke teške nesreće, a ti hoćeš da učiš za krojačicu!

ali paula i dalje posmatra bolji život, kad može, svejedno gde, u bioskopu ili kod letnjih posetilaca. ali uvek je to bolji život nekog drugog, a ne njen sopstveni.

ponekad i kaže: dok učim zanat zarađivala bih novac, i vama bi dobrodošao. i da bih bila prodavačica morala bih, konačno, da učim zanat. venčanicu bih mogla sama da sašijem, zamislite samo, venčanicu!!! sašila bih nešto i majci, i tetki, i baki, i svima drugima, svima. to bi nam uštedelo novac, a viđala bih dok radim čiste ljude, i

onda bih i sama postala jedna od tih čistih ljudi, zato što bih i samoj sebi sašila nove haljine, što bi se moglo svideti i boljem muškarcu.

i svi će reći da sam čista, i onda će se možda oženiti mnome i neki stolar, zidar, vodoinstalater, mesar! ili proizvođač suhomesnatih proizvoda!

i čitavo to vreme paula bolji život posmatra kao nešto što bi i ona jednog dana mogla da ima, iako joj nije namenjen.

i pošto ona uopšte nije vredna tolikog truda, i zato što otac uveče želi da ima svoj mir, i zato što ne može da je tuče do smrti, iako bi baš želeo, prosto zato što je isuviše umoran da bi smeo da rizikuje još jedan napad besa, i pošto, je 1' te, ne može da je ubije, iako bi žarko želeo, i zato što je u suštini svejedno, i zato što je paula obećala sve i svašta, između ostalog i da će majci uveče pomagati u štali, i zato što su pare pare, pauli je konačno dopušteno da uči za krojačicu.

i od tog trenutka paula bolji život posmatra sasvim drugim očima, kao nešto što će možda moći i da dohvati, iako prvo mora da skрати porub i da suzi struk.

pauline godine učenja počinju, dakle, u gorem životu, a trebalo bi da se okončaju u boljem. valjda se neće završiti pre nego što su uopšte stvarno i počele.

i valjda taj bolji život ne pripada već nekom drugom, nekome kome sa užim strukom i kraćom suknjom možda više ne bi ni pristajao!

šta to tamo tako svetli?

šta to tamo tako svetli kao sveže, uglancano kestenje, pita se hajnc jednog dana, na putu za posao. to je brigatina kosa, koja je sveže ofarbana.

mora se voditi računa da se ne ostavi predugo da deluje.

hajnc je verovao da to tamo svetli sveže uglačano kestenje, a sada, međutim, vidi da to tako svetli brigatina kosa. zapanjen što sudbina zadaje takav udarac.

volim te, kaže brigita. njena kosa sija na suncu kao zrelo kestenje, koje je uz to još i uglačano. toliko te volim. to je osećaj ljubavi, taj osećaj od koga se ne može pobeći. osećam se kao da sam te oduvek poznavala, još od detinjstva, koje je odavno prohujalo. brigita pogleda hajнца.

taj osećaj odmah obuzme i hajнца. osim toga, obuzima ga i neka čulnost, za koju je već čuo da postoji.

ona je nova i zastrašujuća istovremeno.

hajnc želi da bude električar. kad čovek stekne neki zanat, postaje više nego što je do tada bio. osim toga, čovek je tada nešto više od svih onih koji nemaju zanat.

nama se sada događa nešto, kaže brigita, što je novije i strašnije od svega što nam se do sada dogodilo, novije i strašnije čak i od nesreće na radu prošle godine u kojoj je izgubljena jedna šaka: ljubav. ja sada, naime, znam da te volim, i srećna sam što to znam. za mene više ne postoji nijedan muškarac osim tebe, hajnc, i nikada više neće ni postojati. ili možda negde vidiš drugog muškarca? hajnc ne vidi nikoga, i osećaj čulnosti postaje još jači. ove usne me bukvalno hipnotišu, misli hajnc. one mame, one nešto obećavaju. šta? hajnc razmišlja. sad je shvatio: čulnost.

toliko te volim, kaže brigita, njena kosa sija kao zrelo kestenje na suncu. njene pune usne su blago otvorene, kao da mame, ili barem da obećavaju. šta? volim te toliko da to boli, boli me duševno u duši i telesno u telu. hoću da uvek budeš kraj mene, i da me nikad ne napustiš. kad se uzmemo, ostaću kod kuće i brinuću se samo o tebi i o našem detetu.

šta je još moj posao u fabrici u poređenju s ovim osećanjem ljubavi? ništa! on nestaje i ostaje samo taj osećaj ljubavi.

hajnc bi da kupi nove moderne pantalone. sada, kada ga vole, moderne pantalone su još neuporedivo važnije nego ranije. sva plata koju je zaradio tokom poslednje godine dok je učio zanat odlazi, nažalost, na vikende u diskoteci. i tamo vlada čulnost, ali manje nego ovde kraj brigite, gde postaje aktuelna.

potreban si mi, volim te, kaže brigita. njena kosa svetli na suncu kao zrelo, uglačano kestenje, ljubav je osećaj da smo jedno drugome potrebni. ti si meni potreban, kaže brigita, da ne bih više

morala da idem u tu fabriku, jer mi fabrika zapravo uopšte i nije potrebna. potreban si mi ti, i i tvoja blizina. volim te i potreban si mi.

nadam se da je ta ljubav i telesna, nada se hajnc. muškarac treba da ponese sve što može da dobije. i on mora jednog dana da ima lep dom, za koji će prethodno da štedi, i on mora jednom da ima decu, ali pre toga mora malo da uživa u životu. posao nije sve, zato što je ljubav sve. da li je ovo telesna ljubav, pita hajnc.

da, hajnc, to je ljubav, kaže brigita. njena kosa iskri na suncu kao sveže, uglačano kestenje. odjednom nam je došla, preko noći, hajnc, ko se još tome mogao nadati? ti ćeš se brinuti o meni i nagraditi me i obešteti me za moju ljubav, zar ne, hajnc?

ja te, naime, toliko volim.

hajnc zadržava u vidu svoje napredovanje u poslu i obuke kroz koje će možda još morati da prođe. brigita jednim okom zadržava u vidu ljubav, koja je kao neka teška bolest, a drugim okom zadržava svoj budući stan i njegovo uređenje. brigita je čula da je ljubav prava ako je kao neka bolest, brigita hajca voli pravo i iskreno.

ne napuštaj me nikad, hajnc!

hajncovi roditelji uz velike žrtve kupuju hajncu moderne pantalone. za uzvrat, međutim, ne žele bilo kakve gluposti između devojke i hajнца. kažu da bi time mogao da ruinira čitavu svoju profesionalnu budućnost. zar se otac nije već dovoljno zlopatio čitavog svog života? sasvim je dovoljan jedan ruinirani život u porodici.

budućnost je važna hajncu, koji želi nešto da postigne. hajnc, koji do sada ništa nije postigao u životu, kaže: život ne čini samo posao. u životu nisi još ništa naučio ni postigao i zato ne možeš to ni da znaš, kaže njegov otac, koji u život takođe nije ni naučio ni postigao ništa i koji je već star.

volim te, kaže brigita, koja ne želi da izgubi hajнца. čovek želi da zadrži ono što je jednom imao, a možda može čak i da dobije više nego što ima. možda sopstvenu radnju. ona bi mogla vredno da mu pomaže, navikla je da radi.

volim te, kaže brigita. konačno ne mora više da se pita da li je to ljubav, zato što je sigurna da jeste.

hajnc i brigita se uplaše veličine ovog osećanja. brigita se uplaši više od njega zato što su osećanja više stvar žena.

posao je više stvar muškaraca. hajncu on ne pričinjava baš veliko zadovoljstvo, ali uprkos tome, on želi i može da napreduje, ma kud ga to vodilo. ljubav mu pričinjava veće zadovoljstvo, ali ipak mora da bude oprezan, da ga ona ne bi ometala u poslu. moderna odeća koju će moći sebi da kupi od plate i koju će morati da kupuje svojoj ženi, sigurno mu pričinjava mnogo manje zadovoljstva. zbog toga: oprez!

ljubav brigiti pričinjava bol. ona čeka da je pozove telefonom. zašto je ne zove? čekanje toliko boli. boli, zato što brigita čezne za hajncem. brigita kaže da je hajnc čitav njen svet. prema tome, brigitin svet je mali. bez njega, život joj se čini besmislenim. život joj se ne čini preterano smislenim ni sa njim, samo izgleda nešto smislenije, u svakom slučaju smislenije od njenog posla u fabrici grudnjaka.

vrati se, hajnc! volim te, potreban si mi.

hajncu je potrebna sigurna egzistencija. nešto u njemu mu govori: treba da težiš napretku, to kažu i iskusni roditelji, koji još nikada nisu prešli granice njihove pokrajine.

ne ostavljaj me nikada više samu, moli brigita, moj život je besmislen bez tvoga života.

brigita mora da povede računa da nađe muža koji ne ide u kafanu. mora da povede računa da dobije lep stan. mora da povede računa da dobije decu. mora da povede računa da dobije lep nameštaj. a onda mora da povede računa da ne mora više da ide na posao. pre toga još mora da povede računa da se otplati auto. onda mora da povede računa da svake godine može sebi da priušti lep godišnji odmor. onda, doduše, mora da povede računa da joj neko ne pomrsi sve račune.

život je jedan, kaže brigitina majka, kojoj je i taj jedan put previše i premnogo, zato što nema muža.

brigitin jedini život je, međutim, ispunjen, zato što je pun hajнца. njena kosa sija kao uglačano kestenje na suncu. brigita je bukvalno ophrvana ovim životom koji je, zahvaljujući hajncu, gotovo prevelik zalogaj za nju. brigita nije ophrvana svojim poslom zato što je on jednoličan. hajnc je, za razliku od njenog posla, impozantan.

pre nego što uopšte bude smeo i da pomišlja na porodicu, hajnc prvo mora da postigne nešto u životu. brigita hoće da stekne hajнца

koji bi onda trebalo da stekne nešto za nju zato što on ima budućnost. hajncova budućnost je u elektrici u kojoj on radi. brigita budućnost potpuno je u hajncovim rukama. dobri stručnjaci su deficitarna roba.

bože, kako te volim, kaže brigita hajncu.

i meni se javlja taj osećaj, odgovara hajnc. njegov otac oseća svoje diskuse zato što je kamiondžija, a uskoro će biti bivši kamiondžija, ako diskusi ne budu pazili šta rade. kamiondžija veruje da brigita nije ništa i da nema ništa. on veruje da će hajnc postati nešto i da već sad ima nešto: naime talenat, izdržljivost i vrednoću. nemoj razočarati oca, hajnc! on veruje da možeš i smeš imati određene zahteve.

najbolje bi bilo da hajnc potraži ženu koja ima novca, da bi uskoro mogao da otvori samostalnu zanatsku radnju i da bude svoj čovek. lepuškasta lica poput brigitinog često znaju da prevare, u njima vreba profesionalna propast. roditelji žele najbolje za hajнца. brigita sigurno nije to: ono NAJBOLJE.

mного te volim, kaže brigita. moja sjajna kosa podržava moju ljubav. šta još podržava moju ljubav: tvoje zanimanje, koje ima budućnost. šta osim toga podržava moju ljubav: ja sama, koja nemam ama baš ništa.

hajnc-roditelji traže da hajnc vodi računa o onom pravom, a brigita kosa to nije. farbana je. hajnc je još isuviše mlad da bi prepoznao ono pravo kada ga vidi. za ono pravo zaduženi su roditelji, koji su se time bavili čitavog života. otac oseća da su njegovi diskusi sigurno veoma pravi, a hajnc može imati određene zahteve, zašto je inače uopšte učio zanat. i brigita veoma voli ono pravo. na primer, hajнца, pravog muškaraca, a onda i prave tepihe i prave garniture za dnevnu sobu i pravi mali mini bar.

hajnc bi hteo još malo da uživa u životu. i može malo da uživa u životu, dokle god stanuje kod roditelja i štedi novac. osim toga, isuviše je mlad da bi se već vezivao. brigita, čija kosa i danas sjaji da te zaboje oči, toliko voli hajнца da bi u njoj nešto puklo ako bi je on odbacio. volim te, kaže ona, onako kao što to rade njeni omiljeni likovi sa filma, radija, televizije i ploča. ne znam da li je to dovoljno za

čitav život, svaki muškarac želi da uživa u mnogim ženama. muškarci su drugačiji.

volim te baš zbog toga što si muškarac, kaže brigita. ti si muškarac koji uči zanat, ja sam žena koja nije naučila nikakav zanat. tvoj zanat mora da bude dovoljan i za tebe i za mene. to će mu uspeti s lakoćom, zato što je to jedan tako veliki i lep zanat. ne smeš me nikad ostaviti, inače ću umreti, kaže brigita.

ne umire se tako brzo, kaže hajnc. samo bi morala da se zadovoljiš nekim ko zarađuje manje nego što ću ja zarađivati jednoga dana.

volim te baš zbog toga što zarađuješ više nego neko ko zarađuje manje.

osim toga, brigita hajнца voli i zato što je u njoj taj osećaj kome ne može da se suprotstavi. i kraj.

njena kosa izgleda kao uglačano pitomo kestenje.

razmisliću do sutra, kaže hajnc. tako se to radi u modernom poslovnom životu, u koji se odlično razumem.

toliko te volim, odgovara brigita. sutra je već budućnost, a ja je nemam.

nemaš ni mene, kaže hajnc,

zato i ne bih voleo da sam u tvojoj koži.

i nastavlja se loš primer paula

na smenu sa dobrim primerom brigita, stalno se s mukom vuče loš primer paula.

malo pre nego što padne noć, primer paula vuče se u susedno mesto, koje samo što nije grad, gde se usled toga može izučiti i zanat, koji eventualno može promeniti čitav život: krojenje.

u susednom mestu uče se i suvišne stvari, koje bi čoveka mogle odvući na pogrešan put: odlazak u bioskop i kafić.

paulu su već mnogo puta upozoravali da ne čini ni jedno ni drugo, tako je lepo sesti u kafić.

tako je lepo, kao da je čovek došao na svet da bi doživeo nešto lepo. pritom je čovek došao na svet da bi doživeo nešto nelepo:

prividni život koji se zove kućni poslovi i koji se lepi za čoveka, kada ga greškom dotakne.

paula u kući radi za svoju porodicu, kojoj ima da zahvali za taj prividan život.

čudi li onda još koga što u pauli živi čežnja?

pored nje, u autobusu se vozi mnogo dece u školu i mnogo žena u mesaru ili prodavnicu suhomesnatih proizvoda! ili na groblje.

u autobusu se ne vozi nijedan muškarac mlađi od 70 godina, osim ako nije na bolovanju. na bolovanju je, međutim, zabranjena vožnja autobusom, jer se svaka vrsta zadovoljstva odmah dojavljuje predradniku. zbog toga se svaki muškarac mlađi od 70 godina ilegalno vozi autobusom. legalno, muškarcima mlađi od 70 godina voze se džipom u visoku šumu.

domaćice u autobusu horski objašnjavaju pauli da je ona jedna od njih.

duboko u sebi paula potajno veruje da je iznad njih.

domaćice u autobusu energično objašnjavaju pauli da ona nije ništa bolja od njih.

iznad svega je ljubav, koja je ono najbolje, kaže paula na to. paula je bolja zato što želi da ima ljubav u sebi kada dođe pravi trenutak. paula je najpre bolja zbog krojenja i šivenja, a kasnije će je oplemeniti i ljubav.

ljubav će zameniti krojenje i šivenje. toliko se već raduje tome.

paula čvrsto drži svoju kožnu torbicu koja je nešto bolje od plastičnih cegeza drugih predstavnica iste vrste. ostale žene se čvrsto drže svoga znanja o muškarcima, koje paula još nema.

muškarcima mogu biti svinje, ali i prava suprotnost. šta je suprotnost svinji? ali muškarcima zato naporno rade čitave nedelje. subota je veliki dan za potčinjavanje. čitavo selo se tada trese od silnog bacanja na kolena, krsta i leđa.

paula zadrhti kada to čuje, kod nje će sve biti sasvim drugačije. bolje.

nakon toga mogu se uz kafu lizati rane i gledati televiziju. da, televizija! popodneveni program. gledajući emisiju o nekom veselom crtanom filmu, svaki se bol zanese i zaboravi da kida utrobu, iako ne razume više od pola, zato što priča ide tako brzo.

kada bol jednom ipak izviri iz utrobe, kao crv iz jabuke, tada je već kasno za sve, stara poslovice kaže da su žene rođene da pate, a muškarci da rade: jedno se zubima zakačilo za utrobu onog drugog i ruši tamo sve pred sobom kao vandal, živi, hrani se njome, to se zove simbioza.

osim toga, žene iz autobusa u prednosti su nad paulom jer već poznaju i lekovite porođajne bolove. njihova je prednost velika, ali nije nedostižna. u zagušljivom vazduhu odzvanjaju brojni razgovori o bolovima uopšte, o nezdravim bolovima koje izazivaju tegljenje tereta, operacije, reuma, bruh, išijas, katarakta ili rak. nakon toga se diskutuje o zdravim bolovima koje donosi porođaj, koji ženu s vremena na vreme ojačaju. na to se odmah i neposredno nadovezuje velika sreća koju donosi porođaj, što za sobom povlači veliku radost koju donose babine.

paula, žrtva zanata, uči krojenje i šivenje. kecelju već može da napravi. napreduje polako, ali napreduje. delatnost petljanja s materijalima pauli pričinjava zadovoljstvo. često, međutim, kada paula mora da izvuče neki posebno komplikovan šav, ljubav isturi svoju ružnu glavu i ispreči joj se na putu. s obzirom na to da paula u pauzama o ljubavi saznaje sve više i više, najčešće iz ženskih časopisa, u toku rada već zna kako ide to između muškaraca i žena. u svakom slučaju, novo i drugačije nego što je ona ikada ranije čula. sve što je čula, paula je čula od svoje porodice i drugarica. šta se uopšte i može očekivati od takvih nižih stvorenja! paula bi bila luda kada bi se solidarizovala sa ženama iz svoje porodice, s tim jadnim otiračicama za noge! paula se radije solidariše sa svojom najboljom prijateljicom ili sa svojom drugom najboljom drugaricom, onom lepom plavom ženom onog lepog crnog pevača zabavne muzike (crnokosog).

u pauzama paula usisava ljubav svim porama, a na poslu onda sve ponovo isporučuje. pre svega to da treba da bude čista, ali čulna. to je pauli trn u oku. kako ljubav može da uspeva i raste u njenom okruženju, koje nije ni čulno ni čisto, da, kako?

šta biva kada određena osoba zamišlja nešto što ne postoji u stvarnom životu date osobe? tako je: u toj zloslutnoj konstelaciji rađaju se snovi.

kao i sve druge žene, paula sanja o ljubavi.

mnoge od paulinih bivših školskih drugarica, mnoge od njenih sadašnjih koleginica takođe sanjaju o njoj, samo što je svaka od njih čvrsto ubeđena da će je baš ona i dobiti.

prilikom prodavanja u svojstvu prodavačice, na tom poslu nad poslovima, u toku dana ljubav sto puta ima priliku i šansu da dođe na vrata. ali umesto toga dolaze stalno samo domaćice sa decom, a nikada ljubav, te novopridošle domaćice, koje su već imale ljubav. jednom davno, pre mnogo godina, sažaljevaju i preziru prodavačice, zato što moraju da prodaju, i ne mogu da uživaju u najlepšim posledicama ljubavi, to jest u deci i u novcu za domaćinstvo, koji dolazi od muža, i najvećim delom opet tamo i odlazi. zaštićene žene preziru one nezaštićene.

za uzvrat, prodavačice mrze domaćice, zato što su se već izvukle iz svega, dok one i dalje uvek moraju da se bore s teškom konkurencijom i umesto lakiranog nameštaja još moraju da kupuju najlonske čarape, džempere i mini suknje kao investiciono dobro.

da, veliki je to finansijski udarac!

u selu vlada opšta mržnja, koja sve više uzima maha, koja će sve zaraziti, koja ni pred kim ne preza, žene više ne vide ono što ih spaja, vide samo ono što ih razdvaja. one koje su zahvaljujući svojim telesnim prednostima uspele da uhvate nešto bolje, žele svoj ulov da zadrže i da ga sakriju od ostalih, a druge žele da im ga preotmu, ili da ulove nešto još bolje, vladaju mržnja i prezir.

kamen temeljac postavlja se još u školi. da nije školskog doba, paula nikada i ne bi došla na ideju da ljubav poredi sa pupoljcima, travkama i začinima.

da nije časopisa, koje rado čita, paula nikada ne bi povezivala ljubav sa čulnošću. paula je već čula reč seksualnost, ali je nije potpuno razumela.

niko, međutim, ne voli da prizna da ljubav ima veze samo sa poslom. paula bi i u pola noći znala da povije i nahrani bebu. paula, međutim, ne zna kako da spreči neželjenu trudnoću.

paula, međutim, i u pola noći zna šta je najbitnije, da su jedino važna osećanja.

paula čeka da bude izabrana, što je najbitnije. za ženu je najbitnije da bude izabrana kada naiđe onaj pravi.

paula nikada nije naučila da sama bira i da sama odlučuje. paula sve doživljava u pasivu, nikada u aktivu. u najboljem slučaju, paula ponekad može i da kaže 'ne'. ne treba, međutim, previše često govoriti 'ne', jer se onda može reći jedno 'ne' više nego što treba, i onda će sreća u budućnosti samo ići svojim putem i neće čak ni zakucati na vrata.

paula ponekad ide na plesni podijum, kad se održava neko slavlje. s vremena na vreme poneki našljiskani posetilac plesnog podijuma odvede paulu u šumu, što niko ne sme da vidi, jer bi ona inače izgubila svaku tržišnu vrednost.

u šumi paulu hvataju za grudi ili, u najgorem slučaju, između nogu ili za dupe.

paulu su naučili da šacuje ko je hvata između nogu. da li je to neki koji ima budućnost ili neki koji nema budućnost.

da li je u pitanju neko sa budućnošću ili samo radna životinja?

ako je u pitanju neka radna životinja, on ne može postati paulina sudbina. paulin mozak u takvim slučajevima radi kao kompjuter. evo, izvolite rezultat: brak, dvoje dece.

sledi odgurivanje, psovke, vika, ponekad usledi i posrtanje i padanje alkoholičara i zavodnika.

ponekad usledi padanje, ostavljanje na miru i otrežnjujući san.

ponekad navedeni bude i grub i brutalan.

nije, dakle, dovoljno nepromišljeno se prepustiti ljubavi, kada zakuca na vrata, neophodni su i proračuni, zbog kasnijeg života koji ponekad usledi.

proračuni su neophodni zbog budućnosti koja tek predstoji.

budućnost, to je uvek taj drugi, nju uvek donosi neko drugi. budućnost se samo sruči na glavu, kao grad. ljubav nailazi kao oluja, ako uopšte i naiđe. u najgorem slučaju uopšte i ne naiđe. krojenje i šivenje moraju se izvesti samostalno.

kada je neki uhvati, paula, dakle, odmah počinje da razmišlja i programira. pri tom često, potpuno neplanski, oseti odvratnost. živela odvratnost! taj osećaj se, međutim, odmah potiskuje. samo da paula, od silne revnosti, jednom o istom trošku ne potisne i ljubav!

paula već rano uči da svoje telo i ono što se s njim dešava posmatra kao nešto što se dešava nekom dragom, a ne njoj. nekom sporednom telu, takoreći, nekoj sporednoj pauli.

sav materijal iz paulinih snova, sve nežnosti, dešavaju se sa paulinim glavnim telom, batine, koje dolaze od oca, dešavaju se sporednom telu. njena majka, koja nikada nije naučila kako da pribavi sporedno telo, mora uvek da podmeće glavno telo, i ono je zbog toga već tako otrcano i propalo.

svako mora da zna kako da pomogne sebi. svako mora da bude u stanju da nekako pomogne sebi! ko osim posla ništa ne uzima za sebe, koga stalno samo uzimaju, taj mora da zna kako da pomogne sebi.

kada žene pričaju o svojim muževima, one samo kažu: onaj moj. ONAJ MOJ. samo to, ne moj muž, samo onaj moj. kada pričaju s nepoznatima, reći će možda: moj suprug, nekome odavde reći će: onaj moj. paula posmatra pobeđnički osmeh, kada majka ili sestre kažu: onaj moj. to je jedina prilika kada se pobeđenima u uglu usana javlja pobeđnički smešak.

želi da jednoga dana i ona nekoga može da nazove: onaj moj. svoje krojenje i šivenje paula uvek naziva: moj posao. svoj posao paula nikada ne naziva: onaj moj. ni u sebi. posao, to je nešto odvojeno od čoveka, posao je ipak više obaveza i zato se dešava sporednom telu. ljubav, to je radost, odmor, i zato se dešava glavnom telu.

čak i kada se voli, posao se obavlja. uprkos ljubavi prema krojenju i šivenju, paula je naučila da je posao nešto zamorno, nešto što ljubav samo odbija, a nikad je ne privlači.

sada bi u paulinoj glavi red mogla da napravi još samo mešalica za beton. u svoj toj telesnoj ljubavi i u svoj toj duhovnoj ljubavi prema filmskim glumicama, pevačicama zabavne muzike i televizijskim zvezdama.

paula samo upija, ništa ne obrađuje. kao sunder, koji se nikad ne cedi.

kao sunder, koji je toliko natopljen da se sa njega cedi višak tečnosti, ali više slučajno. kako će paula uopšte išta da nauči?

putem pretrpljene štete, naravno.

tako se uči pameti.

brigita se hajнца i gadi! i brigita se gadi hajнца

brigita se hajнца i gadi, njega i njegovog debelog električarskog tela, koje se takođe zove hajnc. uprkos tome, ipak je srećna, umire od sreće što ga ima, zato što je on njena budućnost.

imate li i vi budućnost? napravite potpunu rečenicu: moja budućnost se zove edi. a brigita sva svoja osećanja mora da proizvede sama, snagom sopstvenih mišića. bez tehničke podrške.

nije ni čudo što to prevazilazi njene mogućnosti.

snagu svojih mišića hajnc koristi da bi za sebe izgradio profesionalnu budućnost.

pored toga, hajnc je i bistar, što nije zanemarljivo.

brigita oseća da snaga njenih mišića nije dovoljna za izgrađivanje profesionalne budućnosti, ona i ljubav jedva da uspeva da postigne.

jednog dana u posetu dolazi hajncova udata sestra sa svojom bebom i malim detetom. brigita baulja naokolo, teško natovarena šoljama, tanjirima za kolače i kolačima u njima. majka-od-hajнца bi volela da sakrije brigitu, možda bi najbolje bilo u leju s hortenzijama?! zato što ta samo zašiva lastiše na brusthaltere, uvek mora da zašije barem 40 komada, to je norma. brigita bi po svaku cenu da se uklopi, htela bi da čvrsto ukoreni svoju budućnost već u sadašnjosti, da niko ne bi mogao da joj je preotme.

majka-od-hajнца, dobrodušna po prirodi, budućnost-od-hajнца vidi, međutim, jedino u hajncu samom, u hajncu i njegovoj pretpostavljenoj porodičnoj kući, koju će on svojim novcem malog preduzetnika moći da stvori mamici, tatici, pa čak i samome sebi. on to hoće, i to će uraditi. sve je to majci-od-hajнца pred očima, kao fatamorgana, čitava ta strpljiva budućnost, koja je već mnogo štošta izdržala, iako je još i nema, budućnost na čijim se leđima širi kućica. deco, ala će to biti lepo! majka tu nigde ne vidi neko mestašce za brigitu, čak ni u kuhinji, brigitino mestašce je pokretna traka, traka i

samo traka, natovarena čipkom za brusthaltere, penastom gumom i strečom, brigitina kućica je šivenje, njen priučeni zanat.

prvo se mora opremiti s.z.r., što će progutati veliku količinu novca, što će progutati veliki deo kamiondžijske ušteđevine. ranije, pre mnogo godina, pre nego što je postala kamiondžijska žena, čak i pre nego što je postala buduća preduzetnička majka, majka-od-hajнца je i sama bila niko i ništa. dakle, ona to stanje poznaje kô zlu paru.

što se nje same tiče, ona je u svakom slučaju stara, i izašla je iz igre. otac je postao kamiondžija, i još je u igri. diskusi su, doduše, otišli u nepovrat, ali tatica uprkos tome još uvek može malo da podupre svog sinčića, da ga postavi na sopstvene noge, na kojima će se ovaj onda odšetat u poslovni život.

hajncova majka gura brigitu pod salonski sto, utrpava je u fioku s escajgom, brigita mora sve da da, kolač koji nosi, šlag, posudu za šećer i kafu. brigita ne sme da pomaže.

mamica sve to poslužuje svojeručno i lično, majka kao ličnost poslužuje sa svojom udatom ćerkom i majkom-od-unuka. uz kafu žene pričaju o domaćinstvu, o aparatima za domaćinstvo, o pribavljačima novca za domaćinstvo, i o deci.

uz kafu muškarci pričaju o fudbalu, fudbalu, poslu, novcu i o fudbalu. muškarci ne pričaju o ženama, zato što su one sad tu, pričali oni o njima ili ne.

udata sestra-od-hajнца opisuje kako je to kad na sebi osećaš dah dečjeg tela, to sićušno biće, taj život koji je neko vreme nastajao i koji je sada konačno nastao, to odojče. koliko god da je mali, on ju je konačno načinio pravom ženom.

brigita bi volela da učestvuje u razmeni iskustava. ali nema šta da ponudi za razmenu.

sestra-od-hajнца priča kako se to radi, kako se voljenom muškarcu poklanja dete. sad ga je konačno dobio, svoje detence.

procedura poklanjanja sprovedena je do kraja.

bio je to ushićujući proces.

brigita se u potaji išunjala iz ormana s posuđem u kome je tražila posuđe, iako zapravo uopšte i nema šta tu da traži, i priključila se grupi u kojoj zapravo uopšte i nema šta da traži. na svaku rečenicu sestre-od-hajнца ona glasno klima glavom. navodi kao primer da je

sad još uvek lepo kupovati šik haljine za hajнца, da bi mu se dopala, ali da će biti još lepše kada jednog dana više ne bude morala da kupuje šik haljine, zato što je u međuvremenu postala majka. kada bude sprovedena procedura poklanjanja jednog deteta, ili većeg broja njih. to će biti rezultat njene velike ljubavi, detence.

ostali besno podnose prigovor, iako su do malopre tako pozitivno pričali o deci i o njihovoj proizvodnji.

brigita izjavljuje da će je takvo jedno malo stvorenje učiniti majkom majkom majkom, da hajnc ne zna s decom, zato što je muškarac, da ona i te kako zna s decom, zato što je žena. hajnc će kasnije naučiti da voli bebu, a brigita će je voleti odmah i smesta.

hajнца još uvek zanimaju samo uživanje i profit.

majku-od-hajнца oduvek više zanima dogradnja kućice, u kojoj će konačno počinuti uništeni diskusi. hajnc je u potaji za starački dom, čim se zacementira kamiondžijska ušteđevina. prvo se, međutim, ušteđevina sticana tokom čitavog jednog prolaznog života mora preraditi u neprolazni beton. brigita je u svakom slučaju za hajнца i za ono za šta je hajnc. tako nikad neće doživeti procvat koji bi hteli da dožive.

u dvorištu ima toliko procvetalog drveća, a poneko od njih čak rađa i plodove. u dvorištu ima čak i leja sa cvećem, koje se može uzbrati, barem dokle cveta.

hajncov otac je autoritet za ta pitanja.

u stvarnosti, brigita se beba gadi. u stvarnosti bi im najradije izlomila njihove nežne prstiče na rukama i zabola klinove pod noktiće na nogama, a sveže prispelom glavnom junaku nabila u usta prljavu krpu umesto njegove voljene cucle da bi konačno stvarno imao razloga za svu tu paklenu dreku.

kad bi prisutni samo mogli da naslute u kakvog se nečoveka pretvorila brigita.

za sada, međutim, beba hajncove sestre samo iz sve snage zapišava brigitu po glavi, direktno u svežu boju za kosu, u novi mini mini val, što ponovo izaziva sveopšti smeh. brigita koja je u tom trenutku upravo podizala posrebrnu kašičicu ustaje i njeni prsti se automatski pretvaraju u ptičje kandže, to su prsti koji po pravilu za sve moraju da se bore. brigita uopšte ne može da podnese takvo

poniženje pred svim tim ljudima. čoveka poput brigite često lome i mali naleti sudbine, kao što je ovaj.

toliko je velikih stvari koje su se već dogodile, a nisu slomile brigitu.

svi se smeju bebinoj šali, čak i otac-od-hajнца, koji gotovo da i nema više razloga za smeh. danas se smeju čak i diskusi. a najviše se smeje plod ljubavi. smeje se i ljubav ponikla u ovom malom svetu. brigitin svet je mali svet ljubavi. potapše bebu, dobri plod ljubavi!

majka-od-hajнца ponovo otera brigitu u kuhinju. samo bi još to falilo, da pomoćna radnica poželi da i ona ima takav plod, i to još od našeg milog hajncića!

iz daljine se preteći smeška starački dom, koji niko nikada do sada nije spomenuo, ali koji je ipak prisutan.

izaći će na scenu u pravom trenutku.

sami stvaramo svoju budućnost, kaže majka-od-hajнца. ali zato je ona naša, i samo naša. nek ta sama sebi stvori budućnost. našu će budućnost stvoriti hajnc, naš sin. našu budućnost, svoju budućnost, ali ne budućnost neke tamo.

zašto brigita mora uporno da želi baš toliko mnogo, zašto želi ono najveće što uopšte postoji, to jest našeg sina?

zašto brigita uopšte nije zadovoljna onim što ima, to jest ničim?

ni drugi nemaju ništa, ali su ipak zadovoljni.

kad je čovek zadovoljan, onda čak i od ničega postane nešto.

zašto brigita ne može da bude zadovoljna tim svojim ničim, koje ima?

beba gaca po brigitinoj vunastoj kosi.

beba zabada svoje majušne prste u brigistine oči, uši i nos.

svi se mnogo smeju, čak i namćorasti otac i ambiciozni hajnc.

smeši se i nada, iako je upravo jednu izgubila.

budućnost ne može da se smeši, zato što je isuviše teška.

brigitin posao se ne smeši, zato što je predaleko.

danas je, naime, svima praznik!

brigita se pravi da se ništa loše nije dogodilo, i smeje se od srca s ostalima. onda odlazi da se umije.

glasno škrpuće zubima od besa.

od tolike mržnje mora da učuti čak i najtrajnije ljubav. ona se uplašena povlači.

hajnc je upravo od ljubavi prerastao u tešku obavezu.
od zadovoljstva u posao.

brigita ionako ima mnogo više iskustva s poslom.

sestra-od-hajнца se najglasnije smeje, zato što je na sigurnom. njoj više ništa ne može da se desi, uradila je šta je trebalo.

majka-od-hajнца smeje se pomalo usiljeno zato što se brigita još uvek nije povukla iz bolje budućnosti i iz hajнца.

zato što je brigita još uvek u igri i što očigledno planira tu i da ostane.

a svima njima se smeši sreća.

ali je onda jednog dana

ali je onda jednog dana došlo ono što ljudsko biće tek čini ljudskim bićem, pa tako i paulom. već smo dovoljno dugo to čekali. toga dana joj se odjednom učinilo da ranije nije istinski ni živela.

jer: ranije je život bio samo posao, kuća, domaćinstvo, drugarice, posao, posao kod kuće i posao u krojačkoj radnji (tek u poslednje vreme!), dakle, lažni ili nepotpuni život. sve je to, međutim, izbrisano, stigla je ljubav, konačno je stigla, i paula je sada konačno ljudsko biće.

posao, kuća, domaćinstvo, drugarice, posao, posao kod kuće i posao u krojačkoj radnji još uvek su, doduše, tu, neće nestati tek tako, sami od sebe, od danas do sutra, ali je sada pored njih tu i ljubav, ura, ono najznačajnije u ljudskom biću. ona je život, a sada i ono najvažnije u paulinom životu.

paula je to čvrsto rešila.

i odlučila je da sve uradi onako kako treba.

MORA sve da uradi kako treba, inače će ljubav iščeznuti brže nego što je i došla ili će je istisnuti posao, kuća, domaćinstvo, drugarice, posao, posao kod kuće i u krojačkoj radnji, tako da će se naći u nebranom grožđu. domaćinstvo će joj, dakako, u svakom slučaju preostati.

erih je, naime, najlepší u selu. erih je, doduše, vanbračno dete sa još troje braće i sestara, od kojih svako ima različitog oca, što je loša startna pozicija, kao što svi dobro znaju, ali je zato lep.

lep je kao upisan, kao slika, sa tom svojom crnom kosom i plavim očima, baš da se čovek zaljubi u njega.

za erihom čeznu i druge.

iako za muškarca nije važno da bude lep, što za ženu, međutim, jeste veoma važno, ipak je lepo kada je muškarac lep. erih čak ima i interesantan posao: on je drvoseča. erihov posao erihu ipak ne pričinjava nimalo zadovoljstva, iako je veoma interesantan, ali šumi su u svakom slučaju potrebni ljudi i zato: u šumu, erih, odmah posle osnovne škole!

erih voli kada je nekom potreban.

pauli je sve to odjednom potpuno svejedno, važno je samo da je ljubav konačno stigla i da nije stigla ljubav između nje i ružnog, satrvenog, našljiskanog, ispijenog, vulgarnog, prostog drvoseče, već između nje i lepog, satrvenog, našljiskanog, stamenog, vulgarnog, prostog drvoseče. zahvaljujući tome, čitava stvar je nešto posebno. ljubav je, sigurno, već i sama po sebi nešto posebno, ali kako li je tek posebna kada okolnosti za ljubav odaberu baš eriha i paulu. erih i paula su jedni u hiljadu, možda čak i jedni u milion!

paula, koja ovaj dan čeka već dugi niz godina, zapravo oduvek, odmah poziva ljubav da uđe, i sipa joj veliku šolju kafe, a uz to joj seče i veliko parče kolača. inače erih, koji je u njenim očima bio otelotvorenje muškosti i pre nego što je ljubav zadala odlučujući udarac, a koji je u njenim očima sada otelotvorenje muškosti nad muškošću, pošto drugi muškarci koje poznaje ne bi mogli biti otelotvorenje bilo čega, ili u najboljem slučaju otelotvorenje alkohola ili batina ili smrada na smolu, inače erih, dakle, nikada ne bi ušao u njenu malu kuhinju s trpezarijom. danas, međutim, erih, to otelotvorenje muškosti nad muškošću, otelotvorenje alkoholizma, batina, koje je od najranijeg detinjstva dobijao od majke, staramajke, očuha i kolega u šumi, danas erih, dakle, ulazi u njenu kuhinju s trpezarijom. ma kako daje mala, dotrajala i otrcana, toliko je čista, da bi se u njoj moglo jesti s poda. erih ima nešto da poruči, jednu

veoma važnu vest u vezi sa sutrašnjom deonicom. poslao gaje predradnik. govor mu teško ide, kao što mu i sve drugo ide teško.

sedi, erih. erih kaže: ma kako da vam je mala, dotrajala i otrcana ova kuhinja, čista je kao suzica. sigurno vredno pomažeš majci, paula. vredna devojčica!

paula se sva ozari od ove pohvale, kao seoska mlada pod punom ratnom opremom.

u ovom trenutku paula ima tačno 15 godina, a erih 23. to je važno, zato što je ranije sve bilo drugačije i što će kasnije sve biti drugačije, zapamtimo ovaj trenutak! u ovom trenutku je vreme da paula još ne počne da misli na udaju. kada bi paula mislila na udaju, otac bi joj odrao kožu. kada bi erih mislio o ženidbi, staramajka, majka i očuh bi odmah pokušali da ga prebiju kao vola u kupusu. A KO ĆE DA RADI TVOJ POSAO? ko će da kosi i hrani životinje i prostire seno? ko? ko će da dovlači vodu za svinje? ko???

a majka, koja je uvek radila u većim mestima od svoje 14. godine, dakle, od kada je bila godinu dana mlađa nego što je paula danas, koja je uvek bila sluškinja, u regionalnom centru, pa čak i u nekoliko regionalnih regionalnih centara i tako stekla četvoro dece, svako od različitog oca, probleme s kukovima, hronični bronhijalni katar, neverovatno ružno sprčkano lice, pogrbljena leđa od pranja podova, dva zlatna zuba! i njenog poslednjeg muškarca, jedinog venčanog muža, penzionisanog železničara od koga baš nema ni jedno jedino dete i koji tim više pazi na nju, ali o tome kasnije, majka, dakle, koja sada radi u svome mestu, u kući, po čitav dan, čija se leđa sve više i više grbe od pranja podova, čiji se problemi s kukom i bronhijalni katar pogoršavaju kako se nikad do sada nisu pogoršali, koja, međutim, rado dirinči, za vrlog penzionera i muža, koji nije ni morao da se oženi njom, sa ta njena 4 deteta, koji se nikada i ne bi oženio da nije bio težak astmatičar kome je neophodna stalna nega, ta majka konačno kaže, nakon veoma rečite pauze: ne možeš ti da uzmeš nijednu, a ako neku i budeš mogao da uzmeš, onda će to biti neka BOLJA, erih. idi u širu okolinu, kao što sam i ja u svoje vreme otišla, što mi je u životu mnogo toga donelo, naime, jednog penzionisanog železničara, iako mi je put ponekad bio pomalo trnovit i vodio preko pogrešnih, loših muškaraca i njihovog pogrešnog,

lošeg semena u meni, baš zato treba prvo da odeš odavde tamo gde su bolji ljudi na koje ionako po spoljašnjosti ličiš, pošto ti je otac bio italijan, tamo ćeš lako naći neku ženu s kintom, s tim svojim izgledom, s tom crnom kosom iz inostranstva, izgledaš bolje nego ovi domaći sa njihovim domaćim kosama, plavim kao slama i braonkastim kao blato, s tim svojim izgledom lako ćeš naći ženu s parama, jednu od onih o kojima se tako često sluša i čita, kakve se često viđaju na televiziji.

a to će onda dobro doći i nama. dobro se pazi, ako to ne bude dobrodošlo i nama!

zato je najbolje da ne uzmeš nijednu, a ako baš moraš neku da uzmeš, ne uzimaj neku odavde, uzmi neku s nekog drugog mesta, gde je bolje. ali ti si konačno muškarac i možeš da se brineš sam o sebi. ti si konačno muškarac. vodi samo računa da nijednoj ne napraviš neko žgepče jer bi te to moglo koštati čitavo bogatstvo, a moglo bi te koštati i čitave tvoje budućnosti, erih. a ako baš moraš da napraviš neko žgepče, onda ga barem napravi nekoj koja ima kinte, nekoj turistkinji na primer. zato idi u spoljni svet, možda čak i u inostranstvo, koje još uvek postoji i koje sam već videla na mnogim fotografijama u boji.

i nemoj slučajno da si remetio ocu popodnevni san, koji mu je neophodan zbog njegove teške astme, inače ima opet da dobije napad gušenja i onda smo nadrljali. i nemoj slučajno da si remetio ocu popodnevni san, on je, naime, radio na železnici, što je neuporedivo više nego što je bilo ko ovde postigao, inače ima još tu da mi umre, tu, nadohvat ruke. sad ću odmah da mu odnesem kafu, da ga čeka kada se probudi.

i nemoj slučajno da si remetio ocu popodnevni san, koji mu je neophodan zbog njegovog teškog bronhitisa jer on je radio na železnici, jer on je sad isuviše slab da bi mogao da te bije, a i ja sam sad preslaba za to.

erih, ti jesi sav rasan i crn, ali nisi baš neka bistrina. posle, ipak, pogledaj fotografije inostranstva, to ne može da ti škodi, čak i ako ih ne budeš razumeo. koliko si sav rasan i crn, erih, toliko ti je glava prazna.

nakon toga erih oblači novi džemper, kupljen povoljno preko kataloga, nove farmerke, kupljene povoljno preko kataloga, novu snežnobelu košulju, kupljenu povoljno preko kataloga i, na kraju, najlepšu od svih povoljnih stvari iz kataloga: dezeniranu štofanu jaknu od čiste runske vune. erih, živi paket iz kataloga.

i kad erih sa tim svojim tamnim očima pripali cigaretu, onda to izgleda kao da je ona oduvek na njegovom licu, kao da joj je baš tamo i mesto, a ne kao da je strano telo na umornom, znojnom, ulepljenom i izboranom licu na koje je natakuta kosa braonkasta kao blato ili siva kao miš, kakva se danas često viđa.

dok je paula bila dete, erih je prema njoj postupao kao prema detetu. sada paula mora da mu objasni da ona više nije dete, nego prava pravcata žena.

pre izvesnog vremena smo već bili stigli do mesta kada erih ulazi u kuhinju s trpezarijom roditelja-paule, s belom cigaretom na tamnom licu, i kosom crnom i očima kao ugalj iznad nje, egzotičan, opasan lik, kao panter, pomalo kao panter.

paula je jednom čitala o izvesnim muškarcima, koji u svakidašnjem okruženju deluju kao panteri u džungli.

egzotično, opasno i privlačno za oko i srce.

nikada nije verovala da će se u njenoj svakidašnjoj kuhinji s trpezarijom jednoga dana naći muškarac koji će u njoj delovati kao opasan panter u opasnoj džungli. ako je neko uopšte u stanju da to ostvari, onda je to sigurno erih, panter. paula odmah u časopisu počinje da traži to mesto s panterom, evo ga, tu je!

paula je učila i engleski. bila je najbolja iz engleskog i iz računa. i iz drugih predmeta je bila dobra. ali to joj sada nije ni od kakve pomoći.

erih nije uspeo da završi školu, što nema nikakve veze. zato što je lepa grabljiva životinja: panter.

paula zna da je erih sve. zato ona sama mora da postane mnogo više, inače će je preteći neka druga koja je više ili koja je čak veoma mnogo, ali kako? ali kako?

paula-ništa leti naokolo kao raketa, cikcak, pravi kafu, donosi kuglof, koji je zapravo rezervisan za oca i za geraldina i zato skriven. još istog dana paula će, doduše, biti izložena teškoj artiljeriji te dvojce razočaranih muškaraca, ali kolač će tada već biti u erihovoj

utrobi. paula zuji naokolo kao pčela. na način koji mu je inače svojstven, s mukom i polako, erih pokušava da objasni kako je paula već postala prava mala domaćica.

paula je jednom u prošlosti lošijim kućnim poslovima pretpostavila bolje krojenje i šivenje. sada se odjednom šepuri kao divlja golubica, guguče po sobi, kostreši perje, paradira, trepće i dovlači sve što je u njenom dometu, za prehranjivanje eriha može se iskoristiti mnogo šta, izuzev kazana s mekom vodom.

erih je dobar objekat prehranjivanja. jede dok mu ne pozli. eriha interesuju samo motori, i to oni koji su ugrađeni u neki moped ili, još bolje, u neki motocikl. erih bi užasno voleo da dobije vozačku dozvolu da bi smeo da se interesuje i za jače motore, tj. za sportske automobile itd., koje u potaji voli više od svega. već je tri puta tresnuo na vozačkom ispitu.

nije isključeno da mu je njegova porodica udruženim naporima još od najranije mladosti sistematskim batinanjem nepovratno uništila centar za motore.

nikada više erih neće moći da bude neograničeno srećan. uvek će erihova sreća ostati ograničena.

paula, nasuprot tome, sreće nikada neće ni imati.

bioskop, koji paulu interesuje mnogo, eriha interesuje malo, zato što se tamo sve odvija prebrzo.

i ženski letnji turisti su tako brzo odlepršali u neizvesne daljine.

daljina je opasna, blizina je prisna, čovek je može stvarno zavoleti. u erihovoj blizini ne nalazi se ništa što bi on mogao da zavoli. u erihovoj blizini nalazi se samo paula.

kada bi erih mogao da bira između paule i motocikla, uzeo bi motocikl. čak i motociklom se vozi samo do susednog sela i ne dalje o toga, u neku udaljeniju daljinu.

paula uzima pavlaku da bi od nje postao šlag.

žene u paulinoj porodici čuvane su po svojoj čistoći. izuzev toga, o ženama u paulinoj porodici nema šta pozitivno da se kaže. za to vredi živeti, tu uvek nešto može da se još poboljša: čistoća, hopla, paula, hajde na čišćenje!

spori erih sedi na klupi i ždere za trojicu.

sve ono što kod kuće dobija samo otac. trpa kolač u čeljusti kao da se upravo vratio s prvog pričešća i zaliva ga kafom i rakijom iz tajnih zaliha. spori erih se džiklja nad klupom i iznad klupe kao biljka, ždere li ždere, a misli samo na svoje motore, na svoj moped, koji može da bude tako brz, pogotovo kada on nešto popije.

još uvek, međutim, ne shvata konstrukciju, zato što su delovi tako komplikovano povezani.

uprkos tome erih sanja o još bržoj mašini, o osećaju koji bi imao kao vozač, o brzini koju bi postigao kao vozač, o supermotoru, ali čim se na usranom mopedu pokvari makar i najmanja sitnica, odmah mora da ide kod druga, on je pravi ekspert, i on je, doduše, u šumi, ali je genije u šumi, on onda sve dovede u red za par piva. talenat koji leži neiskorišćen u šumi.

najradije bi erih rastavio svoj moped i od njega napravio trkački automobil.

erih jede kolače, kao njegov otac u nedelju, erih razmišlja o svome mopedu, koji ima, o svome motociklu, koji će jednog dana imati, da bi onda mogao da razmišlja o automobilu. a o automobilu razmišlja da bi jednom, jednoga dana u budućnosti, mogao da razmišlja o sportskom automobilu, o kome već sada može mnogo da čita i da gleda slike.

da li mu se danas, uprkos tome ili upravo zbog toga, možda javila i ljubav prema pauli? paula kaže ljubavi da treba da sedne, odmah će i njoj doneti belu kafu. ali ljubav neće poslušno da sedne, grčevito zabada svoje kandže u paulu, kako li će se to sve završiti? pita se paula, ali se ne pita i erih, zaljubljenik u motore.

biće valjda i to, u boljem životu, nada se paula, kao i mnogo puta do tada.

biće valjda što brže, što dalje odavde, nada se erih, i to sigurno ne pešice, nada se erih.

da li je to bilo još jedno seksualno opštenje?

da, to je bilo još jedno lepo seksualno opštenje, smatra hajnc. briše usta, češlja kosu, doteruje obrve, ispira uši, nos, pere ruke, pije jutarnju kafu i izlazi iz kuće da bi se bavio svojim zanimanjem. čim izađe iz kuće dočekuju ga stresovi profesionalnog života, u tajnovitom svetu žica, o kojima brigita ne zna ništa.

u međuvremenu, brigita sledi svoju žensku sudbinu, koja je lakša i jednostavnija od sudbine muškaraca.

otvara svoj metalni ormarić, skida suknu i džemper, i umesto njih navlači pamučnu kecelju koja je šarena i prijatna za oko, a čiji je zadatak da poboljša radnu atmosferu, da unese malo boje u neutešno sivilo i crnilo mašina. vesele obojene tufne: sunčevi zraci. nakon što je brigita poboljšala radnu atmosferu i pritom pogoršala sopstveno stanje, obuva zdrave, anatomske oblikovane, drvene papuče, da bi sačuvala zdravlje stopala u toku rada i da se ona ne bi razbolela kao što se razbolevaju pojedina stopala. ali ne i brigitina, ona preduzima mere predostrožnosti.

kad čovek poseduje znanja o naučnim stvarima kao što je zdravlje, onda može da spreči mnogo štošta, pa i bolesti.

i druge kolegice nose takve sandale, i one čuvaju zdravlje svojih stopala. drvene papuče su omiljene u čitavom kolektivu.

brigita odmah mora da izvršava svoju dužnost na traci, pre nego što je stigla i da se okrene. dužnost na traci ne oduzima brigiti njenu ženstvenost zato što je to žensko preduzeće sa zaposlenima ženskog pola (radnicama), pa zato održavanje čistoće nije teško. jedini muškarci su oni na višim položajima, koji se nikada ne viđaju, tako da i ne mogu da ometaju žensku čistoću.

u preduzećima koja su skroz-naskroz m. pola često se dogodi da na podu leže neke ružne stvari, a da niko ne preduzme nešto protiv toga. u ovom brusthalterskom preduzeću na podu leže samo lepe stvari, ponekad komad čipke, rozikasta traka, ali se čak i to odmah eliminiše.

na podu zapravo nikad ne leži ništa. a tek stolovi u kantini! i na njima se na sve strane vide prednosti čistoće: toliko su čisti, da bi sa njih čak moglo i da se jede! žene i devojke se nadmeću koja će prva otkriti neku česticu prašine ili fleku, i fleka se odmah izbegava, ponekad se fleka izbegne pre nego što je uopšte i proizvedena.

ponekad se, međutim, dogodi čak i da sa bele plastične ploče mora da se ukloni fleka od kafe, i taj proces onda sve zadovolji.

ako bi slučajno prošao neki od službenika na rukovodećim položajima, što se, međutim, nikada ne događa, fleka bi u tom trenutku već odavno bila u večnim lovištima.

nikakvu fleku ne bi smela da vidi ni neka od šefovskih sekretarica, koja bi slučajno prošla, zato što se one razumeju u fleku, iako se čini da ih same nikada ne prave.

sekretarice često imaju neki hobi. u to se ubrajaju putovanja, ples, šetnje u prirodi, bioskop ili ručni rad.

muškarce koje švalje poznaju osim njihovog posla interesuje, nažalost, samo odmor od tog posla. oni nemaju hobije. oni često imaju loše hobije koje ne mogu da podele sa svojim porodicama.

o interesovanjima direktora prodaje, poslovođe, direktora marketinga i tehn. direktora ne zna se baš ništa.

ne zna se tačno ni šta oni rade. ta gospoda nisu odavde.

na brusthalterskoj traci teško se mogu imati nebrusthalterska interesovanja zato što se tu često i ne zna kakva sve to interesovanja uopšte postoje. zna se samo da je neko, ili neki, zainteresovan da brusthalterska traka i dalje teče.

čak i ako bi neka znala da postoji nešto osim posla i radnika m. pola, morala bi i da dođe na ideju da to drugo što postoji može biti i njeno, a ne uvek samo nečije tuđe.

brigita je u svakom slučaju jedna od malobrojnih koje su shvatile da postoji nešto što daleko nadvisuje posao. brigita je slučajno spoznala da postoji nešto više od posla, nešto mnogo više, naime: HAJNC.

brigita je, dakle, slučajno spoznala da osim posla koji ne želi, koleginica koje ne podnosi zato što zapravo više i nije jedna od njih, koje ne podnosi tim pre što je koleginice još uvek smatraju jednom od njih, što ona odavno više nije, zahvaljujući hajncu, boljem, ubedljivo najboljem što postoji, brigita je, dakle, slučajno spoznala da u životu pored posla, posla, presvlačenja za posao, kuvanja kafe, posla itd. postoji još i on, jedan jedini, koji joj je sve to temeljno ogadio i zatrovao, brigita je slučajno spoznala HAJNCA. hajnca i njegove posledice.

nešto bolje, hajnc, može se uočiti samo slučajno, ako se čovek nalazi u brigitoj potpuno bezizlaznoj situaciji na traci.

hoće li se slučaj smilovati na brigitu?

dok brigita pokreće nožne prste u svojim zdravim, anatomski oblikovanim papučama da bi čak i njih sačuvala zdrave i sveže za hajнца, na svoje sašvalje gleda sa planinskih visina, u mislima već nedostižno odvojena od njih: brigita je poslovna žena.

one ostale, koje poslovne objekte vide samo iznutra, a i to samo onda kada kupuju dečju hranu za svoj nakot ili trajnu kobasicu za svoje muževe.

Brigita, koja će posredstvom hajнца posedovati s.z.r., zna kako posed može da pritiska, ali i da donosi radost. u svakom slučaju, brigita će tada barem znati za koga rinta, naime za samu sebe i za hajнца, a ne za neku nepoznatu anonimnu i neljubaznu masu kao ovde.

nešto svoje je nešto svoje.

tako daleko, tako neverovatno daleko, mogu pod određenim okolnostima da odlutaju brigistine misli!

hajnc misli na sve moguće, ali najmanje na brigitu.

hajnc misli na iste stvari kao i brigita, naime na sopstveni s.z.r.

hajnc se nada da ovo sa brigitom neće imati posledica. kad hajnc razmišlja o brigiti, ne razmišlja o njoj samoj, nego o mogućim posledicama. hajnc odvagava b. i njene posledice.

brigita se nada da će ovo s hajncem imati posledice, da MORA imati posledice.

neophodno je detence! odvratno, belo dete-nametljivac, koje sve grabi svojim kandžama. za hajнца će ono prosto i upečatljivo biti naše dete! ono treba da otelotvori trajnu vezu, koju b. pokušava da nađe.

hajnc svim sredstvima pokušava da spreči svaku trajnu vezu. za hajнца bi beba bila trn u oku, kamen o vratu, klip pod točkovima na njegovom perspektivnom putu u pravcu: poslovan čovek.

brigita želi da ga uvuče u sebe i da ga tu zadrži, a ne da ispadne neiskorišćeno, besmisleno i lišeno svake budućnosti. brigita želi da hajnc odapne strelu i da u nju lansira ekstrakt od teleće pečenice i knedli od hleba koje je danas pojeo za ručak. to slinavo đubre mora

konačno da se ušprica i da ostane unutra, ali ne, što je brzo to je i kuso, a hajnc očigledno nije brz.

da, ko bi to još pomislio, novi čovečić se napravi za sekund.

oduzmi brzinu, a ne život, ili: polako, ali sigurno, polako je dobro, odgovara dobro prianjajući hajnc užurbanoj brigiti. hajnc ostaje miran, a ostaje i da leži na brigiti svom svojom telesnom masom, dok prvo malo pravi pauzu. njegov teret je težak, i on ga nimalo ne umanjuje.

brigita oseća kako je pritiska gnjecavi stomak-od-hajнца, ništa ne upućuje na zaključak da u ovom kolosu još ima života.

hajnc nije baš najlakši, ali on to ne uzima u obzir.

treba li da mu zabodem pete u slabine kao konju, na trenutak prolazi b. kroz glavu.

hajnc bi, naravno, želeo da što je moguće više produži malobrojne prijatne trenutke koji se mogu doživeti s brigitom. Tako brzo prusi ne umeju da pucaju. Tako brzo ne ume ni hajnc da puca.

hajnc uvek ima spreman odgovor.

dok se hajnc polako vraća u život i stavlja u pokret, brigita misli na svoju budućnost. budućnost treba da joj skrene misli sa odvratne sadašnjosti. brigita želi da hajnc požuri, zato što budućnost možda ne može više da čeka. predigra treba konačno da se završi, da bi mogla da počne glavna stvar, odnosno naslednik.

hajnc grokće i valja se.

to što on radi nije zamišljeno kao predigra za brigitu, već hajnc prvo mora da se zagreje pre konačnog obračuna.

na predigru u kojoj bi b. uživala hajnc nikada nije ni pomislio.

sada hajnc konačno kreće punom parom, mašina se konačno zagrejala.

sada hajnc koji živi samo u sadašnjosti i za sadašnjost hoće da se zadovolji.

hajnc nabija tako žestoko da mu se u trbušnoj duplji trese sva utroba.

takav mu je temperament.

brigita bi više volela da se zadovolji kasnije, ali zato trajnije.

ljubav prolazi, ali ŽIVOT opstaje.

živi smo samo kad volimo!

kao što se može videti na osnovu ovih ishitrenih tvrdnji, paula ne samo da u boljoj krojačnici vidi mogućnost da preživi, nego paula sad uz to u ljubavi vidi mogućnost da ŽIVI. čini joj se kao da za opkladu mora da se trka s drugima na duge staze, na stazi na kojoj je sve sama rupa do rupe i svi trkači upadaju u njih i nestaju, kao u bilijaru: njene sestre sa svojom decom i uništenim prstima, njen brat, koji će i sam uskoro imati decu, a već ima uništene prste, majka erihova, koja pogotovo ima mnogo dece i čudo je što uopšte još ima prste, svi oni upadaju u rupe i nestaju s lica zemlje na kojoj se odvija stvarnost.

ali ona, paula, ona bravurozno izbegava rupe! na kraju puta sledi bacanje u erihovo naručje i zvonjava crkvenih zvona.

kraj šnajderaja, početak najstvarnijeg života, da stvarniji ne može biti. na smrt se još dugo ne mora misliti zato što smrt još dugo neće doći, ako je život stvaran i pravi. samo kada čovek vodi nestvaran i nepravi život, kao majka i otac, koji su tek rođeni počeli da rintaju i odmah potom odumrli, a da nikada nisu ni osetili stvarnost pravog života, samo kad čovek vodi taj nepravi i nestvarni život, taj život rada, od koga čovek nema ništa, onda čovek i umire tom stvarnom i trajnom smrću. nekada to ide tako brzo da čovek na kraju misli da ničeg nije ni bilo.

paula krojačnicu odjednom vidi kao svoju prirodnu neprijateljicu. srećom te se još uvek nije vezala za nju tako čvrsto i nerazdvojivo da ne može da se odvoji od nje. srećom te je krojačnica nešto što se uvek može baciti kroz prozor. srećom te se krojačnica ne veša čoveku o vrat ili već gde stigne i neće da te pusti, kao što ponekad rade neuviđavni ljudi, kao što bi paula želela da izvede u erihovom slučaju. srećom te krojačnica nije SVE, nego je to ljubav i sopstvena kućica koja se mora izgraditi.

paula želi eriha, koga će dobiti, čije će dete dobiti, nakon čega će bataliti posao da bi mogla da dobije još erihove dece, odnosno još jedno erihovo dete.

paula ne traži da joj se bilo šta poklanja.

paula će pre izgubiti sve što ima nego što će dobiti nešto na poklon.

paula će onda dobiti i kola, a erih će za to dobiti nju samu, što i nije baš tako mnogo, ali erih to ne sme da zna, već treba da veruje da je to najbolje što može da dobije.

on će, naravno, morati malo da se promeni da bi sreća konačno mogla da dođe i uđe u njihov dom: od pijančenja erih treba sasvim da odustane, zato što je to najgore, zato što se to direktno tiče i lično pogađa sjajno bele kuhinjske elemente i novi nameštaj orahove boje u spavaćoj sobi. alkohol i novi nameštaj, to su prirodni neprijatelji, po prirodi stvari. isto važi i za alkohol i čiste ravne haljine na zakopčavanje, po kojima niko ne bi trebalo da se ispovraća, bele cipele koje izgledaju kao da su od prave kože, iako nisu, i po kojima uprkos tome niko ne bi trebalo da se ispovraća, deca u šarenim odelcima, cveće u saksiji, televizor sa veštačkim cvećem u veštačkoj vazi za cveće, sve to i alkohol, zavese od providnih sintetičkih vlakana i alkohol, odeća od materijala koji ne traži peglanje i alkohol, sve su to prirodni neprijatelji, kad god da nalete jedni na druge. neprijatelji.

sve bele i meke stvari međusobno se slažu u paulinoj glavi, a alkohol se s njima ne slaže. alkohol smeta i sve uništava.

zarad budućnosti ne sme se, međutim, zanemariti sadašnjost. zarad sadašnjosti ne sme se, međutim (teška greška!), ni sasvim ispustiti iz vida budućnost.

paulina sadašnjost više nije krojačnica, njena je sadašnjost ljubav prema erihu, koja će biti dovoljna i za čitavu budućnost.

postoje ljubav, dakle, stvarni život, paulin nestvarni sadašnji život mora da se izmeni tako da postane stvarni i ispunjen ljubavlju. to se postiže na sledeći način:

ti si, erih, već mnogo puta video u bioskopu da se između izuzetnih ljudi mogu dogoditi izuzetne stvari, kao što je, na primer, izuzetna ljubav. zato je važno da i mi budemo izuzetni, pa ćemo već videti šta će se desiti. obični su ovi ljudi oko nas, koji ne rade ništa drugo, osim što rade. izuzetni smo mi, koji ne radimo ništa drago osim što radimo, ali se uz to još i volimo. mi više ne moramo da tragamo za nečim izuzetnim, zato što smo ga već našli. to je naša ljubav.

ona se ponekad javlja samo jednom u životu. ako je neko ne zgrabi obema rukama, biće veoma nesrećan, kada neko na pr. voljenu ženu ili voljenog muškarca pusti da ode u tuđinu da se izgubi. ljubav je izuzetak u odnosu na ono što se inače doživljava i što se inače ima, na poslu ili kod kuće.

nemamo ništa drugo.

ali ljubav, nju imamo. uhvati, zato, sreću čvrsto!

erih u ovom, kao i u mnogim ranijim trenucima razmišlja o razvodnoj kapi, o karburatoru i auspuhu koje ionako ne ume da razlikuje. odmah nakon toga, bez pauze, erih, iako je to veoma naporno, razmišlja o spoljašnjoj strani svega, o karoseriji, o upravljanju i o vožnji.

paula, međutim, razmišlja za dvoje, i odmah potom, takoreći u nastavcima, ne više o ljubavi i o onome što se pritom događa, odnosno menja u telu, već o novome stanu, o deci i o užini sa kafom i šlagom za DRUGE, kojima moraju da POKAŽU šta imaju.

ponekad (retko) erih razmišlja o komplikovanim knjigama o prošlom svetskom ratu, o mnogim od događaja koji su tamo opisani danas se više ništa i ne zna. eriha zapahnjuje dah istorije. o ženama erih retko razmišlja,

o pauli erih ne razmišlja nikada, osim kada mora, zato što mu je ona trenutno pred očima.

paula razmišlja o svom nežnom, mekanom sinčiću. paula razmišlja o beloј bolničkoј sobi. paula razmišlja o svojoj bivšoj porodici za koju će u paulinom novom životu mesta biti još samo u bolničkoј sobi, ne više od toga, u ulozi posetilaca, i to u najboljem nedeljnom odelu. najlepši predmet za razmišljanje koji paula uspeva da pronađe jeste kajanje njene porodice zbog batinanja kojem ju je izlagala u onom gorem životu.

kada se svi lepo fotografišu, porodica će, kao jedan, napustiti bolničku sobu. nakon toga će joj erih predati crvene ruže i to neće biti ni san, ni privid, već san koji je postao stvarnost.

naravno da će i zavist doći i čestitati.

kao što vidimo, između pauline sadašnjosti i pauline budućnosti postoji, dakle, baš kao i između erihove sadašnjosti i erihove budućnosti, i između pauline sadašnjosti i erihove sadašnjosti, baš

kao i između pauline budućnosti i erihove budućnosti, velika razlika, ali je zato razlika između pauline sadašnjosti i erihove budućnosti, kao i između erihove sadašnjosti i pauline budućnosti još i veća.

kako li bi se samo mogli međusobno približiti ovi događaji od svetskog značaja?

tu počinje posao koji jedno od njih mora da obavi, a ono drugo da prisvoji njegove rezultate. tu onda počinje posao koji ono drugo mora da obavi, a ono prvo da prisvoji njegove rezultate. zato što je u ovom slučaju potpuno isključeno da oboje istovremeno rade i da onda uživaju podjednaku korist od toga. stanovišta su previše različita, prednosti i mane previše su neravnomerno raspoređene, erih je u prevelikoj prednosti zahvaljujući svojim telesnim kvalitetima i svom polu. to počiva na erihovoj telesnoj snazi i na njegovom izgledu, kojima se dive sve žene, sve odabrane srećnice.

erih je nešto poput paulinog oca ili paulinog brata ili paulinog zeta, nešto što deli batine i loče, iako do sada jedva da je imao prilike za to, zato što su do sada uglavnom drugi mlatili njega; ali možda će mu se takva prilika uskoro pružiti, u vidu žene, što on još uvek ne zna.

batinanje je zabavno, što erih još uvek ne zna.

s druge strane, paula. paula, s druge strane, mora da se bori sa svim manama svoga izgleda i svoga pola. paulu ne smatraju lepom, što bi kod žene, međutim, trebalo da bude slučaj, ali zato važi za čistu.

čistoća i urednost mogu podići vrednost ljudskom biću ženskog pola, ali to nije uvek tako.

dok je taj šnajderaj potpuno suvišan, nije mu tu mesto, nije ni trebalo da se pojavi, a ionako će uskoro potonuti u zaborav, neće više igrati nikakvu ulogu, dok je taj šnajderaj potpuno nebitan, u poređenju sa životom i ljubavlju u tom životu, dok taj šnajderaj uopšte nema nikakvog smisla, ne može da zameni muža i ne može da pripremi ženu na život s mužem i nije ženi ni od kakve koristi kada već ima muža i neće joj doneti muža, ako joj je muž potreban, dok taj šnajderaj ženu ne može učiniti SREĆNOM, muž može.

paulina vrednost nimalo nije porasla zato što uči krojački zanat. ali zahvaljujući tome što je čista, njena bi vrednost možda i mogla

porasti, još malo pa kao da je lepa, što žena mora biti ako hoće da doživi ljubav.

šnajderaj je pauli pričinjao zadovoljstvo, ali stvarnost treba shvatiti ozbiljno.

erihova muškost, lepota i ono što zarađuje kao drvoseča, naspram pauline ženstvenosti, ružnoće, ali i čistoće, i onoga što paula zarađuje kao učenica u krojačkoj radnji. erihova ljubav prema brzim motorima svake vrste naspram paulinoj ljubavi prema erihu. erihova ljubav prema alkoholu naspram pauline ljubavi prema erihu. erihova ljubav prema avanturama iz drugog svetskog rata naspram paulinoj ljubavi prema erihu. erihova ljubav prema brzim motociklima i sportskim automobilima naspram paulinoj ljubavi prema erihu i sopstvenom domu. erihovo favorizovanje brzine naspram paulinog favorizovanja života i eriha.

za paulu je svet to jedno te isto.

život i erih.

šetajući se, brigita hvata

hajncovu ruku s ljubavlju i željom za posedovanjem. svakog slobodnog trenutka, koji slučajno ne pripada poslu, brigita pokušava da uhvati hajнца za ruku, s ljubavlju i demonstrativno, ponekad satima i satima mora da trčka za njim da bi ugrabila šansu da pruži ruku.

hvatanje za ruku od posebne je važnosti onda kada se pojave druge žene, kao otelotvorenje opasnosti. onda se jedna mala ruka stidljivo uvlači u hajncovu veliku i priča o vremenu, situaciji u svetu ili o hrani ili o prirodi.

hajnc se ponekad pretvara da on i brigita nisu jedno biće, što oni, međutim, jesu. zar te žene stvarno ne vide da smo nas dvoje zapravo jedno, da smo postali jedno, nerazdvojivi, pita brigita začuđeno, kada druge žene hajнца posmatraju kao zasebno telo sa zasebnim duhom.

kada druge žene na hajncu gledaju kao na nešto što bi moglo biti i njihovo, iako je odavno zauzet zato što već pripada brigiti, onda te druge nisu u pravu i na pogrešnom su putu. svakom po zaslugi.

slobodno vreme bez hajncu ne bi ni bilo slobodno vreme. posao bez hajncu pun je opasnosti za hajncu i brigitu. posao bez hajncu nije ništa drugo do prepreka koju treba prevazići da bi se došlo do hajncu.

prosto je neverovatno koliko je čovek u stanju nekoga da mrzi. brigiti je dovoljno da baci pogled na hajncu i već ga ponovo mrzi.

brigita hajncu mrzi između ostalog i zbog toga što uvek kada giti želi da razgovara o svojim duševnim problemima koji za sobom povlače malu kućicu sa baštom, hajncu dozvoljava da ga obuzme određeno telesno osećanje prema brigiti. uvek kada bi brigita želela da mu istrese čitavu dubinu svoje duše i pritom uloži sve adute u vidu onog sranja o sreći, budućnosti, nezi novorođenčadi i mašinama za pranje veša, hajncu se ponaša kao da uopšte nema mozak, nego samo kurac.

nije valjda da hajncu u brigiti vidi samo telo, a ne čitavu onu raznolikost koja se iza toga krije?

brigita je čak već potezala i ratove i unutrašnje krize da bi mu objasnila da je svakom čoveku potreban neko ko će mu pomoći da prebrodi takve situacije.

bože, koliko te samo mrzim zbog toga, misli b.

hajncu je srećan što je konačno našao nekoga koga može da kreše, čim mu brigita uđe u vidno polje, on se raskopčava i zauzima startnu poziciju.

dok mu ona još objašnjava da ga voli i istovremeno oseća nešto poput divljenja prema njegovom poslovnom uspehu, dok još nadugačko i naširoko besedi o ljubavi i poštovanju sve do venčanja i renoviranja kuće, pre nego što uopšte stigne da se pripazi, već joj se na telo prilepio jebač hajncu, kao pijavica.

a hajncuova alatka vredno radi li radi.

njena majka daje dobar savet da brigita sad treba da ga uhvati i da ga ne pušta. dok joj se stomak okreće i okreće, hajncu više ne pušta, zakačio se kandžama, duva truli zadah pokvarenih zuba u giti

osetljiv nosić i izdašno rasipa kapi pljuvačke po očnim kapcima stegnutim od gađenja.

da, hajnc je svršio, sa svim željama i zahtevima koje idu uz takvog jednog hajнца.

mama je otišla u bioskop, i hajnc ulazi, a njegov kurac palaca prema brigiti.

brigita bi volela da hajnc ima mali kurčić, kao praseći repić, s takvim kurčićem hajnc bi sigurno imao velike probleme. za sada brigita ima velike probleme.

ona ne pomišlja da mu kaže da je ostavi na miru.

brigita zna da ima toliko žena koje bi htele da prisvoje tuđu budućnost, njenu, brigitinu budućnost.

i zato brigita radije izigrava hajncove produžene udove, deo hajncovog tela.

hajnc još nije valjano ni ušao u sobu, a već cilja na sofu, još pre nego što skine džemper baca se naslepo, brigita svojim telom hvata njegovo telo. možda će hajnc jednom uzeti toliki zalet da će jednostavno proleteti kroz nju, a onda s druge strane i kroza zid. danas je hajnc uhvatio taman toliki zalet da je vešto uspeo da ga ubaci u brigitu. pravo remek-delo preciznosti. pravo mučenje za brigitu.

brigita se čak i ne usuđuje da kaže da lije gladna ili žedna. ako hajnc posle bude gladan, biće i ona, jedno telo sa svim posledicama. hajnc i brigita su jedno.

veoma prijatna situacija za dvoje mladih ljudi.

brigita hajнца mrzi veoma vatreno.

u jednoj od mnogobrojnih strastvenih situacija koje hajnc priziva, i ne razmišljajući o tome koliko su one odvratne za brigitu, ona bi umesto svoje pičke možda mogla da mu podmetne neki džak pun sve samih dugačkih bodlji i hajnc bi se bacio na njega kao zec, horuk, probio bi se do njega isukane batine i poleteo pravo unutra! hajde, upadaj među bodlje ili eksere! to mu sigurno ne bi prijalo, kako bi samo bespomoćno njegove noge mlatarale po vazduhu!

brigita ne može a da se ne smejulji zamišljajući tu scenu.

hajnc ne zna zašto je b. smešno kada se on obruši na nju, kao pomračenje sunca, ili neka druga prirodna katastrofa.

b. pušta hajncu da veruje u prirodne sile.

b. užasno dahće tako da bi i kamen smekšala. razlog: h. - prirodna sila.

brigita ne oseća ništa osim čudnog neprirodnog struganja u sebi. brigita oseća ljubav u sebi.

hajncu takođe dahće, da bi ona videla koliko se trudi zbog nje i koliko je jak.

hajncu dahće od silne snage, ali ne od ljubavi.

kada je u pitanju ljubav, on skoro da ne zna za šalu, a kada je u pitanju snaga, onda mu je svaka šala sasvim strana.

ko hoće da posluje samostalno, prepušten je, naime, samom sebi, jedino što mu eventualno, u najboljem slučaju, neko obezbedi (početni) kapital.

kada je u pitanju ljubav, brigita ne zna za šalu, to je nešto najozbiljnije što ona, nemajući nikakav početni kapital, može da uradi za sopstvene poslove.

njih dvoje dvoglasno dahću, o ljubavi.

brigita pritom ima neprijatan, a hajncu prijatan telesni osećaj.

telo je za nju sredstvo za postizanje višeg cilja.

telo je za njega od velikog značaja, od najvećeg značaja nakon uspeha u poslu i dobre hrane!

hajncu to pričinjava zadovoljstvo, brigiti ne.

hajncu to pričinjava zadovoljstvo, iako ne zna za šalu.

brigita od svega nema ništa do maglovitu nadu. brigita osim toga ima i jednu vaginu. i koristi je. brigitina vagina požudno lovi mladog preduzetnika.

između brigite i hajncu događa se telesno sjedinjavanje. brigita kaže da joj je s njim toliko lepo da ima osećaj da umire, hajncu je veoma ponosan na tu rečenicu i stalno je ponavlja, iznova i iznova, u krugu prijatelja.

toliko mi je lepo s tobom, hajncu, da imam osećaj da umirem. na poslu nikako ne želim da umrem, hajncu, a ako već moram, onda bolje što pre.

pauline sklonosti

Paulina sklonost prema životu i prema erihu. Za Paulu je to isto. Zato napred i u jedno i u drugo!

Ali kada erih konačno napusti čistu kuhinju Paulinih roditelja s trpezarijom i dnevnim boravkom, s motorima u srcu, s kuglofom i rakijom u stomaku i ni sa čim u glavi, zato što je obavio sve što je trebalo da se obavi, on se uopšte više ne seća ljudskog bića, Paule, već je tu samo mutno sećanje na neku ženu, koja je s njim radila ono što su žene oduvek s njim radile, naime, dala mu je da jede, dala mu je da jede i pružila mu sve ostale usluge, kao da je on kip nekog sveca kome se na dar donosi cveće. Zbog toga se on više ne seća nikakvog ljudskog bića, već samo posledica delovanja tog ljudskog bića, naime prijatne toplote u stomaku koja dolazi od rakije i slatkaste sitosti, takođe u stomaku, od kolača. A ni kafa nije bila loša, prava zrna.

Za eriha je sve to potpuno drugačije od onoga šta uvek radi sa turistima ž. pola, koji su za njega u mnogo većoj meri stvarna ljudska bića zato što stalno mogu da biraju između mnogo različitih mogućnosti, na pr. da li će ići do vodopada ili će se peti na planinu, da li će ići na igranku ili na kuglanje. Eriha tolika sloboda u odlučivanju plaši.

Ove turistkinje su, međutim, žene potpuno drugačije vrste, ili, tačnije rečeno, one su žene, dok majka i Paula možda uopšte i nisu žene, ili obrnuto, to je, dakle, potpuno druga vrsta žena, one muškarcu ne tutkaju stalno nešto, one se ne brinu za njega, ali zato žele da se njima nešto tutne, iako često imaju para, ali nisu žene za udaju, kao što mnogi kažu da su čuli.

Nasuprot tome: žene za udaju, koje hoće da im se nešto tutne tek kada se udaju, ali što samo mali broj njih uspeva da izdrži dovoljno dugo, da postigne uspeh u tome. Zbog toga: erih o ženama razmišlja na dva različita načina, u zavisnosti od vrste kojoj pripadaju, kada o ženama uopšte i razmišlja, što čini samo u onim trenucima kada oseća izvesnu potrebu koja se ionako ne može zadovoljiti razmišljanjem, erih, dakle, razmišlja o ženama koje za njega i nisu

žene, zato što mu, baš kao i bespolna majka, neprekidno tutkaju nešto da ždere i loče, i o ženama koje za njega i nisu žene zato što ne smeju za njega da budu žene, zato što daju svakome, iako u tog svakog nisu zaljubljene, nisu verene s njim, niti su udate za njega i što uopšte nisu u stanju da pošteno očiste čitavu kuću.

doduše, mali broj ljudi poseduje čitavu kuću. doduše, erihu je svejedno da li je žena žena ili nije žena, ili žene uopšte i nema.

on uopšte i ne razmišlja o ženama, a ako to i čini, onda isključivo o ženama koje uopšte i nisu žene, zbog toga za njega žene i ne postoje, zato što žene koje on poznaje zapravo i nisu žene.

erih oseća dejstvo žena, ali ne i žene same. zbog toga, ali i iz mnogih drugih razloga, razmišlja isključivo o svojim motorima.

zbog toga, ali i iz mnogih drugih razloga, paula u ovom trenutku razmišlja o erihu i o tome kako bi mogla da mu postane žena, što će biti teško, ali uprkos tome mora biti izvodljivo.

u narednom periodu bolji šnajderaj patnički uzdište, postavši odjednom, a ne shvatajući zašto, bezvoljni i gori šnajderaj: paula, ako mi uskoro ne posvetiš više pažnje nego što mi trenutno posvećuješ, onda ubrzo više neću moći da ti donesem bolji život, kakve su prvobitno bile moje namere. onda odjednom, a da ti to i ne primetiš, više neću moći ni da budem delić tvoga života.

ali paula uopšte više ne sluša šta joj to govori bolji šnjaderaj kako bi dolikovalo.

dok paula, naime, izvodi šnajderaj, razmišlja o najboljem životu koji će sa erihom sigurno doći neuporedivo brže nego bolji život koji će sa šnajderajom doći tek za dve godine, kad izuči zanat. najbolji život, međutim, možda može da počne već i sutra!

paula, treba uvek da budeš u pripravnosti.

najbolje je uvek još bolje od boljeg.

sreću je bolje videti u drugoj osobi, a ne u samome sebi, baš kao što su i majka i baba i sestra svoju sreću tražile u nekom drugom i nimalo je nisu našle, bolje je kada se sreća traži u nekom drugom i kada se tamo nađe, nego kada čovek sam gradi svoju ili je ne nađe, a mladost je već prošla.

bolje je kada se sreća sastoji od čovečnog čoveka nego od nečovečne svile, pamuka ili od nečovečnog platna.

kako se može postati žena za eriha, koju će on moći i da prepozna kao ženu? dosta je bilo poruba, dosta je bilo rupica za dugmiće, ažura, unakrsnih krstića, bilo kakvih krstića, a ako se i bude upuštala u to, onda isključivo nevoljno.

erih kosi travu za seno.

erih kosi travu za seno.

to je već stohiljaditi dan kako kosi travu za seno. pored rada u šumi, uvek mora da kosi travu za seno. i da obavlja čitav niz drugih delatnosti, da čisti štale, da iznosi stajsko đubrivo na livadu, da kosi travu za seno još jednom, da poslednji put kosi travu za seno i još mnogo šta drugo. paula odlazi u posetu erihovoj majci i lica iz njenog okruženja, zapravo lica iz erihovog okruženja, sve se vrti oko eriha, oko tog središta koje kosi travu za seno, kao da to čini svakoga dana. dobar dan, donosim vam kolač i prenosim vam najtoplije pozdrave svoje majke. nadam se da će vam prijati.

erihova majka se čudi, zato što nije uobičajeno da neko makar i najsitniji komadić nečega što poseduje dobrovoljno ustupi nekom drugom, to se nikada do sada nije dogodilo, zato što bi ovde svi hteli nešto da dobiju, ali da ništa ne daju, zato što bi ovde svi da dobiju nešto za džabe. svi, međutim, znaju da se ništa ne MOŽE dobiti za džabe, pa čak ni teška bolest i zato se erihova majka čudi što joj se sad odjednom, tek tako, za džabe u kuću ušetava kolač. hvala lepo. uzvraćam pozdrave. ali s obzirom na to da su, kao što rekosmo, šanse da se nešto dobije na poklon jedan prema milion, erihova majka odmah razmišlja neuporedivo temeljnije. šta bi, naime, ova devojka mogla da traži za uzvrat? šta mi to posedujemo i koliko to vredi, a da ona, makar i na sekundu, može da pomisli da bismo joj to mogli i dati, da bi ona to mogla da dobije? to mora biti nešto što je, makar i malčice, vrednije od kolača, jer svi uvek žele da dobiju nešto više od onoga što su investirali. sigurno i ne pomišlja da bismo joj bilo šta, pa ni crno ispod nokta, dali za džabe, jer za parče kolača u najboljem slučaju može da dobije komad masnog dimljenog mesa, nemasno ćemo pojesti sami, a ona još nikad nije tvrdila da bi volela da dobije komad masnog dimljenog mesa ili nekoliko jaja ili teglu kompota od šljiva. nije valjda da hoće domaći pekmez? ako to hoće, moraće da donese još kolača, moraće da se nadovlači kolača dok

ne padne u nesvest, samo kad pomislim koliko sam se namučila oko tog pekmeza. ako joj je do pekmeza, neka ga sama kuva!

paula uzima svoj život u vlastite ruke. za sada za uzvrat dobija samo nerazumevanje, nezahvalnost i nepoverenje.

uprkos tome, paula je izuzetno aktivna. bere cveće, čim procveta, a možda i pre toga. onda ga, naime, stavlja u staklenu posudu ili u lepu porculansku vazuu u zaštićenoj sobi. a od toga će koristiti imati samo ona ili neki dragi posetilac.

ali doći će već i taj dan kada će izaći na videlo da sigurno nije u pitanju pekmez. naime, da je u pitanju pekmez, onda bi paula već nakon osmog parčeta kolača isti i pomenula. sigurno nije tako glupa da dovuče deset parčića kolača samo da bi dobila teglu pekmeza, kada bi istu mogla da dobije već i za osam parčića kolača!

šta bi to, dakle, paula htela, šta to toliko hoće?

erih ponovo kosi travu za seno. mogu li da ti pomognem da nosiš seno, pita paula. nije obučena za nošenje sena, više za crkvu u koju, međutim, nikad ne ide zato što ne idu ni njeni roditelji, zato što im niko ništa ne bi dao, ako bi kojim slučajem i išli. erih gleda paulu kao što se gleda neka bezopasna buba koju čovek ne mora nužno da zgazi, ako je dobre volje. erih paulu ne gleda ljutito. erih paulu gleda, a opet je i ne gleda. isprljaćeš haljinu od trave, kaže, obukla si se kao da si krenula u crkvu. kako si se obukla, mogla bi pravo u crkvu. ne, pomoći ću ti, erih, stalno imaš toliko mnogo posla! da, posla stvarno ima mnogo, ah je dobro kada čovek radi napolju, na svežem vazduhu, umro bih da moram da radim unutra, u fabrici, tamo je vazduh loš, a tamo čak i žene teraju da rade, iako su one prilično slabe, dodaje erih. u pravu si, odgovara paula na ono što je on rekao i između njih kao da prostruji nešto, neka saglasnost. rad na svežem vazduhu zdraviji je od rada u fabrici, i ja sam čitala o tome.

erih o tome nije čitao zato što čita samo knjige o svetskom ratu, ali je i on čuo da je rad na svežem vazduhu zdraviji i slobodniji. u pravu si, ubacuje paula, svež vazduh i rad na njemu jačaju organizam, dobri su za zdravlje i obrazi se zarumene od toga. ali ti si već jak, erih. i zdrav. ovo je bio prvi pravi razgovor između njega i paule, razgovor u kome je jedno od njih nešto reklo, a ono drugo odgovorilo nešto što je imalo veze s prethodno rečenim. u tom trenutku erihu je

sinula pomisao da bi paula mogla biti ljudsko biće, baš kao i on. nakratko je spoznao srž problema.

što se njegove majke tiče, erih omašuje srž problema. kada je u pitanju njegova majka, on samo oseća njeno dejstvo: spremanje jela, čišćenje, psovanje, pretnje batinama, čišćenje, i ponovo spremanje jela.

paula je pružila odgovor na nešto što je erih rekao.

erih je direktno doživeo posledicu nečega što je uradio.

za uzvrat, pauli je dozvoljeno da mu pomogne da nosi korpu.

to je trenutak kada će erih i paula po prvi put nešto uraditi zajedno, noseće, naime, korpu sa travom za seno.

kada erih i paula u budućnosti budu nešto radili zajedno, oni će se u tu svrhu zaključati ili će otići u šumu.

u budućnosti neće želiti da ih iko vidi kako rade nešto zajedno.

ponekad će i u budućnosti dopunjavati jedno drugo, na primer onda kada on bude batinao, a ona dobijala batine ili kada se erih bude razboleo, a paula ga bude negovala ili kada budu zajedno testerisali drva ili kad paula bude kuvala, a erih jeo.

narod često voli da zbija šale o ljudima kao što je paula. te se šale, u krajnjoj liniji, svode na to da žene jesu glupe, ali su baš zato i simpatične.

te šale, s druge strane, tvrde da muškarci jesu brutalni, pokvareni, lukavi i prevejani, ali su baš zato i simpatični.

ali su ipak simpatični.

u datom trenutku erihova majka počinje da razmišlja o zajedničkom nošenju korpe. ovoga puta razmišljanje brzo daje rezultate, iako je mozak erihove majke neuvežban.

paula neće ni buter ni sir, ni mleko ni vino, a ni pekmez, paula, dakle, želi onog koji pruža značajan doprinos pribavljanju ovih proizvoda, svojim novcem i svojom radnom snagom: dakle, eriha.

ali su ipak simpatični!

NE! misli erihova majka.

jednoga su dana brigita i hajnc opet

bili zaokupljeni time da je hajnc brigiti otvarao rajsferšlus na leđima, i odjednom su čitava brigitina leđa bila otkrivena, izašla su na svetlost dana. i nisu baš toliko lepa da bi trebalo da izlaze na svetlost dana, kaže hajnc.

uprkos tome, dirnut tolikim beskorisnim zalaganjem, on automobilom odvozi brigitu do kućice u maloj bašti svojih roditelja.

kada čovek ima kućicu sa bašticom, to je već mnogo, ali postoje i viši dometi, na primer porodična kuća za stanovanje, ili barem pola nje. kućica sa bašticom, ma kako mala bila, treba hajncu da posluži kao podsticaj da sam postigne još više. ne treba lično razmišljati, a sav posao prepustiti dragome bogu, nego treba druge pustiti da razmišljaju, a sav posao preuzeti na sebe.

tatica i mamica znaju šta je dobro za hajнца.

zbog toga i pozdravljaju što u njihov zajednički život stupa učenica ženske gimnazije suzi.

suzi, dakle, stupa, i pritom ugrožava život koji se još uvek ne razvija, ali bi trebalo da se razvija u brigiti.

suzi je fina, brigita nije.

njih dve se ne mogu porediti. to nije moguće.

čoveku se može sviđati jedno ili drugo, hajnc treba da odluči.

da li bi više voleo jedno ili drugo.

ako se odluči za suzi i njenu finoću, roditelji će mu dati lep početni kapital za brak, naime čitavu životnu ušteđevinu. to nije mnogo, ali je lepo. brigita ide u fabriku da ispuni svoju normu. suzi ide u žensku gimnaziju da uči da kuva. suzi je već prava mala ženica sa sitnim manama i slabostima koje krasi žene, a kojima ju je naučila njena sopstvena mamica, usrdno se trudeći, dakle, s mnogobrojnim slabostima. samo što naletite na suzanu, ona već priča o receptima za kuvanje. ona se kreće u okruženju u kome su razgovori o receptima za kuvanje glavna tačka dnevnog reda. danas ona, primera radi, priča o tome da poslednji svatovski kolači koje je napravila jesu, doduše, izgledali lepo, ali su bili užasnog ukusa. uprkos tome, njen ih je tatica jeo, da ne bi povredio svoju ćerkicu, zato što je ona toliko ponosna na svoje kulinarske veštine. ona se toliko trudila, pa ih je čak premazala i belancima, da bi se lepo sijali,

pa oni sada izgledaju lepo, ali su lošeg ukusa, fuj. i stariji brat hans nešto pljuje, kao pravi srednjoškolac, koji stalno tvrdi da je sve sranje, a ta je reč i brigita već dugo na vrh jezika i prosto je svrbi da izađe. izbaci to sranje, brigita, inače ćeš se još i udaviti u govnama!

tatica je rekao: uči i dalje da kuvaš, suzana, špecle koje si juče napravila izgledale su odvratno, ali su zato bile sjajnog ukusa, baš kao da ih je napravila neka prava mala domaćica. a onda je moj tatica još rekao, zasipa suzana rečima hajnca, koji leži na ležaljci, onda je tatica rekao, suzi, pošto si već prava mala ženica, s tim svatovskim kolačima mora se postupati pažljivo, ali pošto si još uvek mala devojčica, naime tatina mala devojčica, moraš biti kažnjena. večeras nema izlaska. a mi ćemo lepo zajedno da vežbamo kuvanje, tako ćeš se primaći korak dalje tome da od tebe postane prava pravcata domaćica.

kraj.

hajnc-roditelji sijaju od sreće, ne zna se ko više, konačno se na horizontu javio i neki zrak svetlosti. suzina porodica je bukvalno bremenita budućnošću, sa jednim sinom koji ide u srednju školu i jednim koji čak studira! nadajmo se da naš hajnc može da se meri s tim. mada, mora se priznati da smo ga dobro naoružali za takav megdan. solidan zanat i vizija o sopstvenoj radnji.

njih dvoje su se upoznali na kupalištu, na toj dodirnoj tački najrazličitijih interesa i interesovanja, na toj raskrsnici svih klasa, pogleda na svet i usmerenja.

suzi je osoba koja ima interesovanja. suzi interesuju džepne knjige i bioskop. suzi interesuju ljudi koje interesuju iste ili slične džepne knjige i filmovi. na kraju čovek onda može da izabere i da donese odluku u vezi sa različitim džepnim knjigama i filmovima. suzi interesuje ono što je isto, ono što ona već jeste. odluka o tome koji će se film gledati, od dva filma koja bi čovek hteo da pogleda, gotovo da je ravna životnoj odluci. u takvim situacijama čovek ima osećaj da mu se sve vrti pred očima. suzi takođe veoma interesuje kuvanje. tome nema šta da se doda, pošto je to ispravno i značajno. za čitavo čovečanstvo, koga se suzi s vremena na vreme dotakne u razgovoru.

suzi može da dotiče razne stvari, zato što ima pregled.

ako pitate suzi, da li je bolje tamno ili svetlo, ona odgovara: srednje. i ljupko se smeši.

suzi je nešto srednje, što je i najsigurnije, zato što nije ni gore ni dole. u sredini se ne trpi preterani pritisak, ali ne mora ni da se obavlja previše pionirskih zadataka, s druge strane.

ženska gimnazija, to je prava stvar.

žena je na pravoj strani samo uz pravog muškarca. pravi muškarac je isti kao ona sama, ili malo bolji, ili po mogućstvu mnogo bolji. žena je na pogrešnoj strani uz muškarca koji je ispod njenog nivoa. suzin je nivo visok, prema suzinom mišljenju.

suzi odmah, brzinom vetra, procenjuje sve što je u njenom domašaju. suzi je to naučila od svoje majke, koja po čitav dan i ne radi ništa drugo, do ocenjuje, meri, vaga i broji. rezultat: manje oštar, ali konačan sud.

za devojkicu željnu znanja, kao što je suzi, uprkos tome je interesantno da na jednoj jedinoj gomili vidi toliko različitih ljudi, koji su, međutim, zapravo međusobno skoro identični, isti, što će reći daleko ispod suzinog nivoa.

dok suzi odmerava i vaga, ona se ženski proteže na ležaljci. suzi više nije mala devojčica, već prava mala žena, što prilikom protezanja jasno dolazi do izražaja.

suzi je tolerantna prema brigiti. suzi bi iz tolerancije htela da uputi brigitu u tajne svoje kulinarske umetnosti, ali za uzvrat dobija samo nerazumevanje i nezahvalnost. pomalo oneraspoložena, suzi začuti. šteta, kada je dan tako vedar i lep.

čim vidi suzi u snežnobelom bademantilu i njenu dugu, plavu kosu, brigita istog trenutka dobija nagon za povraćanjem. to je interesantna reakcija koja se suštinski razlikuje od hajncove reakcije. hajnc je prepoznao suzin kvalitet, zato će jednog dana i biti dobar poslovan čovek. brigita nije u stanju da prepozna kvalitet i zato će jednog dana možda i propasti.

brigitinu mržnju suzi uopšte i ne oseća, zato su njene misli posvećene tortama iz Linča i špikovanoj srnetini. suzi je svaka mržnja strana. suzi je ljubazna i kućevna.

svi okupljeni žitelji kućice sa bašticom misle da je suzi stalo do njih zato što je tako ljubazna. to, međutim, nije tačno. suzi uopšte nije

stalo do njih.

stvar je u tome što su hajnc i njegovi roditelji često grubi i neljubazni, što bi nekom prilikom trebalo temeljno da preispitaju, zato što nije neophodno biti neljubazan, kada bi čovek u datom trenutku istovremeno mogao da bude i ljubazan. to misli *sunny* suzi.

u krugovima u kojima se brigita kreće, svaki vid konkurencije je omražen. u krugovima u kojima se brigita kreće, mržnji pripada značajno mesto. brigita ne može da probudi u sebi ljubav prema sebi sličnima, sve je to razoreno.

u krugovima u kojima se suzi kreće, vlada ljubav koja bi trebalo da vlada u čitavom svetu i koja bi trebalo sasvim da učutka mržnju. suzi je strašno fina prema b. zato što je baš briga za brigitu, baš kao i za neku natrulu cepanicu. brigita prema suzi oseća najjaču mržnju koju čovek uopšte može osećati prema nečemu što nosi bademantil, beo kao visibaba.

brigita dobija zadatak da suzi pokaže bašticu i voće koje u njoj raste. suzi pljeska ručicama od sreće. brigita drhti pred svakom šljivom, za boga miloga, valjda ova ne planira da mi otme sve ovo, što gotovo da mi već pripada, naime ovo drvo, ovo, ovo i ovo! ubiću te, ako mi uzmeš moje buduće voćke, koje samo što nisu moje, ako mi uzmeš moj budući život, koji se zove hajnc, ako mi uzmeš moju buduću kuću, koja se zove brigitaihajnc, ako mi sve to uzmeš, budi sigurna da ću te ubiti!

suzi hoda po travi veselo poskakujući. nemarno gazi lepe kate, dalje i manje baštensko cveće, krši sve pred sobom. brigita se baca na zemlju i brižno uspravlja lepe kate, dalje i manje baštensko cveće, valjda ništa nije nepovratno skršeno. nadajmo se da će suzi sada izleteti napolje, kada je napravila svu ovu silnu štetu.

brigita čitavim telom štiti svoje vlasništvo koje će jednog dana biti njeno. onaj koji nikada nije imao vlastitog vlasništva, taj svoje očekivano vlasništvo brani kao da mu je život u pitanju. baca se na žbunje ribizle da bi ga zaštitila od suzine ruke koja se upravo spremala da drsko ubere jednu bobicu. u tom pokušaju svojim nespretnim telom b. zgnječi nekoliko kilograma crvenih bobica. to će joj doći glave!

suzi je začuđena. kaže, bobičasto voće mogu bilo gde da kupim, samo ako poželim. brigita kaže, da, ali ovo bobičasto voće ovde, ono je moje. MOJE. moje. moje je moje.

a ovaj hajnc je moj. moj. moj.

i hoću da jednoga dana imam kuću, mnogo lepšu od ove proste kućice sa bašticom koju ćemo prepustiti svekru i svekrvi, dok ćemo se mi, hajnc, koji je moj, i ja, koja sam takođe moja, preseliti u veću i lepšu kuću u čijem će se prizemlju udomiti naša vlastita radnja. za električarske radove. toliko od brigite.

Vi ste se skroz umazali, kaže suzi ljubazno, nju brigita uopšte ne interesuje. što se suzi tiče, svejedno je da li b. postoji ili ne. brigitina egzistencija suzin život ne tangira ni na kakav način. suzi je strašno fina prema brigiti zato što je to ništa ne košta i zato što brigita ništa ne može da joj preotme, pa čak ni njene kulinarske veštine.

sa svoje strane brigita mrzi sve na suzi. suzina egzistencija predstavlja stalnu pretnju. hajnc je sad video nešto bolje i možda će poželeti da to bolje i poseduje. NE!

suzi želi da joj nešto UZME.

b. bi najviše volela da se baci na hajnca, na bašticu, na kućicu, baš kao što se bacila i na žbun ribizle, da bi ih samom sobom zaštitila od suzinih drskih prstiju.

suzi skreće pažnju na lepotu nekog tamo suncokreta. što je lep, kaže suzi. lep je ko kolačić.

b. je slepa za lepote prirode. b. nije sposobna da opaža lepotu, b. je sva upetljana i zgrčena, kao kanap. b. je kompaktna gomila mržnje. za b. ne postoji lepota, za nju postoji samo ono što želi i mora da dobije.

suzi u slobodnom ritmu nabraja različite biljne lepote i ponešto gastronomske poslastice.

suzi ima razvijen smisao za lepotu, i njen tatica to kaže. brigita bi samo želela da ima barem nešto. suzi samo ne želi da bilo šta izgubi. b. želi da poseduje, poseduje, poseduje, inače je sve gotovo, inače je sve izgubljeno. b. se bori. suzi je previše ženstvena da bi se borila. suzi je prava pravcata žena.

suzi dobija.

brigita je ništa.

nastavak: paulina osećanja

u meni je, dakle, nešto što se naziva ljubavlju, oseća paula po deseti put.

u meni je, osim toga, i nešto što priželjkuje dete. protiv toga se ne sme boriti.

najranije onda kada budem postala majka, šnajderaj će izgubiti svoju poslednju šansu, kod šnajderaja je sve mrtvo, kod deteta je sve veoma živo. dete je otelotvorenje ljubavi, šta je mrtvi šnajderaj u odnosu na živo dete.

nadajmo se da neće biti mrtvorođeno!

na prvom mestu je život, beživotan alat dolazi tek za njim.

i da čovek u starosti ne bi bio tako sam.

erih smišlja stvari s motorima, koji su takođe veoma živi. takav jedan trkački automobil ima snagu nekoliko tigrova.

on predstavlja jedinstvo oblika i pogleda, veoma lepog oblika.

u svojim najsvetlijim trenucima erih razmišlja o životu sa čistim rukama, belim košuljama, uskim farmerkama i lakim poslom, ili bez posla.

erih ni jedne jedine sekunde ne razmišlja o pauli. paula je u njegovim očima nešto što se podrazumeva, baš kao i vazduh koji diše. paula, međutim, ne želi da se podrazumeva, ona želi da bude nešto posebno.

paula se zato šeta ulicom u haljini koju je sama sašila. paula škrguće zubima od čistoće, njena kosa, njena kecelja, njen ceger, njene tanke noge, međusobno se nadmeću u čistoći, kao beli vihor!

time je lista paulinih izuzetnosti potpuno iscrpljena.

posvuda na kućnim pragovima sede polumrtve žene kao zgnječene kratkoveke mušice, sede tamo kao da su za te kućne pragove zalepljene tečnim asfaltom i bez predaha nadgledaju svoja mala domaćička carstva u kojima su one carice, ponekad ih caricama čini neko dezinfekciono sredstvo, a ponekad neki driker.

prednja dvorišta su pažljivo ograđena i odvojena od spoljnog sveta, cvetovi suncokreta i grmlje odvajaju unutrašnji svet od spoljnog koji je neprijateljski raspoložen.

u pojedinim slučajevima veći broj porodica zajedno živi u jednoj maloj kući. i paula će dobiti takvu kućicu da tamo vlada u kuhinji, pa će je očistiti da blista kao suza, na radost svih koji je budu videli.

paula prolazi i izmišlja stepene poređenja za čistoću, tu i tamo iskoči poneka polumrtva žena da nekog potomka privije sebi na grudi, sina ili kćerku, baš kao bedem, prva odbrambena linija protiv paule, čiste i neudate. baš tamo preko jedna se baca na sina koga je paula pitala kako mu ide škola, žena prekida sina i ponosno priča o brigama koje joj on zadaje, ponosna je na brige oko divljeg sina, a stidi se briga koje joj zadaje kćerka, kaže, neko ko nema dece, ne može ni da zamisli kako je onima koji imaju dece.

objašnjava i da je srećna što više ne mora da bude prodavačica zato što rad za nepoznate ljude ne donosi zadovoljstvo, do oltara su je odveli direktno sa tezge.

sada ima nekoliko medicinskih simptoma koji deluju prilično opasno, lekar ne uspeva ništa da nađe.

ona je našla sreću.

prava je sreća u tome što sve ono što uradi za svoga muža, to je istovremeno učinila i za sebe. čiste čarape, oprane košulje, gaće i cipele, sve to ona radi i za sebe i za decu. nije moguće da nešto uradi direktno za sebe. ponekad ide kod frizera, to ulepšava.

kada paula neku od žena pita šta želi, one žele nešto za čitavu porodicu, na primer automobil u kome sedi čitava porodica i u kome majka stalno vreba priliku da dete klepi po prstima jer će time opravdati vlastito prisustvo.

osim toga, auto se može ukrasiti malim vazicama sa cvećem i jastučićima. to ulepšava.

svaki čas negde u nekoj kući glasno zaurla poneko dete klepljeno po prstima. čim jedno prestane, drugo počne.

kroz prozorska okna koja podsećaju na ogledala prodiru zvuci klepljivanja.

paula kaže: ne lupaj karličica tako jako, nije ništa uradio, pusti ga.

nakon toga pauli se saopštava da treba da začepi gubicu zato što još uvek nije rodila nikoga i ništa.

uloga babe je umirujuća uloga.

zato deca toliko i vole baku. muž i žena nikada ne vole baku zato što im se meša u posao.

sopstveni muž, tj. deka, mrzi baku, pod jedan zato što ju je oduvek mrzeo, još u mlađim godinama, a stara je mržnja uvek navika od koje se čovek ne može tako brzo odviknuti, tako da se ta mržnja u starosti neizbežno zadržava jer šta čoveku uopšte ostaje u starosti, ništa, samo dobra stara oprobana mržnja.

mržnja stalno raste, zato što je baka odavno izgubila svoj jedini kapital, što će reći lepotu, kojom je nekad možda i raspolagala, baka je obezvređena. za njega, deku, tu staru istrošenu barabu, druge, mlađe žene su izgubljene, u korist drugih, istrošenih, ali mlađih muškaraca koji još uvek mogu da rade i zarađuju.

mlađe žene nikada ne bi stavile na kocku svoje obezbeđene egzistencije kraj tih mladih muškaraca, i sve to zarad nekog matorog seronje kao što je on.

tako onda i deka odumire, doduše sporije i s odloženim dejstvom u odnosu na svoju ženu, koja samo što nije načisto umrla, ali ipak: umiranje je umiranje, izgubljeno je izgubljeno i zauvek prošlo, a muškarca njegova sopstvena žena neizostavno mora da podseća da i on propada, pretvarajući se od mladog kicoša u matoru drtinu.

deka je istrošen, baka je izandala. od potrošača nigde ni traga ni glasa, a ljudi su opet potrošeni.

baka, međutim, tačno zna da će joj od određenog životnog doba muž sigurno ostati za sva vremena, sve do teške smrtne bolesti i egzitusa koji iz iste proističe. ne može više da joj utekne, od šporeta, od kredenca, od stola, od pranja sudova, od valova za stočnu hranu.

kuda bi ta matora baraba uopšte i mogla da ode.

matora baraba je upućena na njene usrane pomije.

i tako kroz bakine ruke i dalje prolazi nepregledni niz posranih pantalona i smrdljivih čarapa.

u starosti se baka onda sveti na sitno, na raspolaganju joj stoje brojne opcije za konstruktivnu osvetu.

i tako kroz dekinе ruke i dalje prolazi nepregledni niz patnji koje se mogu naneti baki, čitav niz jezivih dana. svaki dan koji baka još mora da doživi deka uzima u svoje ruke. lično, niko drugi ne sme da se meša u to. ali deka je, još od detinjstva, navikao da sve njegove osnovne potrebe zadovoljava njegova baka, majka ili baka. sam nije u stanju ni jaja da isprži.

kada su u pitanju prijatne sitnice, kao što su teški kućni poslovi, nesamostalan je kao malo dete, lako ga je dovesti do besa sitnicama, sićušnim neudobnostima, sabotadžama.

stari supružnici čvrsto se drže jedno drugog kao dva insekta.

kao dve životinje koje proždiru jedna drugu, dopola već zaronjene jedna drugoj u telo.

meso je hranljivo i veoma strpljivo.

negde u daljini prolazi jato mlađih žena kao karavan kamila, njihove se siluete oštro ocrtavaju na horizontu, nose pune cegere, a za sobom vukljaju malu decu.

otac ih požudno posmatra dogledom, u njegovim se pantalonama bude neki ostaci muškosti.

majka zakrešti iz kuhinje i ostaci muškosti moraju ponovo da začute. sunce konačno zalazi.

a paula, kraveština glupava, mora nekoga da voli!

kao da već i bez toga nije sasvim dovoljno teško doći do sopstvene porodične kuće sa dvorištem.

ali sa kućicom sve je ipak mnogo lakše, misli paula.

paulino telo učiniće sve što bude moglo.

sunce je konačno zašlo.

uprkos tome, noć donosi još mnogo toga još strašnjeg za muža i ženu.

a paula, kraveština glupa, mora nekoga da voli.

brigita mrzi hajnca

iako brigita mrzi hajnca, ipak želi da ga dobije da bi pripadao samo njoj i nijednoj drugoj.

ako b. hajнца mrzi već sada, pre nego što ga je uopšte i dobila, kako li će ga tek mrzeti kada ga jednog dana, što je još neizvesno, dobije za sva vremena i kad više ne bude morala da se muči da ga dobije.

za sada brigita, međutim, mora pažljivo da skriva svoju mržnju zato što je još uvek niko i ništa, odnosno krojačica grudnjaka, a želi da postane neko i nešto, odnosno hajncova žena.

mnoge druge krojačice dolaze iz jugoslavije, mađarske, čehoslovačke ili iz drugih istočnih zemalja.

ili se udaju i odu, ili se satru.

jedna od mnogih zapravo je niko i ništa.

b. veruje da kao jedna od brojnih krojačica grudnjaka od kojih mnoge šiju u dlaku isti šav kao i ona, da kao jedna od njih ona zapravo nije niko i ništa. b. veruje da bi kao jedna od brojnih supruga bila neko i nešto, brigita veruje da će i ona automatski postati neko i nešto zato što je hajnc neko i nešto, naime neko ko će jednog dana biti neko i nešto, ko poseduje sopstvenu radionicu.

kada već grudnjaci životu ne daju nikakav sjaj, onda sav sjaj u životu mora da dođe od hajнца.

zato što sjaj o kome se čita ili koji se vidi na televiziji dolazi od nekog sasvim drugog i vraća se nekom sasvim drugom, zato što se kod sjaja iz časopisa i filmova radi o potpuno stranim ljudima koji grudnjake često i ne nose, a tek im ni u ludilu ne bi palo na pamet da grudnjake šiju, zato što tu od samog početka nema ni trunke sjaja, b. se iz petnih žila upinje da taj sjaj nekako stvori, satima, i uvek oko hajнца.

nada se da će nešto od tog sjaja obasjati i nju. ali ko ima sjaj, zadržava ga za sebe, to je morala da iskusi još brigitina majka, njen sjaj je poticao od jednog zastupnika, kada je nestao? pre mnogo godina, zajedno sa svojim automobilom.

brigitina majka kaže da bi brigita hajнца trebalo da drži na dugom lancu, ali da vodi računa da ga sasvim ne ispusti, još je rano da mu sasvim ukine slobodu kretanja, slobodu kretanja treba da mu ukine tek kasnije, ali uprkos tome već sada mora čvrsto da ga drži, da ga veže za sebe, pomoću hiljadu maleckih stvari, na primer uz pomoć

jedne malecke bebe. ali i uz pomoć specijalnih talenata i veština zanatske prirode: na pr. pranjem veša.

brigitinoj majci sve to očigledno još nije dovoljno.

jezičina brigatine majke očigledno još ima dovoljno energije.

u pitanju je bespošten lov.

ni lovina hajnc, a ni jadni premoreni lovac brigita nemaju prava na predah. ponekad je lovac u goroj situaciji nego divljač koju lovi.

u brigitinom slučaju je njena situacija gora od njegove.

suzi je sjajan primerak ljudske rase. kupajući se u sunčevim zracima, suzi obesno skače da uhvati leptira, jednog takozvanog običnog žutog leptira, žučaka. njena plava kosa je baš kao plava kosa.

nekima su sunčevi zraci dovoljni preduslov za sjaj, drugima je, međutim, za to potrebna čitava električarska radionica.

b. ne bi trebalo da bude neskromna, trebalo bi da se zadovolji sunčevim zracima, kao suzi.

suzi se u baštici prosto kupa u sjaju sunčevih zraka, baštica nije njena, nego hajncova, dakle brigitina. b. skače na suzi i baca je na tlo, gde nikakav sjaj više ne može da dopre do nje. najviše bi volela da zakopa suzi u tu zemlju, u vlažnu ilovaču.

brigita dahćući leži preko suzi, sva se rasprostrta, i objašnjava zašto čovek sa sopstvenom imovinom može da čini šta god želi, ali zato sa tuđom imovinom može da čini samo ono što mu dozvoli njen vlasnik, u datom slučaju ona, brigita. evo primera: u fabrici, kaže b., moram da radim ono što mi se kaže. ali u svome limenom ormariću, tamo mogu da radim šta god hoću, zato što je MOJ, tamo mogu da održavam red ili nered, kako god poželim, naravno da održava red. u menzi moram da budem kolegijalna, zato što menza pripada svima, ali na svome mestu za stolom, tu mogu da radim šta god poželim, ono je samo MOJE. da, male stvari su osnov svega.

i zaranja suzinu glavu u baru, sve dok ne stigne hajnc i preotme joj suzi iz ruku.

i, kada bi vlasnik naše fabrike došao kod mene kući, nastavlja b., čak bi i on morao da radi šta ja hoću, zato što je moja kuća moj zamak. ma kako da je mala, u njoj ja izdajem naredbe.

vlasnik Vaše fabrike nikada ne bi došao kod Vas kući, zato što ste Vi tako neljubazni, mrmlija suzi sebi u bradu.

stvarno ne bi? možda će jednom ipak doći. i niko ne bi mogao u tome da ga spreči, čak ni Vi, Vi koji toliko toga želite da sprečite. vlasnika moje fabrike Vi ne biste uspjeli da zastrašite.

možda će jednom doći da poseti kako mene, tako i moju majku!

nikada taj neće doći, odgovara suzi. zato što ste Vi nevažni, zato što ste Vi nešto najniže i najnebitnije što postoji na svetu.

ali KADA bi došao, onda bi MORAO da u našem stanu radi kako majka i ja zapovedamo, to je čak zakoniti zakon, jeca brigita. ona to bolje zna.

pet minuta kasnije dva borbena petla sedaju da uživaju.

brigita je interesantno pričala, s puno spekulacija, o ekonomskoj situaciji u principu.

možda bi rezultate ovog razgovora mogla da upotrebi jednog dana, kada bude imala sopstvenu firmu i hajnca.

sada je ljubav, dakle, naišla

sada je ljubav, dakle, naišla već po ko zna koji put, ali za paulu još uvek nije počeo bolji život, vreme je da ovaj zaglibljeni projekat konačno oživi, da se pokrene s mrtve tačke!

paula uopšte ne može da uživa u svojoj velikoj ljubavi zato što mora da ustaje u 5 sati ujutro i da pravi doručak za oca. paula zna da je za veliku ljubav neophodno vreme da bi mogla da raste, da bi postala još veća. paula nema vremena.

u isto vreme majka-od-paule se s grabuljama u ruci penje planinskom padinom da obrađuje svoje malo carstvo, majka stalno nadgleda svoje carstvo, od jedne domaćičke granice do druge, majka okreće glavu levo-desno, kao da traga za ilegalnim migrantima.

majka neprekidno šara pogledom od početka svoga carstva do kraja svoga carstva, stalno tamo-vamo i pritom se raduje što je u posedu tog svog domaćičkog carstva.

drugi možda imaju više, drugi su možda stolari, električari, vodoinstalateri, zidari, časovničari, mesari ili čak trgovci mesnim prerađevinama, ali zato su svi u njenoj porodici zdravi.

kada majka ima lošiji dan, razmišlja o tome da žena trgovca mesnim prerađevinama, primera radi, takođe ima svoje domaćičko carstvo, ali uz to ima i sopstvenu trgovinu mesnim prerađevinama, onda majka unuk-francija gurne oštrim zubima grabulje. francijevo kmečanje i plakanje obeštećuju majku za to što žena proizvođača mesnih prerađevina ima dva carstva, domaćičko carstvo i carstvo mesnih prerađevina, francijeva dreka majku ponovo dovodi do srži stvari, naime do toga da ona sama ima sve što žena uopšte može i da poželi, i svi u porodici su zdravi, žena trgovca mesnim prerađevinama pada u zaborav, majka strpljivo teši francija. šta bi majka uopšte više mogla i da poželi? ništa.

paulina majka više ništa ne može da poželi zato što je već konzumirala svoju sudbinu, a da to nikome nije donelo ništa.

pošto majka-od-paule nema više šta da poželi, prekasno je za to, savršeno je srećna.

savršeno srećna majka izlazi napolje, osluškuje da li će u sebi čuti neki napev ili pesmu kosa, ali umesto toga čuje samo rak, koji je razara i izjeda. majka nema nikakav protivotrov za taj rak, pa čak ni alkohol.

što se samog raka tiče, i on je već video lepše prizore od tog ruiniranog donjeg trbuha, u kome se tokom dugih godina braka već izdogađalo sve i svašta, o sedenju u kipućoj vodi u cilju pobačaja da i ne govorimo.

ono što gospodin doktor nikada nije smeo da vidi, sada je preostalo za tu opasnu smrtnu bolest, čini se kao da čovek čitavog života čuva one poslednje najsitnije rezerve energije samo da bi na kraju umirao polako i bolno, da bi ga razorila bolest.

za koga je otac, na kraju krajeva, razarao taj donji trbuh? za bolest, bolest sada žanje sve što se ima požnjeti. nije joj ostalo baš mnogo.

majka je, doduše, u vikend-izdanjima već čitala o ovoj opakoj bolesti, ali strah se sad, uprkos tome, na nju obrušava svom silinom, iako je čitala da strah sve samo čini još gorim i da treba sačuvati

duševnu ravnotežu, sada se užasno plaši i potpuno gubi duševnu ravnotežu.

jednom je paula rekla da ide kod ginekologa da bi joj propisao pilule za kontracepciju, da bi bila spremna, da ne bi rađala toliku decu. krmačo jedna, rekla je majčica, pustila bi da ti ga nabija neki tamo nepoznati muškarac, fuj, odvratno, dokle god paula živi u njenom domaćičkom carstvu, neće se baviti takvim stvarima.

pauli je laknulo, zato što neće morati još dugo da živi u majčinom carstvu, nego će uskoro imati sopstveno carstvo.

erih, međutim, još uvek baš ništa ne preduzima.

paulu šnajderaj sad baš nervira i uznemirava. vožnja do regionalnog centra na zanat sada samo odvrća njene misli od eriha. paula jedva čeka da se vrati kući. šteta što eksperiment pauli neće doneti nikakve rezultate, paula želi da se povuče u privatnost, do viđenja, paula, vidimo se na nekom privatnijem, prijatnijem nivou!

samo što se vratila iz krojačnice, paula navlači svoju najlepšu crvenu haljinu i u njoj maršira uz brdo, ka erihu. odozgo se paula, međutim, vraća kao bumerang, nije još stigla ni da se odmori od hodanja kako valja, a već nalevo krug, šut u dupe, i devojka leti svojoj kući.

paula trči uz brdo, tamo je okreću za 180 stepeni, tako da sad juri dole, kao da traži vatrogasce, takoreći uzalud.

tamo gore komanduju erihova majka i erihova baba.

stvarno komanduje jedini muškarac u kući, erihov očuh, bivši državni službenik, čime će na kraju samo mali broj njih moći da se pohvali, kada se budu svodili svi računi.

astma, očuh, koga tako zovu zato što je astmatičar, ovim dvema rasklimatanim ženama upravlja tako da je milina gledati.

za astmu je to prava milina, za dve žene milina i nije baš tolika, ali je ipak milina.

on to izvodi na suptilan način, na državnoslužbenički način.

izvodi to bez reči, samom svojom ličnošću, bolesni penzioner astma sedi na svome mestu kao domaća kornjača i tu biva opskrbljen hranom, pićem i televizijskim programom.

ružno zvekećući iznutra, astma lebdi nad svima njima kao jeziv košmar. astma sve drži pod apsolutnom kontrolom, kao što je ranije

pod apsolutnom kontrolom držao mali, ali značajni deo državne železnice. astma često priča o tim vremenima, u takvim trenucima svi ostaju bez daha od napetosti.

dok astma pripoveda o svojim neverovatnim, ali istinitim doživljajima iz života jednog železničara, s povremenim prekidima radi krkljanja, majka riba i čisti u njega i iz njega, iznad njega i pod njim da je to uživanje gledati.

što se uživanja tiče, majka već godinama nije osetila ništa slično.

za uživanje koje je nekada ranije s vremena na vreme imala prilike da oseti, majka je morala skupo da plati čitavim čoporom dece.

iz radosti je, naime, proizašla trajna sreća, sreća koja nije baš toliko uzbudljiva, ali je zato trajna: sreća koju donosi imanje dece.

astma s uživanjem daje da ga neguju kao koku nosilju.

astma želi da majka izbriše sva sećanja na sve radosti iz prošlosti, najveće bi mu uživanje priredilo kada bi mogao da je posmatra kako noktima grebe đubre s poda. ali nažalost, samo će majčina smrt moći da izbriše sve prljavštine koje je ranije radila.

astma strogo nadgleda svoju ženu, koja je u prošlosti često zastranjivala. astma i njegova žena već su na pravom putu. samo što nisu u grobu, fali im samo još malo.

astma u mirnoj planinskoj atmosferi posmatra svoju ženu kako radi. majčin bolesni kuk protestuje krckanjem protiv takvog grubog tretmana, to joj nimalo ne pomaže, neko mora i da radi, a taj neko je majka, u tome joj pomaže zahvalnost.

zahvalnost umesto nje cedi mokru krpu.

reuma u zglobovima se tome raduje.

majka je kao prazna mahuna ili kao prazan ceger iz koga je odavno sve ispalo, kao mreža, koja je još i prorupljena.

za to vreme paula se penje uz brdo.

kada se oglasi sirena lokalnog autobusa, to je i za erihovu majku znak da se paula vraća sa posla.

majka već čeka gore, aha, sad paula oblači čist donji veš, sada češlja onih nekoliko sivih dlaka na svojoj glavi, sada uzima karmin, a sada plastične cipele, koje su bile jeftine, ali zato lepo izgledaju, sad uzima tašnicu koja se slaže sa ostatkom garderobe, belu. sada: pokret!

ide erihu.

sada je već i majka u pokretu, samo polako, bez žurbe, to je današnja deviza.

u međuvremenu i paula izranja iz krivine, naleće na matoru, svu zadrtu i ozlojeđenu, ako je u pitanju muž, onda ide, ako je u pitanju posao, onda odjednom ne ide, razmišlja majka ogorčeno, dok je mržnja izjeda.

paula naleće na erihovu majku kao ptica na prozorsko okno, kao na betonski zid, u krajnjoj liniji sve je to isto: dalje se ne može.

marš. dole, nazad, i to brzo, molim.

majka kaže da paula ovde nema šta da traži, kako nema, kada traži ljubav!

majka želi da se erih i dalje brine o jedinoj kravi koja daje mleko za kafu-za-oca, a pored toga da napaja svinje, majka ima tbc kostiju, a to je teška sudbina, i erih treba da joj je olakša, kako je živela, majka je zaslužila i nešto gore od tbc-a, ali je dobila državnog službenika, paula zaslužuje nešto još mnogo gore, što će i dobiti.

erih im je potreban za obavljanje grubih poslova, a i onih manje grubih, koliko mu stepen njegovog moždanog razvoja to dozvoljava.

pomoz bog, došla sam kod eriha, uspeva paula još da procvrkuće, ali ništa više od toga. kako je nije sramota da juri za erihom. erih je njena najproduktivnija svojina.

kao neka plišana igračka na navijanje, paula trčećim korakom silazi niz brdo odakle je i došla i svakim je korakom sve udaljenija od svog cilja, od eriha.

kad ne radi, majka stalno sedi na svom kibic-fensteru i špijunira klanac.

kada ne radi, i paula stalno sedi dole, u podnožju, i špijunira klanac.

a i baba sedi na svom kibic-fensteru, baba je toliko stara da je samo još podnose kao neki teret i bila bi potpuno izgubljena da nije kćerke i kćerkoizdržavajućeg zeta astme, babina egzistencija visi o tankom koncu jer su još jedna gladna usta uvek suvišna gladna usta, kad astma skoro sve proždire sam.

baba i majka na smenu paze da im niko ne preotme eriha. astmu ionako niko neće oteti, taj zauvek ostaje njima, sada više ne mrzi

samo svako svakoga, sada svi, divno i harmonično, mrze i paulu, koja ima da pokloni samo ljubav i samu sebe.

a to je premalo.

paula bi erihovu radnu snagu sigurno iskorišćavala za svoje sopstvene priljave ciljeve, za svoju kućicu, za svoje detence, za nekoliko dečice i automobil, koristi koje bi paula imala od eriha nikada se ne bi mogle nadoknaditi erihovima batinanjem paule. batine nikada ne mogu da nadoknade novac, novac vrijedi više od batina.

paula, međutim, ima da pokloni samo ljubav i samu sebe.

a to je premalo.

razlike između suzi i brigite eventualne sličnosti između suzi i brigite

između suzi i brigite je neuklonjiva demarkaciona linija: pun bokalčić kafe. u pitanju je oštra i bolna linija razdvajanja koja ih obe podseća na to gde im je mesto i deli ova dva nespojiva karaktera, kada, međutim, jedna od njih podigne bokalčić i sipa kafu, onda se suzi i brigita odjednom nađu zajedno i nisu više razdvojene.

linija razdvajanja je na pr. ta što suzi želi dobro čitavom čovečanstvu, svima, velikima i malima, a osobito gladnim malim bebama na čitavom svetu zato što je ona žena, a uskoro će svakako biti i majka, u suzinim su očima gladne bebe užasavajući prizor, žena u njoj buni se protiv toga, buduća majka u njoj diže glas protiv toga.

iz tog razloga i u tu svrhu ona je čak pomalo i član jednog đačkog udruženja političke prirode i veoma je član ansambla narodnih igara, članstvo u đačkom udruženju političke prirode vešto skriva od roditelja, dok se sa ansamblom narodnih igara šepuri kao golub sa svojom golubicom, brigita želi hajнца. suzi iznad svega želi da diskutuje i debatuje. njoj na pamet padaju mnoge reči i odgovarajući

predmeti i u trenutku padanja na pamet ona ih sve odmah emituje dalje.

svaki put kada otvori usta, suzi izbljuje poveću količinu gladnih ljudi iz čitavog sveta, brigita sklanja šlag tamo gde će biti bezbedan od suzinih izbljuvaka. suzi rado uči da kuva što se u njenoj ženskoj gimnaziji i uči, da kasnije, jednog dana kada bude udata, njen suprug i njena deca ne bi morali da gladuju poput mnogih drugih koje bi suzi mogla da imenuje, mnogo je različitih izraza koje suzi pronalazi za glad i nepravdu, brigita misli da je jedina nepravda ta što se hajnc petlja sa suzi. suzi misli da je nepravda to što je hajnc sit i zadovoljan, dok mnogi drugi gladuju, osim toga, kaže i da je lepo igrati narodne igre u ansamblu narodnih igara, ali da je takođe lepo i kada se čovek posveti razmišljanju i kada se brine za bedu u čitavom svetu, jer je to lep kontrast u odnosu na narodne igre.

brigita zna samo jednu jedinu reč: hajnc. reč za posao takođe zna, ali je ne izgovara, zato što između nje i te reči ne postoji nikakva veza. s velikim ponosom izjavljuje da nikada nije gladna i da nikada neće ni biti, za razliku od mnogih drugih koje bi mogla da imenuje, a koji su, međutim, sigurno dobili baš ono što su i zaslužili, zato što je glad nepotrebna kada je čovek vredan, pri čemu b. misli na hajнца i na njegovu vrednoću, ali ne i na svoju sopstvenu vrednoću.

b. ponosno izjavljuje da ona svega uvek ima dosta i da će hajnc jednoga dana svega imati i više nego dosta, i to toliko da će svega biti više nego dosta čak i za njih dvoje.

ponekad je brigiti dosta svega, ponekad joj je svega do guše. ali kada u takvim trenucima posmatra hajнца, onda joj odjednom ništa nije dosta, onda smatra da bi hajnc trebalo da stupi u akciju, da zagreje motor i da ostvari radne rezultate.

radne rezultate koje bi svi mogli da vide.

hajnc ima dara za tehniku i zbog toga rezultate treba da ostvaruje na polju tehnike, suzi i brigita su ponosne na rezultate koje tehnika ostvaruje svakoga dana. brigita je ponosnija od suzi zato što je hajnc jedan od onih koji su tehniku uspeli da potčine sebi i znaju s njom. hajnc i brigita prodaće brojne električne aparate, a hajnc će čak znati i da ih popravlja.

suzi je ponosnija nego brigita, zato može sebi da priušti gomilu takvih aparata, ona će tom hajncu onda moći da naređuje šta treba da popravi, kada joj se neki od aparata pokvari.

velika je razlika između brigitinog zanatskog ponosa i suzinog posedničkog ponosa, brigita nije zanatlija, hajnc je zanatlija, i hajnc je ponosan.

hajnc je ponosan što će jednog dana moći da zaposli šegrta koji će umesto njega obavljati sav prljav posao oko popravki. onda će hajnc samo još nadgledati radionicu.

za to vreme suzi i dalje oseća sažaljenje prema ljudima kojima je gore nego njoj.

za to vreme brigita i dalje ne oseća sažaljenje ni prema kome zato što mora potpuno da se koncentriše na hajнца.

suzi hajnc uopšte ne interesuje. izgleda da suzi već ima sve što želi.

suzi oseća sažaljenje i prema brigiti.

brigita oseća sažaljenje prema suzi zato što suzi nije u stanju da uoči hajncove kvalitete.

uprkos tome, iako ne želi suzi da skrene pažnju na te kvalitete, iako ne želi da suzi otvori apetit, brigita ne govori ni o čemu dragom do o hajncovim kvalitetima.

suzi još uvek oseća sažaljenje prema brigiti, koja izgleda ne shvata da postoje kvalitetniji proizvodi od hajнца.

vidi se da njih dve deli prirodna granica koja je tako duboka da se nikad ne bi mogla prevazići.

brigita je suzin neprijatelj u većoj meri nego stoje suzi brigitin neprijatelj.

hajnc pažljivo prati ono što suzi objašnjava, okreće glavu i osvrće se oko sebe ne bi li negde našao neku glad koje navodno ima u tolikim količinama. onda šale radi kaže: toliko ste pričali o gladi i bedi da mi se sad baš jede šnicla.

hajnc grokćući gladi svoju burastu stomačinu.

suzi i brigita skaču na noge kao da su ih ugrizle dve tarantule. svaka pokušava da pretekne onu drugu na putu do kuhinje, suzi goni njena ambicija, brigitu goni strah od suzinih sposobnosti.

devojke se uz skiku bacaju jedna na drugu, dele udarce, prave masnice i nanose opake rane. brigita je čak zaradila i oderotinu. hajnc leži u ležaljci i uživa u ćutanju i u prirodi i u mirisima iz kuhinje, sada mu se stvarno jede fini komad bečke šnicle sa salatnom od krastavčića.

dobro raspoložen, sluša brigitino proklinjanje i dreku, dok ova pokušava da ščepa suzi za kosu i da je tako odvuče od šporeta. to joj, međutim, ne polazi za rukom, zato što se suzi bavi sportom i u dobroj je formi, a igra i košarku i tenis, brigita je dobila packu, brigita cvili, zavija kao šakal i od uživanja u lepom danu nema više ni traga, rastvorilo se u vrelom ulju. za to vreme suzi se baca na posao.

suzi je tako mirna i ledeno hladna i promišljena kao sama smrt, kada razbija jaja.

i majka dešavanja u kuhinji posmatra iz vesele, ali i iz tužne perspektive. tatica kaže da devojke uvek moraju da kokodaču kao kokoške. tužna perspektiva šapuće majci na uho da će sad izgubiti svoga hajнца, da će joj ga suzi oduzeti, ona ga je podigla, a sad će ga dobiti suzi, koja će se, međutim, dobro starati o njemu i o njegovom stomaku, nema brige, vesela perspektiva joj šapće da će brigita sad ostati praznih ruku.

majka-od-hajнца neće biti u pravu dalje od staračkog doma. hajnc misli da će suzi uskoro boleti dupe za glad u svetu, kada bude morala da se posveti *njegovoj* gladi, suzina svakodnevnica biće jednog dana ispunjenija nego što je danas slučaj.

nabiće on suzi kurac duboko u pičku i utuviće joj porodični život dobro u glavu.

hajnc sve konce čvrsto drži u svojim rukama.

evo, šnicle su gotove.

suzi je izvela taj čin. zato sad ima prava i da ih servira, brigita pokušava da joj izbije šnicle iz ruke, ali je hajncova majka brža i klepi je po prstima tako da sve zveči.

hoću da jedem na miru, hajnc tromo saopštava raskukanoj brigiti. da si se smirila, inače ću i ja da ti odalamim jednu, dva je uvek bolje nego jedan.

dva je uvek bolje nego jedan, brigita se smiruje istog trenutka, misli na svoju dvostruku sreću, na kuću i na radnju za električne aparate s

radionicom. brigita ćuti da svoju sreću ne bi dovela u opasnost.

suzi se sva nadima od ponosa, njene su misli veoma čiste i blistave.

debela svinja-od-hajнца ima veoma nečiste misli koje su ždranjem trenutno potisnute u drugi plan. iako suzi uvek vešto skriva da ima nešto između nogu, mora biti da se tamo nalazi nešto, ali šta. nakon kolača i kafe, kada se zasiti, hajnc će razmišljati o suzinoj pički.

sada hajnc ne razmišlja ni o čemu, njegove vilice žvaću polako, ali sigurno.

brigitu mržnja toliko izjeda da ona sama uopšte ne može da jede. pokušava da omalovaži suzinu šniclu, hajnc suzinoj šnicli vraća značaj koji zaslužuje, bez zastoja proždire i brigitinu porciju.

hajnc je ubeden da je on jezgro same praćelije, tako su ga učili njegovi dragi roditelji.

hajnc veruje da bi on i rasna žena poput suzi sasvim sigurno bili idealan par.

suzi, doduše, veruje da je rasna žena, ali ne i da bi ona i hajnc ikada mogli biti par. suzi za muža hoće rasnog pastuva, a hajnc to nije. u suzinim očima hajnc je samo proždrljiva seljačina, u suzinim očima suzi je sjajna kuvarica, a isto misli i njen tatica.

suzi pokušava da nastavi sa objašnjavanjem bede koja je svuda oko nas i da podstakne hajncovu porodicu da se protiv te bede bori.

otac-od-hajнца joj veoma ljubazno kaže da drži jezik za zubima zato što njegov sin hajnc kad ždere, ne voli da sluša tužne priče, samo vesele, a njegov sin hajnc upravo sada ždere, zar suzi to ne vidi i sama.

suzi užasnuto ćuti, stidi se ravnodušne javnosti koju otelotvoruje hajncov otac. suzi se umirila i počinje da sanjari: prošla su još dva sata, a na vidiku i dalje nema ni jednog jedinog lekara specijaliste na visokom položaju.

hajnc sanjari o malim stvarima: mala suzi sa malom keceljicom u njegovoj multifunkcionalnoj kuhinji s trpezarijom i dnevnim boravkom.

brak će Vam već izbiti iz glave sve te gluposti, šali se iskusni i mudri hajnc, stručnjak, koji je sve to video na primeru svojih roditelja, pravi-pravcati specijalista, hajncove rečenice uvek imaju opšti značaj, baš

kao da tačno zna o čemu priča, da je to negde naučio ili iskustvom stekao, pritom je on sve to samo čuo od svojih roditelja ili od kolega, njegovi roditelji ni sami ne znaju ništa, da nije tako, otac više ne bi morao da radi kao kamiondžija na dugim relacijama, da nije tako, majka bi ipak morala da obavlja domaće poslove, svejedno šta je nečiji muž, od domaćih poslova bekstva nema. hajnc priča kao da ima veliko životno iskustvo, a nema.

suzi priča o svojim hobijima: strane zemlje i ljudi, veliki stručnjak hajnc kaže, kod nas je najlepše. suzi je puna prezira, uprkos tome, hajnc sve zna bolje, hajnc, prava muškarčina, brigita u međuvremenu demonstrira koliko joj je stalo do porcelana i kašičica porodice-od-hajнца.

brigita štiti porcelan od oštećenja izazvanih stranim faktorima.

demonstrira svoju ljubav prema porculanu s cvetnim dezenom, tacnice drži kao pilence koje se tek ispililo iz ljuske.

s lakoćom, ko bi rekao da su te neveste ruke za tako nešto uopšte i sposobne. roditelji-od-hajнца se stide, možda će suzi sad da pomisli da je porculan za porodicu-od-hajнца nešto posebno, a nije tako, porculan je nešto posebno samo za ovu radnicu b. roditelji-od-hajнца svesrdno uveravaju da svaki dan konzumiraju hranu iz porculana sa cvetnim dezenom, a ako se nešto pritom i razbije, nema veze, jednostavno kupe novi.

brigita veruje da će se od silne brige i staranja izgubiti misli stranog porekla koje u poslednje vreme primećuje kod hajнца, ali one to ne čine zato što su to zapravo misli domaćeg porekla, misli koje je nasledio od svojih roditelja, brigitina zabluda.

suzi jednostavno hvata bokalčić za kafu, kao da je od pleha, kao da je već postao njeno vlasništvo, zaboga, nismo u zatvoru i ne jedemo iz limenih tanjira, nego iz porculanskih tanjira u vlasništvu porodice mog budućeg verenika! brigita hoće da joj otme bokalčić, da ga zaštiti, da ga privije na srce i da ga njiše kao novorođenče, da svi vide koliko ume da ceni ono što će joj uskoro pripasti, roditeljima bi bolje bilo da drže jezik za zubima, u staračkom domu, tamo slobodno mogu da jedu iz plehanih posuda, moroni jedni.

jedna od ove dve devojke u dubokoj je zabludi, kao i uvek, u pitanju je brigita. brigita i suzi prave se fine i glume ženstvenost.

suzi ima uspeha u tome, zato što je stvarao fina, što joj ne pada teško, zato što nju ništa ne košta, a sve druge raduje, čak i kada bi je ta finoća nešto i koštala, suzi bi sebi taj trošak mogla da priušti.

brigita nema uspeha u tome, zato što je na trnovitom putu do hajнца i sama postala sva bodljikava i ogorčena, u brigitinom slučaju ne sme biti nikakvih troškova, osim lične žrtve, od brigite u međuvremenu lične žrtve zahtevaju brojni nezvani gosti: zadržta pokretna brusthalterska traka najnepozvanija je od svih. brigitin žrtveni potencijal istanjio se kao izlizana svila.

jedino još istrajnost ne uzmiče s položaja, ljubav je odavno otišla na počinak. niko ne može da ostane budan baš toliko dugo.

još jednom je ljubav neizbežno morala da izgubi, a brutalnost da pobedi. suzi uvek neizbežno mora da pobedi zato što je tako fina i dobra, zato što je čovečna. brigita je nečovečna.

brigita svom silinom pobeđuje u borbi oko bokalčeta za kafu. suzi, sva onako ženstvena i nežna, prinuđena je da pusti bokalčić. brigita, sva onako gruba i neženstvena, pobedonosno steže bokalčić tako da ovaj sad leži na brigitinim grudima: pobedila sam. suzi kaže, mi u kući imamo mnogo lepši bokalčić i ja sad odoh tamo.

majka-od-hajнца se baca na pod i preprečuje suzi put da bi ova još ostala. obećava da će kupiti najlepši bokalčić na čitavom svetu, samo ako suzi još malo ostane, privija suzi na grudi koje su pre mnogo godina dojile hajнца, a posle od njega napravile čoveka koji ume da prepozna prave stvari, a one neprave i ne gleda, na pr. brigitu.

majka-od-hajнца kaže suzi da njih dve ženstvene treba da se udruže u odbrani od grube i neženstvene brigite.

na kraju je suzi svojom ženstvenošću i nežnošću ipak odnela pobedu u bici. ne menjaj se, suzi! nemoj dozvoliti da i ti ogrubiš!

hajnc bi najradije udario brigiti šamarčinu. samo trenutak kasnije joj hajnc stvarno udara šamarčinu. kada muškarac nešto naumi, to mora i da sprovede u delo. ova nepravda boli! zar brigita nije upravo spasla porodični bokalčić od uljeza, još uvek pritiska porculan na grudi, porculan ju je već zagrejao za razliku od hajнца, taj je još uvek hladan prema jednoj b.

na stolnjaku je velika fleka smeđe boje. suzi juriša u kuhinju da bi zadovoljila svoje instinkte koji joj kažu: ukloni fleku sa stolnjaka!

na scenu izlazi mokra krpa. suzi ostvaruje veoma solidan lični uspeh, kada krpa vođena njenom rukom pređe preko stola, kao da klizi, bokalčić ću dati samo svekrvi ili hajncu, nikako Vama, kaže brigita. ali na nju više niko i ne obraća pažnju, oduševljena masa koju čine hajnc i njegovi roditelji aplaudira suzi.

brigita uopšte nije prisutna, da tako uporno ne drži bokalčić za kafu u tim svojim izbodenim šapama, niko je više ne bi ni gledao.

suzi je ponovo dovela u red ono što je brigita pokvarila svojom neženstvenošću.

suzi ne traži da joj zahvaljuju na tome što je učinila, ne, ne.

brigita traži hajnca.

to ne može *tako*, ni slučajno.

gde ima ljubavi, uvek ima i puta i načina

sveštenik kaže da je ljubav put do drugog, paula pokušava da se sporazume s erihom. paula traga za prizemnim putem do drugog, paula traga za osnovama za susrete s erihom da bi zajednički mogli da se bave svinjarijama.

ma kako rigidan bio, u svakome sistemu ima neka rupa kroz koju se čovek može provući, ljubav se često i sastoji u traganju za takvim rupama, paulina ljubav odmah je pomislila na prodavnicu mešovite robe. njena buduća svekrva zaboravila je na prodavnicu mešovite robe u koju erih mora da ide radi velike sedmične nabavke, u takvim prilikama on dobija sveščiću u kojoj je sve zapisano, erih tada pisani materijal predaje šefu prodavnice koji mu slaže stvari u ranac, ranac je sve teži i teži i naginje se ka kafani.

svugde oko eriha sve same zidine od ženskih tela, samo što ga ne sravne sa zemljom, sve majka do majke, majke svih uzrasta, barem po jedna u svakom uzrastu, ulaz u radnju zakrčili su plodovi njihovih utroba, na desetine njih, vise tamo u grozdovima, zaleću se

trotinetima u autobuse, kamione za prevoz drva i automobile, uleću pod točkove motociklima, kombijima i teretnim vozilima s prikolicom, rede sporim traktorima pred kojima se još može i odskočiti u stranu, primećuje se i utvrđuje da među utrobnim plodovima dolazi do prirodnog osipanja, to, međutim, nije ni od kakve važnosti zato što se uvek mogu napraviti novi plodovi, ako se stari negde izgube, već i samo to pravljenje nije, doduše, naročito prijatno, nošenje još manje, donošenje na svet nije nimalo ugodno, a imanje uništava živce, ali bez obzira: egzistencija u obliku majke time se opravdava i obezbeđuje za još koju godinu.

svako vidi: ovo je kompletna porodica, muž vidi: sad pored žene imam još jedno stvorenje koje mogu da lemam i na koje mogu da urlam, dečje je meso meko, mada ima veoma malu površinu.

žena vidi: ostvarila sam nešto i to će mi biti podstrek da nastavim s ostvarenjima.

samo detence: glavna ličnost, živo opravdanje za sve beskorisno protraćeno vreme, za vreme koje od silnih beskorisnih radnji puca po svim šavovima, od radnji koje se nikad ne izvode za samog sebe, već uvek za nekog drugog, sa mračnom skrivenom mišlju da će one konačno nekako ipak, makar na nedeljnoj propovedi, kao blistavo majčinsko svetlo pasti na njih same i obasjati ih, što se u stvarnosti nikada ne događa, premda radnje, doduše, padaju na njih, ali ne u vidu svetačkog oreola, već u vidu tereta teškog kao olovo koji će ih na kraju zdrobiti u kašu. a jednog će dana onda bezoblična masa po imenu mama poslednji put leći kraj odavno pokopane mase po imenu tata.

glavna ličnost, detence, biva, međutim, povijano i umotavano sve dok ne nauči da hoda i da trotinetiše, a onda ga šamaraju, natovaruju cegerima, presecaju kosama, zdrobljavaju automobilima ili pak pada u planinski brzak, pijanom ocu u šake, na mesarski panj, zdrobi ga drobilica ili napastvuje neki manijak, ko sve to nekako preživi, još uvek ima šansu da se u petnaestoj, pijan kao letva, mopedom zakuca u noseći stub mosta, deca se često mogu posmatrati pri bledom i grčevitom pokušaju da se igraju jedna s drugima, ali ih u takvim slučajevima odmah grubo odvlače s lica

mesta, zasipaju čvrgama, šutiraju kao vreće, da bi im onda natovarili rance na leđa i poslali ih da kupe stočnu hranu, mekinje i so.

naša paula to i ne sluti, dok deli bombone ispred prodavnice mešovite robe, praćena sumnjičavim pogledima majki, a u nadi da će privući erihov zadivljeni pogled, veća deca ne smeju sama da pojedu svoje bombone, već moraju da ih nose kući svojoj maloj braći i sestrama, novorođenčadi ili odojčadi. ako se ipak usude da tajno strpaju bombonu u usta, odmah im sleduje šamarčina od koje će im zubi poispadati.

veoma, veoma često ovde se kipuća šerpa ostavlja na cedilu, dok se žena kao furija baca na bespomoćnu bebu da bi s nje strgla usrano odelce i potom s divljačkom energijom na malo tupče navlači snežnobeke, sveže oprane odore, nakon toga će se brojna usta sita naljubiti dobro napunjene štramplice. transport govanceta u mašinu za veš. uvek nas iznova pohodi ovo čudo prirode, kada ružnu, smrdljivu masu smeđe boje zamenjuje nešto što je belje od belog. govance je zaboravljeno, sunce ponovo sija. mnoga usta koja su upravo u poseti zarad divljenja kažu onda malom detetu prasence naše malo, a vrednoj majci daje srećna majka, paula često oseća neodoljivu potrebu za erihom. mamica često ima neodoljivu potrebu za čišćenjem.

i već je tu: neodoljivo potrebni erih. ovaj zgodan mladi čovek izgleda naročito dobro, ovako okružen ženskim telesima, klecavim penzionerima i pretovarenim maloletnicima.

erih razgrće učmalost koja ga okružuje i pojavljuje se.

za tezgom ubelokeceljene bezburmne žene škripeći staju u stav mimo, među njima čak i jedna vanbračna majka, sin će joj uskoro i sam u šumu da radi. minivalovi, pod keceljama novi džemper i iz robne kuće, nove ravne cipele na šniranje, iznad njih debeli beli listovi, zlatni zubi i zlatni lančići s krstićima, erih je zasut brojnim teškim pitanjima o majci, babi i ocu, erihovi odgovori stižu sporije od pitanja, suočen s tolikim pitanjima, erih se oseća kao tele pred šarenim vratima, hvala, dobro, oči mu nisu navikle na neonsko svetlo, inače uvek uživaju na svežem seoskom vazduhu. neonsko svetlo je neprirodno i nezdravo, erih je lep koliko i visok.

prodavačice istog trenutka osećaju čežnju za malo ljubavi.

erih ne da nema ljubavi za rasipanje, on je uopšte nema. na to ne mogu računati čak ni njegovi najbliži srodnici, koji su se ne jednom žrtvovali za njega i za batine koje su mu delili tako da su i ručni zglobovi uganuli, ni oni ne mogu računati na erihovu ljubav, erih bi veoma voleo da premlati svog oca i majku na smrt, ali se ne usuđuje, umesto toga, lepo je kad čovek može da muči nekog psića, mačku ili malo dete, kad niko ne gleda.

kad bi paula samo to znala.

paula se ustremila na ljubav, kao svinja na žir.

paula zavlači njušku u svaku rupu, njuši, traži eriha, da bi mu dala svoje telo na poklon.

lokalna birtija nemo posmatra ovu gužvu i hajku, ali će se uskoro i sama aktivno umešati u borbu između polova.

kada je pijan, čovek, doduše, lakše mlati nego kada nije pijan, ali zato ima mnogo manje koristi od toga, jer se sve dešava kao u nekoj magli pa mu posle ne ostane čak ni lepo sećanje na srećne događaje, erih još uvek traga za zlatnom sredinom, ali on ima još sasvim dovoljno vremena, godine i godine, pre nego što ga smrve staračke bolesti ili neko drvo. ima godine i godine za vežbu.

paula još uvek veruje da su život i ljubav pred njom, još uvek ne zna da je, i to u najboljem slučaju, samo njena sopstvena ljubav, čovek sve mora sam da uradi, ali zato onda od toga nešto i bude. kada čovek nešto sam uradi, onda to i uradi kako treba, ionako nema u koga da se pouzda.

spolja se začuje škripa kočnica, neko se spasao.

paula eskortuje eriha do starog ambara, sve sa njegovim nabavkama, mnoga su seoska deca i pre nje otišla tamo zdrava, a vratila se bolesna, neki su tamo čak i našli sreću samo da bi je posle izgubili, ali većina je tamo našla nesreću, mali je broj onih koji su tamo pronašli nešto što bi im moglo doneti zadovoljstvo, sreća ovde nije pravilo, ovde dominiraju kalkulacije, sabiranja i oduzimanja, ovde vlada ledena hladnoća.

ovde je bilo već sasvim dovoljno slučajeva da se ne ispuni ono što je neko očekivao, ovde su mnogi već rekli, uskoro će nas biti troje, ovde je već slomljen priličan broj srca i razoren priličan broj brakova, ovde vlada strast koju, međutim, niko još nije video, ovde čovek ulazi kao emotivni bogalj, a izlazi takođe kao emotivni bogalj, ono što se u međuvremenu dogodi ne vredi ništa i ne menja ništa, ovde vlada zakon donjeg trbuha, za razliku od zakona šume, koji se primenjuje na radu. kasnije se onda u svakojakoj ceđi natapaju svakojake prljave gaće koje su u ambar umarširale u sveže opranom stanju.

erih pomalo posrće pod teškim rancem, kao i pod uticajem gospodina alkohola. paulu nešto probada u grudima, nema vazduha zato što očekuje nešto veliko, veliki erih je već tu, druge neke veličine nema, niti će je ikad i biti.

paula je ljubav očekivala s velikom radošću, ali ljubav nije dobila, dugo još nakon što je erih otišao, tragala je među gredama, prevrtala po buđavim jaslama, u senu i u gnojnici, sve u potrazi za ljubavlju.

ali paula samo ima bolove u pički.

a erih se penje uz brdo - sav srećan i veseo!

paula je obavještena o tome da ljubav ume da boli, ali samo u slučaju gubitka, u nesrećnom slučaju, u slučaju saobraćajne nesreće sportskim automobilom, u slučaju smrti pod hirurškim nožem ili u slučaju tragičnog samoubistva.

kako je onda moguće da ljubav boli i onda kada dođe? a ne samo kada ode?

paula sedi u senu i briše sebi krv nedeljnom džepnom maramicom, dete koje je priželjkivala u njenom se mozgu gotovo za sekund pretvara u užasan strah i akutnu opasnost, od priželjkivanog deteta do užasavajućeg deteta. paula i posledice.

svojim nedovoljno razvijenim telom, svojim oskudnim duhom, svojim polunapuštenim šnajderajem i svojom novom crvenom haljinom paula nije uspela da zadrži eriha, makar i na dva minuta, pa kako će onda paula eriha zadržati detencetom?

u opisivanje ljubavi između eriha i paule nismo se upuštali zbog toga što je nije ni bilo. pre bi se moglo reći da su događaji podsećali na rupu u koju se neoprezno upada da bi se posle odšepalo dalje, ništa nije slomljeno osim jednog ljudskog bića u cvetu mladosti.

kod kuće veliko pranje bez ustezanja guta i crvenu džepnu maramicu, baš kao što je progutalo i znojave košulje u kojima otac i brat idu na posao. toliko je bliska veza između radosti, tuge i posla.

za paulu je veliki posao da dobije eriha i da ga zadrži, ljubav više nije u donjem stomaku, sada je samo u glavi, u donjem stomaku sve je odumrlo, tamo se ne oseća više ništa.

time će donji stomak sebe poštediti brojnih neprijatnosti.

bolja je blistava nova multifunkcionalna kuhinja s trpezarijom i dnevnom boravkom nego radostan donji trbuh, radost je prolazna, kuhinja je večna.

trebaće im i mašina za pranje veša.

paula sada mora da poveže učinak mašine s veštinom umetnika na žici. preti joj nešto gore od potpunog sunovrata.

preti joj izostanak mesečnih problema.

a izostanak problema nije baš uvek nešto dobro.

nažalost

život nije samo vikend u bašti, razmišlja brigita, neposredno nakon što je čula kako je dužnost zove: brigita, dođi!

mnogi na posao odlaze kao nepromenjeni ljudi, a vraćaju se kao ogrubeli pogoršani ljudi.

brigita ne želi da ogrubi, brigita želi da zatrudni.

u brigitinoj glavi nema ničega osim hajнца.

hajnc je na obali ogromne močvare, kakva vlada i u glavama mnogih njenih koleginica. jedino s tom razlikom što na obali svake od tih močvara nema hajнца da maše a ni niklovanih slavina, armatura za kupatilo, bojlera, običnih i protočnih, a ni klozetskih šolja.

na obalama mnogih močvara nalaze se ljudi koji su u pogledu mentalnih i fizičkih sposobnosti, kao i u pogledu karakternih vrлина daleko ispod hajncovog nivoa.

u mnogim slučajevima nemaju ni osećaja dužnosti.

ni brigita nema osećaja dužnosti, brigita će u braku steći osećaj dužnosti kao što su ga već stekle i mnoge druge mlade žene koje su pre toga bila prilično nepromišljene i raspojasane.

iz osećaja dužnosti prema svome telu željom odmora, kao i prema svome zadovoljstvu, hajnc insistira na odlasku na kuglanje, iz osećaja nepoverenja i sumnjičavosti prema hajncu, b. takođe ide na kuglanje, na kuglanju hajnc često ima priliku da vidi nepoznate žene, ponekad čak i one bez zakonitog vlasnika.

te ničije žene, žene lutalice, veoma su opasne za mladog čoveka poput hajнца koji još uvek nije sasvim oformljen, čije potpuno oformljavanje tek treba da se odigra u braku.

kada se nakon ovakvih ekstremnih situacija hajnc ponovo nađe u brigitinom posedu, to jest u njenom krevetu, dok se zadah piva širi na sve strane, ona oseća istinsku zahvalnost i s lakoćom širi svoje žablje batakе, baš kao da se batakе šire sami od sebe.

brigita, doduše, još uvek ništa ne oseća, ali je to neverovatno olakšanje ipak opušta.

to je neophodno zato što je pred njom još jedan naporan radni dan.

ono je

u paulinom slučaju već izostalo.

na strah od izostanka njenih mesečnih tegoba koje nijedna žena iz paulinog okruženja nije u stanju da doživi drugačije do tegobe, na taj strah od izostanka nezaustavljivo se nadovezao i sam izostanak.

ljubav do sada nije donela ništa, a sad je nešto i izostalo, što ukazuje na to da nailazi nešto što će aktivirati paulinu funkciju, nešto VELIKO.

dah života, odnosno u konkretnom slučaju erihov kurac dotakao je paulu, a stvar se nije završila na pukom doticanju.

šnajderaj je još uvek tu, samo što erih nikad nije tu.

paula ne sme da se penje na brdo, što joj ne smeta, zato što je njena slatka tajna, kako se to obično naziva, ništa manje ne obavlja ni u dolini.

paulina slatka tajna mora prvo biti poverena muškarcu koga ona voli i koji nju voli, da bi potom moglo uslediti venčanje.

uskoro će paulina tajna njeno lice učiniti mekšim, njen pogled blažim, njen stomak debljim, njene grudi težim, njena krsta bolnijim, a njene gaće punijim. razlog: paula se usrala od straha od svojih roditelja koji su grubi, ali zato ima tajnu, koja je slatka.

paula erihu još uvek nije rekla da ga voli zato što ga jedva i poznaje, a sad će jednom krpom morati da ubije dve muve: volim te i rodiću ti dete.

paula to mora da saopšti i svome ocu i svojoj majci, kuku lele.

u ovom periodu očekivanja pauli je erih potrebniji nego ikada, zato što je u očima svake žene ova situacija krizna, a znatno opterećuje njen organizam, ali joj uprkos tome donosi i veliku radost, u ovom blagoslovenom stanju pauli je potrebno mnogo razumevanja, brige i zaštite od divljih životinja, grubih poslova, teških udaraca i nečovečnih postupaka. pri svakom nečovečnom postupku, ma kako on mali bio, paula misli: zažalícete vi još kad saznate da ja u sebi

nosim još jedan život, nerođeni život u pauli pruža sićušne ručice ka suncu.

u nezdravim noćnim morama paula ponekad zamišlja šta bi se dogodilo kada bi svome ocu rekla, vidi, tata, sada mi je naročito potrebno da me svi maze i paze zato što je u meni nerođeno dete, koje se proteže i pruža svoje sićušne ručice ka suncu, u takvim se trenucima oko paule steže gvozdeni обруч straha, iako je njen tata i sam napravio dece i dece.

da li bi rekao ura, sad će iz moje ćerke da mi izađe unuča, dobro mi došlo, samo napred! opet u našem domaćinstvu imamo mladi, tek nastali život, najvažnije je da si ti srećna?

a majka, da li će ona možda sačiniti ekspertski izveštaj pravog veštaka o ovom blagoslovenom, dugom, ali ne i beskonačnom stanju? da li će pomoći u nabavci stvari za bebu? plavo ili roze? ili žuto? to je baš pravo zadovoljstvo, onda ne bi samo paula imala dobar život nego bi i još jedan život osim nje imao dobar život, i eto nam, očas posla, čak dva srećna života namesto jednog jedinog šnajderaja.

a erih, srećni otac, provodiće svaki slobodan trenutak uz majku i dete, svaki će slobodan trenutak posvetiti brizi za svoju mladu ženu, ostaviće se alkohola, nikoga više neće mrzeti, neće više rasipati novac i tako dalje.

paula namerava da majci otvori čitavo svoje pretrpano srce. razlog: majka je i sama više puta bila majka, tako da razume ovo stanje u kome se paula nalazi, ona to stanje razume čak i bolje nego njen muž, koji je uvek bio samo tatica pa se nije mnogo ni petljao sa svim tim govornima, to je ženski posao, paula o tom ženskom poslu priča sa jednom ženom, naime s majkom, koja je takođe žena.

paula u ženstvenost svoje majke polaže poverenje koje biva razočarano, majka dobro potpraši paulu i zakucava je za zemlju, čini se da joj u tome vredno pomažu sva deca koja su ikada opterećivala majčinu utrobu, toliku je snagu ta žena odjednom zadobila.

jedino što je paula do sada čula da tako glasno odzvanja bili su udarci sekirom u šumi. bila bi to prava pravcata rasonoda, to prebijanje paule na smrt, samo da se ne sprovodi u delo baš sa tolikom mržnjom, ljubav povezuje, ali mržnja, ona razdvaja, majka od

paule mrzi paulu zbog deteta u njenom stomaku, izvestan broj paulinih vitalnih organa biva uništen usled ovakvog tretmana.

majka od paule već je često mrzela svoga muža zbog dece u sopstvenom stomaku, zbog dodatnog posla i odvratnog procesa porađanja, majka-od-paule već je često mrzela i decu u svome stomaku, kao i onu van svoga stomaka, a sada je majka definitivno odlepila, pa ne samo da mrzi dete izvan svog stomaka u stomaku svoje ćerke, nego i svoju ćerku priđe. ljudi će sad da misle da je majka svoju ćerku neispravno vaspitala. kakva sramota i kakva poruga, pored sveg tog neverovatnog svakodnevnog tereta, sad još i sramota i poruga, majka-od-paule iz mesta bi mogla da nabroji čitavo tuce ljudi, sve drvoseča do drvoseče, plus njihove porodice, koji će se, takođe iz mesta, zlurado veseliti njihovoj nesreći.

delom su to ljudi čija je nesreća svojevremeno i nju samu veoma obradovala (debilni sin, otac sedi u zatvoru jer je silovao decu, majci izvađena čitava utroba, oca ubilo drvo, majka pobegla i otišla u fabriku, dete po drugi put ponavlja razred, oduzeta vozačka dozvola zbog vožnje u pijanom stanju, strmoglavljivanje niz planinsku liticu, nova novcata stolica demolirana od strane vlasnikovog sopstvenog sina itd.).

možda će se svi ti kreteni sad njenoj nesreći radovati još više nego što se ona radovala njihovoj, a ta joj je pomisao nepodnošljiva.

paula čeka dete.

paula čeka dete!

u ovoj dubodolini vlada baš vesela jedna mržnja.

mržnja se kao vatra širi s obronka na obronak.

a u središtu svega niko drugi do paula, možda čak i u ulozi glavne podstrekačice.

paula na veoma ljubak i mio način tapka ka svojoj takođe majci, polaže joj neisfriziranu glavicu u krilo, kao što je mala paula uvek radila i ranije tokom svog nesrećnog detinjstva, ona, dakle, veoma milo dotapkava da se ispovedi u nadi da će dobiti nekoliko saveta iz oblasti štrikanja i heklanja, nekoliko recepata kako da ištrika, ishekla ili isplete slatku malu plavu ili roze jaknicu za plod erihovih radnih napora, kao i obično, paulino poverenje nagrađeno je užasnim batinama i neverovatno glasnim urlanjem punim mržnje.

pauli glava sad visi o veoma tankom koncu, na njenom telu-buduće-majke gotovo da više nema ni jedne jedine neumlaćene tačke.

a tek kad se na sceni zvanoj stvarnost pojavi snažni otac!

i eto ti već njega, novosti mu se saopštavaju brzo i efikasno, kao u telegramu, da se ne bi izgubio ni sekund dragocenog vremena koje bi se moglo korisno upotrebiti na batinanje, majka je još bez daha od batinanja paule, uopšte joj ne polazi za rukom da ispriča priču kako treba sa svim uzročno-posledičnim vezama, prosto ne može da prestane da mlati i mlati.

priča se odmah nastavlja, hajdemo, hajdemo u veselu hajku, ovo je idealan trenutak za dobar lov, koja je svinja to uradila, koje ta svinja, koja će to sad svinja morati da se ženi, htela ili ne htela?

pravo je čudo što se ovaj uzbudljiv dan ne završava pobačajem, erih sa svinjskom glavom.

u narednom periodu kod paule nema toliko novosti kao inače, kod paule nikada i nije bilo baš mnogo novosti, kaže se da duševne rane često neuporedivo više bole od onih telesnih, ali ni pauline telesne rane nisu za zanemarivanje, potrebno im je mnogo nege, a bogme i prilična količina lekovite masti.

paula ima osećaj da prema njoj postupaju kao prema nekom nemilom predmetu, a ne kao prema ljudskom biću, što ona zapravo jeste, da su roditelji mlatili neki tup, nepopustljiv predmet, možda bi čak i iščašili ručni zglob.

što se paulinog duševnog stanja tiče, nema potrebe da na njega ovde više trošimo reči. ona je postala čvrsta kao kamen i hladna kao led. a eriha nema da joj pritekne u pomoć, erih je sav u posedu šume, ali šuma ni slučajno nije sva u erihovom posedu.

ni sa kim se, dakle, ne može porazgovarati kao žena s ženom, mustre za heklanje isečene iz novina sad su na podu, zgužvane, umazane i oskmavljene.

kada je u pitanju sama paula, ona je neoskrnavljena, ali je uprkos tome obeshrabrena, detetu u njenoj skućenoj utrobi sad preti omiljeno i oprobano potapanje u ceđ čiji je zadatak da ga odvede među anđele, što, međutim, ne funkcioniše baš uvek kada se život u nastajanju previše čvrsto zarije u majčino telo.

dobra stara vrela ceđ iz dobrih čistih šarenih kutija sa sredstvima za čišćenje sa mnogo dobrog otrova u sebi. to bi čak i oca ubilo, kad bi pojeo tako nešto, otac, međutim, preferira drvoseču kobasicu, ka erihu se šumama, poljima i planinskim potocima kreće pregovarač, situacija nije nimalo romantična.

postoji nada da će zasekotine, oderotine, modrice i nagnječenja eventualno zarasti do venčanja.

paula ima jednu viziju, ali bledu.

umesto rana, bela čipkana haljina do poda, sve sa velom.

umesto kupanja u vreloj ceđi, venac od cveća na glavi.

umesto pobačaja, lepa svadbena torta.

umesto ubistva malog embriona, ubistvo poveće svinje zarad pečenja, iz pravca multifunkcionalne kuhinje s trpezarijom i dnevnim boravkom probadaju je pogledi puni mržnje tako da se jedva usuđuje da u nju uđe.

brojni razočarani životi i nada sada se istovremeno svete i iskaljuju na pauli.

poslednji ostatak pauline čulnosti propada u zemlju, obuzima je potpuna telesna bezosećajnost.

pokušaj umrtvljivanje male suzane u paulinom stomaku trpi neuspeh. do umrtvljenja oca i majke došlo je još pre mnogo godina, pred paulinim očima srušio se čitav svet, što i nije preterano bitno s obzirom na to da pauli nikada nije pripadao ni jedan jedini, makar i najmanji komadić tog sveta.

ja čak imam i prijateljicu

ja imam prijateljicu koja ide u gimnaziju, izjavljuje brigita jednoj sekretarici i njenim kanarskim ostrvima. pri pomisli na prirodnu neprijateljicu suzi, brigiti pripada muka, samo što ne povrati, samo što joj filter-kafa ne poteče i na usta i na nos. brigita se odmah ponada da je ovaj put možda uspela da zatrudni. ali to je ipak bila samo suzi.

brigita izjavljuje da se suzi prema njoj ophodi kao prema ljudskom biću. sekretarica posesivnim pokretima sređuje različite kancelarijske predmete. ima osećaj da je sa šefom povezuje osećaj zajedništva, ni na trenutak nema osećaj da je sa brigitom povezuje bilo šta. osim toga, između brigite i nje zjapi dubok jaz. jaz između brigite i nje zove se srednja ekonomska škola.

nema šta više da se kaže, samo da se oseti.

nema više šta da se radi, samo da se čeka.

brigita i paula čekaju na brak.

hajnc je dobar čovek, zato što će se oženiti brigitom zarad njenog deteta i ponuditi joj život u poslovnom životu.

čekanje se ovde ne može prekratiti ni muzikom, ni dobrom uzbudljivom knjigom, ni televizijskim programom, ni večernjim provodom u kuglani. period čekanja treba da bude kao prazna stranica, erih je manje dobar čovek, zato što ne želi da se oženi paulom zarad njenog deteta. ali će uprkos tome morati.

otac-od-hajнца, koji je ostao kratkih rukava, po ko zna koji put zavrće svome sinu ruku, pritiska ga na zemlju, a istrošeni intervertebralni pršljenovi vredno mu u tome pomažu, morzeovom azbukom šalju očevom mozgu bolne signale, očev govor odiše snagom svih njegovih beznadežnih životnih iskustava, hajnc se bori da dođe do vazduha i do suzi.

suzi se bori da dođe do vazduha u čvrstom, dobro istreniranom zagrljaju svoga dobro istreniranog oca, koji takođe zna da igra tenis, suzin otac grli svoju ćerku zato što je sasvim sama uspela da ostvari dobru tortu.

hajncov otac još uvek nije do kraja ostvario sve što treba u životu, premda uništena kičma teško da će ostvariti išta više što bi moglo biti od bilo kakve koristi, niti za hranioca i poslodavca, niti za samog hajncovog oca. pred hajncom je još čitav život, u šta on rado veruje.

pred brigitom je pak hajncov život.

i dok se tako očeve ruke, dakle, čvrsto stežu oko hajncovog vrata, sa svom neiskorišćenom energijom vozača teretnog vozila na dugim relacijama koji više nije u stanju da vozi teretno vozilo na dužim relacijama, hajncova majka leži na hajncovim grudima i zaklinje hajнца da ih ne liši plodova njihove štedljivosti tako što će u ušteđeni

porodični dom dovesti brigitu. mnogo bi im draža bila neka kao što je suzi. međutim, nekoj kao suzi nisu dragi oni, što oni pak i ne slute, smatraju da je suzi niže biće zato što je žena i vredi manje nego hajnc. kao žena, suzi je niže biće, kao osoba koja zauzima određeni položaj u društvu, ona je, s druge strane, više biće nego hajnc.

sve to je previše komplikovano za nekoga ko je stalno gledao samo u saobraćajne znake i tako gotovo čitavog svog života.

sve to je potpuno neshvatljivo za neku koja je stalno gledala samo u prljave sudove i u hajnca, i tako gotovo čitavog svog života.

ova se scena događa zbog toga što otac mora u prevremenu penziju, na maskenbalu bolova, na karnevalu, već je za njega rezervisano mesto i zato što se tako prekoračuje najviša visina bračne uštedevine, tatica više ne stoji obema nogama čvrsto na zemlji kao što je do sada bio slučaj, sada on stoji u govornima do guše. a takvo je tlo veoma sklisko.

život se, doduše, kotrlja dalje, ali hajncovi roditelji sada stoje po strani, sada se sve nade polažu u hajnca, koji će ih razočarati.

sve što su uspjeli da prikupe i skrpe pripada hajncu, što znači da uspjeli nisu. za hajnca je sad najvažnije da završi zanat, da postane majstor, da otvori svoju radnju s električnim aparatima.

uštedevina sada ide sledećim putem: u hajnca, što dalje od brigite!

ova pak u dnevnom boravku svoje majke vodi dijalog sa vlastitom utrobom. brigita pita svoju utrobu da se u njoj slučajno već nije našlo neko nerođeno detence.

ne, kaže brigitina materica, u meni još uvek nema ničega, žao mi je. više sreće sledećeg meseca.

i tako brigita još ne gubi nadu. u svakom slučaju, ima barem posao, on je njen i samo njen. nikada više neće biti sama!

leš brigitine majke leži na kauču i čita časopis o kraljevskim kućama. ona ima svoju kuću i u njoj je ona kraljica, svoju kuću brigita, nažalost, još uvek nema.

tamo gore u brdima, u prirodi

tamo gore u maloj seoskoj kući u međuvremenu se sukobljavaju interesi radnih ljudi i građana sela. u pitanju su interesi ljudi koji nikada nisu probudili bilo čije interesovanje, interesi ljudi koji ni sami ne znaju da bi uopšte mogli imati bilo kakva interesovanja. uprkos tome, oni smatraju da su neophodni, kao motoru benzin, što se paule tiče, smatraju da samo nanosi štetu, kao motoru pesak.

astma cijučće na nos, kao zgaženi miš. astma uopšte ni reći ne mora da progovori da bi uspešno dirigovao pojedinim osobama, osobama čiji je zadatak da ga opslužuju, paulin jadni i bedni stomak, koji će uskoro oteći kao bure, tako da će odjednom, za iste pare, moći da se dobije znatno više kilograma žive vage, taj se stomak sad iznosi na licitaciju, ali niko neće da ga kupi. da je u pitanju svinja, njena bi vrednost pod ovakvim okolnostima enormno porasla, pošto je pak u pitanju paula, pod ovakvim okolnostima izlazi na videlo da se jeftino daje, da se dala previše jeftino i zato ju je sad teško utrapiti bilo kome.

niko ne želi sadržinu paulinog stomaka, da je odgaja i voli. niko ne želi paulu kao osobu, ni sa ni bez dodatka u vidu stomaka, interesenata nema čak ni za paulin spoljni omotač, nije ni čudo, kad od toga ne može da se napravi ni ukrasni jastučić, pa čak ni poštteni pačvork.

paulinu glavu niko i ne pominje. onaj ko uzme paulino telo i njenu radnu snagu, taj će paulinu glavu dobiti na poklon, onako priđe, kao promotivni materijal, ili kao nagradu za odane mušterije, dalekovidni ljudi koji se tu sad savetuju o svojoj imovini, o svome produktivnom kapitalu po imenu erih, paulinu bi glavu, međutim, mogli da shvate i kao zlo koje previše misli, pa zato nije ni u stanju da upravlja samim sobom onako kako bi trebalo.

astma s mukom diše na svoje škrge i stenjući traži ručak, bivši državni službenik ima i prava na želje, paula, koja želi eriha, takođe može da želi, ali ne može ništa da dobije, majka-od-eriha baca se na vreli šporet gde sve ključa i kipi. otac jedva da može da govori, ali tek što je iskrkljao svoje naredbe, gulaš je već na stolu.

zaključak: paula će u ovu kuću ući samo preko njih mrtvih, samo preko leševa tri odrasle osobe, nema više šta da se radi, možemo i sami da uradimo sve što treba, žene rade ženske poslove, muškarac

erih radi muške poslove, kojih je mnogo, osim toga, erih služi i u svrhu pribavljanja novca. novac je još važniji od posla i teže se dolazi do njega, posla nam nikad ne fali, novca, međutim, često.

na čelu komandnog lanca nalazi se gospodin kapelmajstor astma, on bez reči diriguje ovim orkestrom bogalja, u toj čorbi ima, međutim, još mirođije, u vidu iščašenokukaste majke, koja se stara da u kuhinji, podrumu, štali i krevetu nikada ne bude dosadno, zahvaljujući njoj, posao je neuporedivo interesantniji i dinamičniji.

kao bivši državni službenik, astma je obučen da zapoveda. i ne samo to. astma je i ovlašćen da zapoveda. astma više ne može da diše, ali njegovi dobro odnegovani talenti još uvek lepo dolaze do izražaja, temeljno saveznoželezničko obrazovanje čoveka prati čitav život, čak i po okončanju saveznoželezničke egzistencije, paula tu nema šta da traži, da želi ili da kaže.

paula džedži u svojoj nedeljnoj haljini, išamaranu glavu pritiska na išutirani stomak, sva se sklupčala, kao jež. samo bez bodlji, njene ruke za sada nisu morale da se izlože polaganju ispita za visokokvalifikovanu šnajderku, ali još uvek nekako drže na okupu svu tu bezobličnu masu. šnajderaj neće da joj priskoči u pomoć, njih dvoje se još ne poznaju dovoljno dobro, paula i šnajderaj. u paulinoj glavi izbija mali pupoljak, u vidu pitanja da šnajderaj možda ipak nije bio bolje rešenje od eriha. taj pupoljak istog trenutka biva iščupan i zgnječen, u paulinom srcu polako vene poslednja peteljka ljubavi, u sudoperi sudovi kunjaju u svom uobičajenom okruženju.

u užeglim masnim naslagama porodičnog tiganja krčka se nova porcija šamara, ako se paula odmah ne baci na posao, erih se bacio na paulu, što ni jedno ni drugo nije daleko odvelo, osim što je paulu odvelo u propast, u kojoj je i bez toga bila. eriha je to čak i unazadilo u njegovoj karijeri automobiliste i vozača mopeda, dete čoveka može da izjede do poslednje kosti, samo ako se reši.

nadam se da će u ovom konfliktu interesa pobediti moped, nada se erih. nakon što je erih ovu odluku za moped, a protiv paule, saopštio astmi pravo u žabolike oči, penje se na pobednika, dakle na moped, da odjezdi na zapad u pravcu sunca na zalasku, astmi je laknulo, što se tiče mopeda, to je samo beskorisna rasipnička sprava i on će je tom klincu već izbiti iz glave, samo polako.

besni roditelji-od-paule sjuruju se niz brdo, propuštaju paulu kroz šake, propuštaju je tako nekoliko puta i kada se konačno ostave te ruševine od paule, koja u međuvremenu ni sudove nije oprala, od nje skoro ništa da nije ostalo, samo par košćica i pokoje perce.

za to vreme erih zapadu donosi ispunjenje, na zapad su pristigli novi turisti, pa čak i oni ženskog pola.

sada i erihove ljubavničke veštine konačno dolaze do izražaja.

paula pati toliko, malo joj fali da sasvim izgubi razum, čini joj se da joj razum ističe na sve telesne otvore, iz svakog otvora ističe po malo razuma i tako sve dok ne ostane baš ništa, svojom jednom glavom uvek udara u neki zid, dobri stari roditelji su srećni, ne moraju ni da je lemaju, paula to obavi i sama, bravo.

od majke se ne može očekivati ni trunka žen. solidarnosti, kad majka već mora da crkne od raka, onda paula barem može malo duševno da pati, što je neuporedivo manje strašno od telesnih bolova koji majci predstoje u najskorije vreme. otac kaže, sad možeš da nastaviš s tim tvojim šnajderajom da bi imala od čega da hraniš to dete.

paula bedno cvili, ne, kada se dete rodi, ona bi da bude uz njega, hoće da ga dočeka i da uz njega provede svaki trenutak, ne želi da bude zaposlena majka, dete bi patilo zbog toga. paula će radije da pati lično.

ocu je sad, naravno, žao što paulu nije prebio namrtvo još onda kada je izmislila taj šnajderaj, ali sada je kasno da se kaje.

paula vreba eriha. ne radi to više zbog sebe, nego za dolazeći bebin život koji treba da stigne i koji je važniji od nje.

za eriha je sad skoro baš briga, ali da dete može da priča, njega ne bi bilo baš briga za eriha jer erih je njegov otac. paula vreba iza leske, iza zovinog šiblja ili iza kruške.

iz te zasede, uz ratnički poklič, zaskače eriha, koji se upravo sav jadan i umoran vraća s posla, umoran je, umoran, umoran, umoran, umoran, njegove ruke jedva da više i liče na ljudske ruke, više podsećaju na drveće, na korenje. erihu pljuvačka poteče na usta pri pomisli na matičnu luku i na slobodno veče. paula erihu crpe poslednju snagu, a pritom je erih uopšte više i ne interesuje kao ljudsko biće, erih je još samo interesuje kao budući otac. baca se na

erih, besi mu se oko vrata i priča o ljubavi i o detetu. paula govori o svojim osećanjima koja postoje u vezi sa erihom. paula nema više nikakvih osećanja prema erihu, a erih tek nema nikakvih prema pauli. ali paula je tek nedavno završila školu pa još uvek zna mnogo reči kojima se mogu izraziti osećanja. erih u školi nikada nije bio dovoljno dugo da bi ikad naučio reči kojima bi se moglo izraziti bilo šta duhovne prirode.

osim piva i rakije, haha. u vezi sa nečim duhovne prirode ovde se, iz čiste duhovitosti, uvek navodi rakija, pivo ili vino.

neverovatno duhovito.

paula kaže, potreban si mi, erih, a potreban si i našem detetu, njemu si možda i potrebniji nego meni, erih, a već si i meni toliko potreban!

pošto je potreban tolikim ljudima, erih polako obuzima bes. s obzirom na to da je previše trom da bi mogao da se odbrani od svih tih ljudi, mlati na sve strane kao pomahnitao, ali pri tom često dokači samog sebe. u poslednje vreme često dokači i paulu, što mu pruža izvesno zadovoljstvo.

erih uspeva da shvati da su njegove odluke i postupci sada značajni i nekom drugom, da neko od njega ZAVISI, da mu je neko na izvestan način ostavljen na milost i NEMILOST, to je novi i veoma prijatan osećaj. erih želi da testira upotrebljivost tog novog osećaja.

i sam niki lauda testirao je mnogo toga, pa čak i fenomenalne trkačke automobile za formulu 1.

o takvim sranjima erih razmišlja.

njih dvoje odlaze u stari ambar, sad je ionako svejedno, paula je već izdržala toliko toga da je ovo u poređenju s tim pravi odmor, konačno može mirno da leži na leđima i da se odmori.

preko pokošne livade preleće jato ptica i nestaje u pravcu šume. ptica za pticom, uskoro će jesen.

za te pare ne možete očekivati još i opise prirode! nije ovo bioskop.

paula leži sasvim mirno i tiho na leđima, deo vidnog polja zauzimaju erihova izmoždena leđa, dok ovaj na njoj radi li radi, ali ona ima prilike da se malo odmori i da posmatra plavo nebo, već zahladnjuje, uskoro će se pojaviti i prvi snežni oblaci, jedino se budućnost nikad neće pojaviti, sa zemlje se diže magla, šuma se pretvara u zid,

svetla stabla nestaju u tami. priroda je neumoljiva, razmišlja paula. ona je nadmoćna u odnosu na čoveka, ona je prava iskonska sila.

zar ono nije mala srna? uskoro će na televiziji početi drugi dnevnik!

paula konačno može malo da se odmori, a usput, eventualno, čak i eriha da veže za sebe.

neznatan bol koji pri tome oseća nije vredan pomena, ima i mnogo gorih bolova i njih bi paula s lakoćom mogla navesti, ljubav je samo sićušan bol u složenoj hijerarhiji bolova, jer kada se erih, i dalje nevezan, podigne s njenog stomaka, gotovo potpuno ravnodušan, kada se obriše, strpa ga nazad u pantalone i zakopča se, paula je olakšana za još jednu nadu koja je upravo skliznula u buđavo seno. jeste da je izgubila nadu, ali je barem mogla malo da se odmori, ležanje prija i bebi.

u pauli nema nimalo nežnosti, u pauli nema baš ničega, kada bude olakšana za sve nade, biće laka kao pero, kao malo mače ili pilence.

svi mesari! trgovci mesnim prerađevinama! stolari, časovničari, pekari i dimničari nestali su s horizonta, odletele su vrane, a s njima i oni.

šnajderaj upravo pakuje kofere, hoće da stigne na poslednji međugradski autobus.

ljubav se nije ni raspakovala, ni smestila.

posao je sad težak bolesnik, ona mu menja čaršave na bolničkom krevetu.

u pauli nema nimalo ljubavi.

ako u pauli uopšte nečega ima, onda je to mržnja koja raste li raste.

ova osećanja nisu se u njoj javila tek tako sama od sebe, mnogi su morali dobro da porade na tome.

tama se spušta, u šumi već šušakaju neke životinje, u lisičjoj se jami nešto miče, dva umorna muškarca brzo koračaju seoskim putem, hoće kući, svojim porodicama i svojim televizorima, pali se poneka svetiljka. u ponekim kuhinjama vrište poneka deca. majka iznosi večeru na sto. jedan se reflektor s mukom probija kroz maglu, niko o šumi ne razmišlja kao o pejzažu, šuma je radno mesto. zaboga, nije ovo neki tamo zavičajni roman!

u pauli ni u kom slučaju nema nimalo nade.

na ovom ćemo mestu morati prilićno naglo da prekinemo brigitinu sudbinu

s obzirom na to da brigitinu sudbinu drćimo u šaci, moćemo je prekinuti kad god nam se ćefne.

brigitina osećanja ne trpe nikakav preobraćaj, sva su se bacila na hajnca, a hajnc se za uzvrat baca na brigitu.

ovde je reć o osećanjima, a ne o ćinjenicama.

brigita nije sposobna išta da oseti. zbog toga o brigiti nema šta da se kaće.

brigita ne stvara ćinjenice, ćinjenice se brigiti obijaju o glavu, brigita sad stvara dćemper za hajnca.

dćemper veoma sporo napreduje zato što je brigitino radno vreme namenjeno radu, a brigitino slobodno vreme nadgledanju, odrćavanju i seksualnom zbrinjavanju hajncove lićnosti.

navodno će se svaka ćena koja obuće brusthalter u brigitinoj izradi osećati kao kraljica.

brigita će se osećati kao kraljica tek kada bude imala svoju sopstvenu lepu kućicu.

osim toga, brigita ima sposobnost da raća decu, ćime se ne moće pohvaliti svaka, ona se nada da će uskoro imati prilike da rodi jedno takvo dete.

od kada je upozнала hajnca, brigita oseća potrebu da rodi dete. ako to nije osećanje, šta onda uopšte zaslućuje da se nazove osećanjem? brigitino srce je reklo šta ima da kaće, reklo je: hajnc. brigita sledi zov tog srca, kuda god je ono odvelo, naime do hajnca.

na tom svom odredištu već je sto puta dobila šut u dupe, ali sto prvog puta brigita postiće uspeh i s ponosom moće da objavi da je dete na putu. onda će i brigitu ogrejati sunce, brigita već danas kupuje novi bikini za taj sunćani dan.

njeno će dete biti ćeljeno dete. dete je ćeljeno od strane brigite, ali ne i od strane hajnca.

to je doduše nepovoljno, ali će mu zato prve korake u ćivotu olakšati radnja za elektrićne aparate.

što se same brigite tiče, njeni su prvi koraci u životu bili teški.

brigita često misli da je sama kriva za nešto što su zapravo skrivili drugi, ona tako, primera radi, veruje da je njena vlastita krivica što mora da radi na traci, iako je to isključivo hajncova krivica zato što ne želi da se oženi njome i tako je oslobodi proizvodne trake.

u bioskopu je brigita često imala prilike da vidi kako je teško živeti s krivicom.

u nedostatku značajnih događaja brigitina je biografija sve tanja i tanja. ubuduće će biti sasvim dovoljno da navedemo pokoju tezu o opštoj situaciji, pri čemu ćemo se, međutim, uvek osvrnuti na osobito neugodnu situaciju u kojoj se nalazi brigita.

sve što predstoji ograničeno je na iščekivanje i osluškivanje da konačno možda nije došlo do nekog napretka i ubrzavanja toka događaja.

pozicije su jasne i razjašnjene.

nema više nikakvih značajnih događaja, osim jednog velikog značajnog događaja, posla još uvek ima.

to je već samo po sebi dovoljno bolno.

i porođaj predstavlja bolno iskustvo koje se, međutim, mora pregurati da bi se moglo odigrati podarivanje deteta.

na kraju krajeva, dete se ne rađa da bi se ono samo radovalo tome nego da bi se obdareni muškarac mogao radovati tome. za dete je dovoljan poklon što će moći da nosi hajncovo prezime i da uživa u svim pogodnostima koje to prezime sa sobom nosi.

dete i žena sada su hajncovi dužnici.

detetu se sad već može garantovati da u daljem toku događaja neće baš imati mnogo razloga za radost, osim kada u posetu dođu svekar i svekrva ili ako navrati neki značajni kupac, majčino poniženje svakako će se odraziti i na njeno detence, ona će prva biti umlačena i oštećena, a potom i njemu sledi odgovarajuća obrada, dete može postati žrtva sveopšteg zamora materijala ili gustog saobraćaja u velikom gradu, pa zato uvek u rezervi treba imati još jedno, trebalo bi odmah napraviti jedno dete za rezervu, imajući u vidu zamor materijala.

možda je dete i bolje od šivaće mašine, sa detetom se barem može šetati na čistom vazduhu, a sa mašinom ne. mašina nema srce, dete

ima.

osim toga, mašina stoji u fabrici, a dete u kući, u prijatnom okruženju, proces pomaljanja dečje glave iz majčine utrobe može trajati i mesecima, ali nema veze, na raspolaganju imamo više nego dovoljno praznih stranica, dete obično izviri kao neki crv iz jabuke, ali stvari ovde možda i neće otići baš tako daleko, možda ćemo i pre toga morati da stavimo tačku. to, međutim, i nije neka velika tragedija, ionako znamo kako to ide. život se nastavlja bez većih iznenađenja, život ide svojim ustaljenim tokovima.

beznadežno, kao i uvek do sada, brigita danas stupa u jadni i čemerni stan svoje jadne i čemerne majke, hajnc je već stigao, eno ga u govornari, drka nad klozetskom šoljom da posle ne bi bio baš toliko požudan i da bi mogao bolje da pazi da mu ni miligram ne bi u pogrešnom trenutku iscureo u pogrešnu rupu, da ne bi bio uhvaćen u mrežu i da ne bi morao da postane zatočeni, a ne slobodni preduzetnik.

brigita mlati hajncu krešteći od strasti, kako mu naknadno objašnjava, potom se brigita nasadi, a hajncu nasaduje na sebe, konzervativna, kakva već jeste, kod sebe ima kesicu punu kiflica s orasima i odmah je baca da bi joj ruke bile slobodne, da bi mogla da uhvati hajncu, da ne bi morala da ga pusti, da bi mogao dobro da je napuni.

za to se vreme kiflice s orasima kotrljaju po prljavom parketu, tokom čitavog intenzivnog kresanja s hajncem brigita razmišlja o kiflicama s orasima koje su se isprljale i više ni za šta nisu, šteta, hajnc se nakratko zapita da li će i kod njega u kući vladati takva prljavština, ukoliko ipak bude morao da se podvrgne venčanju?

brigita naslućuje njegove misli i odgovara, ne, kada budem imala svoju kuću, vredno ću raditi na njenoj nezi i održavanju.

ali samo za ono što je moje.

i hajnc voli samo ono što je njegovo, u tome se slažu.

samo je vlastita imovina u vlastitoj vlasti, ono što čovek ima, to ima, a kad nešto nema, mora pokušati da ga se domogne, ako li ga se ipak ne domogne, onda ga se to i ne tiče.

tuđa svojina je tabu. hajnc je brigitina svojina i zato je tabu. za suzi i za sve Vas.

hajnc bi brzo da se povuče, pre nego što bude prekasno, pre nego što se nađe u brigitinim unutrašnjim prostorijama, ali brigita ga snažno ščepa, jeste da još uvek razmišlja o jadnim malim kiflicama s orasima i o novoj tašni koja zgnječena leži na podu, ali su sve njene telesne snage automatski koncentrisane na hajнца.

brigita bi najviše volela da mu sve ispotkrevetno đubre natrpa u gubicu, sve dok ne počne da mu izlazi na uši.

hajnc još jednom glasno vikne da bi se videlo da mu prijaju kako tretman, tako i vlastiti doprinos.

brigita paćenički grokće. njene očne jabučice prate put kiflica s orasima koji vodi pravo u đubre na patosu. majka je stvarno prava matora krmača što ništa ne čisti, a pritom nema čak ni muža o kome bi morala da se brine.

hajnc sve češće glasno viče, u sve kraćim i kraćim vremenskim intervalima. toliko uživa u tome, govedo jedno.

brigita bi volela da mu tu njegovu razvikanu gubicu tresne u zid da sve pršti, kad već mora da viče, što to ne radi tiho? ištrcaće to dete, bez obzira na to da li je tih ili glasan.

mamica za to vreme diskretno i uklonjeno sedi u kuhinji, ćuti kao zalivena da ne bi ugrozila sreću svog deteta nekom nesmotrenom izjavom.

u dnevnoj sobi još uvek se odvija brigitina sreća.

hajnc konačno ispaljuje projektil, praćen urlikom od koga se čoveku diže kosa na glavi, komšije će se sigurno žaliti, kada ugledaju mladog poslovnog čoveka, sigurno će se odmah povući, posramljeni i podvijenog repa. ima siti da se naizvinjavaju.

urlik od koga se čoveku diže kosa na glavi dokazuje da samo ljubav pokreće svet. da ljubav i hajnc pokreću svet. lično i personalno.

na brigitu to ne ostavlja naročito veliki utisak, ali zato u njoj ostavlja naročito veliku količinu sluzi, sluzi gadnog mirisa, to znači da brigita ne pokreće svet, samo ljubav pokreće svet.

brigita umalo da se isповраća, ovako odvratno odavno nije bilo. hajnc hita svojim drugarima na igralište, brigita skuplja jadne male kiflice s orasima s neizmernim sažaljenjem.

Paula je polako

Paula je polako sve deblja i deblja, što izgleda veoma ružno, u Pauli raste osećaj stida, posle dužeg vremena javljaju u joj se, dakle, neka osećanja, ali ne dobra.

Kada se Paula uputi u kupovinu, umotana u široku kabanicu, ali lišena bilo kakve druge zaštite, u selu često sitni kamenčići pogađaju njen potiljak, njeno dupe, njen stomak, njene listove ili njen ceger, u najgorem slučaju ceger pun flaša za kauciju koje se pritom lome.

Prvo se nešto slomilo u Pauli, a sad su se, eto, slomile i flaše za kauciju.

Paula ima osećaj da čitavo selo koristi ovaj nepovoljni trenutak da pokazuje decu i dobre zakonite brige sa muškarcima, ulica je puna novca i dobara.

Paula nema novca, a nije bila ni dobra.

Paula je buduća majka, ali ne i buduća domaćica.

Paula je, dakle, praktično mrtva.

Druge žene su praktično žive, ali to i nije neki život, njihovi muževi uvek se prave da su izuzetno živi.

Kada neko umre od ciroze jetre umesto od raka, to se već može shvatiti kao prijatna promena. To je dobra prilika da se razmene egzotični simptomi. ponekad se čak dogodi da nekog krvavog drvoseču odvezu džipom u bolnicu baš kada su svi krenuli u kupovinu.

Zakonito trudne žene ispuštaju jednoglasni uzvik užasa, hvataju se rukama za svoje duboko potresene utrobe i gegaju se svojim kućama, majci i rođacima žen. pola. tamo skrivaju glave u različita krila i strahuju za svoja nerođena derišta, koja bi nakon takvog prizora na svet mogla doći kao bogalji.

Zato se u različitim domaćinstvima zakonite trudnice odmah smeštaju u postelje uz podsećanje na nerođenu derlad i na kraju pokrивaju toplim ćebićima.

sve odzvanja od toplih reči utehe koje se uglavnom svode na to da se tako nešto strašno moglo desiti i sopstvenom mužu, ali se, bogu hvala, desilo nečijem drugom mužu, čija će slatka mala ženica sad

izgubiti oči plačući, suze potom brzo presuše, zgrčeni se stomaci polako smiruju, iz noseva odjekuje utešeno šmrkanje.

paula, koja ni jednog jedinog muškarca tog tipa ne može nazvati svojim, u takvim se trenucima sva skupi i skriva se u senku neke kuće. utapa se u okolinu, sve dok sasvim ne nestane.

dok njene ženske kolegice nabijaju glave u jastuke, uživajući u težini svojih okrupnjalih tela, paula tone u tamu.

u različitim domaćinstvima različite babe obavljaju teške kućne poslove da bi pomogle ćerkama koje trenutno uživaju u predahu koji im po pravu pripada, paula ne uživa ni u čemu, a pogotovo ne u predahu.

pre mnogo vremena paula je sebi priuštila zabranjeni užitak i zato sada uopšte više ni u čemu ne sme da uživa.

dok svi drugi posmatraju kako od mladih slobodnih momaka postaju muškarci, pozdravljajući svako osobito upečatljivo postajanje burnim aplauzom, paula neprimetno napušta senku u koju se povukla i tiho odlazi kući. u tom pokušaju paulu često pogodi neki zalutali nusproizvod navedenog procesa.

svako pogađanje paule od strane jednog takvog nusproizvoda izaziva veliku radost, čak i kod matorih muškaraca koji više ne mogu ni da se maknu od toplote domaćeg ognjišta, prosto im se oči zacakle.

sećaju se kako su i sami od mladića postali muškarci.

to je vreme odavno prošlo i to je prava pravcata tragedija.

muškarci se u procesu postajanja okupljaju na klupama duž puteva od saveznog značaja, na glavnim saobraćajnicama, kao i pred prodavnicama mešovite robe. poneka osobito hrabra glava pritom se, kao mladi jelen, zaleti na neku osobito retku marku automobila, to izaziva burno odobravanje, ponekad kraj upravo postalog muškarca leži krvava glava istog tog postalog muškarca, ponekad krvavoj glavi društvo pravi i krvavo telo. to znači da je došlo vreme da šuma potraži nove ljude, toliko snage i uzavrelih životnih sokova na jednom mestu prosto tera srca da zakucaju jače. uraaa!

paula ponovo pokušava da postane nevidljiva.

ali ponovo je u centru događaja, baš tamo gde je i najbučnije i najveselije. paula, naslovna junakinja.

iako paula stalno pokušava da se zavuče u mišju rupu, uvek je neko izvuče odande, a mladi muškarci u procesu postajanja prosto se roje u paulinoj blizini, u želji da neki od nusproizvoda njihovog postajanja pogodi paulu zato što je to sad potpuno bezopasno.

oni ni u kom slučaju neće morati da plaćaju za dete, ali će zato sebi moći da priušte prvoklasnu postkonceptivnu zabavu.

u ovom čoporu uvek se može naći i erih, što pauli pričinjava bol. erih uvek ide tamo kuda svi idu, ono što mnogi misle, sigurno je ispravno osmišljeno i još ispravnije izvršeno, ispravno misli erih. njegova šaka, stvorena i obučena samo za najgrublje poslove, grčevito steže upravljač mopeda, moped je njegov najbolji prijatelj u srećnim, ali i u tužnim trenucima. druga mu ruka grčevito steže pivsku flašu koja će mu ubrzo omogućiti da zaboravi sve svoje srećne, ali i tužne trenutke.

paula ništa ne može da učini protiv ovakvog ponašanja.

ona bi želela da bude u erihovoj blizini, ali ga nalazi samo u čoporu.

uskoro će se čitav čopor ustremiti na nju.

paula zahteva od eriha da donese odluku u pogledu nje.

sada kad mu je astma daleko od očiju, a još dalje od srca, tamo gore na brdu, i kada je majka tamo gde i treba da bude, naime u astminom društvu i pod astminom kamdžijom, tamo gore na brdu, gde mu upravo priprema toplu kupku za noge i umače njegove ružne, slabo prokrvljene nožne prste u vrelu vodu, u takvom jednom trenutku erih bi odjednom trebalo da donosi odluke, i to u pogledu paule. erih gleda u svoje pivo, a pivo iz čaše gleda u njega i to zajedno sa onom mrtvačkom glavom koja ispijača treba da opomene da bi, pod odgovarajućim okolnostima, alkohol na njega mogao imati smrtonosno dejstvo, pod uslovom da ga pre toga ne ubije posao ili životne okolnosti, dakle, kada erih pogleda svoje pivo, odjednom ima osećaj da bi stvarno i mogao da donese neku odluku.

na kraju krajeva, o erihu neće odlučiti njegova vlastita odluka, nego astmina.

erih odlučuje: ne.

naravno da erih saoseća sa paulom. delatnost koju je on izvršio, izazivajući tako paulin položaj, u njegovom sećanju nije ostavila traga, erih nije u stanju da kaže da li je bilo lepo ili nije. u erihovim

očima ništa i ne može biti lepo, osim njegovih motora koje slupava jedan za drugim, to što je radio s paulom prija isključivo njegovom kurcu i ne dopire do mozga, za razliku od brzine koja prija čitavom njegovom telu.

kada čovek juri na motoru, čini mu se kao da se oslobađa svega što je loše, a u prvom redu posla, koji je nešto najgore što se čoveku može dogoditi. ali posao se mora obavljati, i paula je, doduše, prava napast, ali ipak ne tolika da bi se čovek morao oženiti njom.

paula je deo onih loših stvari kojih se čovek oslobađa dok maksimalnom brzinom vozi seoskim drumom.

paulu konačno puštaju da ode kući. ni s velike udaljenosti nije nimalo teško prepoznati ženu koja se vraća kući produhovljenog pogleda punog očekivanja, s majčinskim osmehom na usnama, opreznim korakom i bolom u utrobi.

to je naša paula.

paula se ceri kao mrtvačka glava koja, međutim, ima samo 15 godina, dobrodošla kući, paula. ubitačan posao već je čeka, kao i svakog dana. majka se još uvek nada da će unučić iz paule ipak iskliznuti nedoraslo i nesposobno za život, pod uslovom da se dovoljno dugo valja na kolenima dok vuče teške kofe sa vrelom štrokavom ceđi, pod uslovom da se dobro pomuči, ta paula. ali nikako ništa ni da isklizne, ni da se slije, osim znoja koji zato izbija iz svih pora. izgleda da je tamo dole brava, sve sa ključem, pretpostavlja majka.

paula duboko potiskuje ideju da bi bebu mogla hraniti i oblačiti uz pomoć bivšeg šnajderaja. ta ideja ništa ne valja, erih je otac i hranilac. paula je tako naučila od svoje majke, i od oca, koji samo što je nije ubio od batina, ali ju je barem redovno hranio, otac-od-paule uvek je ispunjavao svoje obaveze prema porodici, što se i od eriha očekuje.

kada pauline misli odlutaju osobito daleko, one lutaju sve do prirodnih sila o kojima paula zna da su jače od čoveka. kao što se čovek ne može boriti protiv prirode, tako se ne može boriti ni protiv prirodnog zakona iste te prirode, paula je to naučila još u školi, prirodni zakon se u ovom slučaju zove erih, ali on, izgleda, za taj zakon još uvek ne zna.

pauli tako nema druge do da primi k znanju koliko je sićušna naspram prirodnog zakona, zrno peska. zrno peska u pustinji.

šta bi čovek mogao da učini protiv praiskonskih snaga prirodne snage, ništa, juče je to objasnio obrazovni program na televiziji, a paula će to ponavljati još mnogo puta.

brigitina dalja sudbina

brigitina dalja sudbina zapravo je zapečaćena i ovde više ne bi ni morala da se pominje. ipak je pominjemo iz tog razloga što ju je lako opisati jer je sva usresređena ka jednoj jedinoj tački: hajncu, od koga, doduše, može biti nekih manjih odstupanja i stranputica, ali do koga se uprkos tome uvek mora naći pravi put. brigitina se sudbina ovde završava, samo je još treba izvesti do kraja.

i danas je jedan od onih dana kada brigita naročito ciljano teži svome cilju tako što ustaje iz kreveta zato što mora u fabriku, fabrika je malo odstupanje, a pravi cilj je noć koju treba provesti s hajncem. brigita navlači haljinu koja je zapravo suknja i džemper i koja ističe njene ženske obline, što takođe ima svoju svrhu i namenu.

fabrika je čekaonica, radno mesto je hajnc.

kod paula je to drugačije.

paula ima i drugih interesovanja i moći će da ih ostvari uz erihovu pomoć. paulina su interesovanja odlasci u bioskop, putovanja u italiju, televizijski program u porodičnom domu i vaspitavanje dece, kako u porodičnom domu, tako i van njega, paula ne samo da želi da dobije eriha, ona bi zajedno s njim htela nešto i da stvori: domaćinstvo, njihovo malo zajedničko carstvo u kome će njih dvoje žariti i paliti kako im se ćefne, što se od sopstvenog domaćinstva s pravom i očekuje, paula još uvek ima tu svoju ljubav prema erihu koja se u međuvremenu, doduše, jeste smanjila, ali je još uvek prisutna zato što to tako pristoji, zato što žena treba da voli jednog jedinog muškarca, zato što je on otac njene dece koju pak i sam taj muškarac mora da voli i ta ljubav odmenjuje ljubav koju je osećao prema svojim ljubljenim roditeljima.

paula nimalo ne ljubi svoje roditelje, ni u kom slučaju.

uprkos tome, paula veruje da je pred njom budućnost ispunjena ljubavlju, paula sama od sebe proizvodi ljubav, kao da je u pitanju neki hormon, kod brigite je to drugačije.

brigiti je neophodan hajnc, brigiti je neophodna i buduća hajncova radnja, a neophodno joj je, bogme, i da se reši hajncovih roditelja, povrh toga, neophodno je i da radi i još više da radi kako bi tu firmu ulepšala i uvećala.

šta brigita trenutno ima: rad, rad i samo rad. kada čovek u neki poduhvat investira sve svoje snage, to će mu se višestruko vratiti pa će lako moći da se odrekne ljubavi i svih njenih varijacija i deformacija.

brigita, dakle, želi suštinski da poboljša svoj položaj.

paula želi suštinski da poboljša svoj položaj i da pritom još i nađe sreću, brigitu sreća kao takva uopšte ne zanima, drugim rečima, ona veruje da su hajnc-blagostanje i sreća ista osoba, zbog toga joj je hajnc sasvim dovoljan, brigita je skromna.

paula je neskromna, ona želi isto što i brigita, ali želi da sve to obavija lepa, bleštava aura. želi da ljudima stalno pokazuje koliko voli dete, muža, kuću, mašinu za veš, frižider i baštu. SVE to. ljubav i planinu može da pomeri, ali ne može u erihu da probudi ljubav, erih nije imao prilike da vežba da bude voljen, nikada to nije iskusio.

osim toga, ljubav nije u stanju ni frižider da pribavi, ukoliko, međutim, nema frižidera itd., onda žena nema šta da voli, osim deteta i muža, a to je premalo objekata za veliku, veliku paulinu ljubav, paula ima toliiiko ljubavi koja leži neiskorišćena i čezne za dostojnim objektima.

brigita samo želi da poseduje, i to što više. brigita jednostavno želi da IMA i da ZADRŽI.

paula želi da ima i da voli i da ljudima pokaže da ima, i šta ima i šta voli. čak i kad bi prestala da voli eriha, paula bi ipak morala da pokazuje ljudima da voli eriha. takva simulacija zahteva veliki trud, ali je on apsolutno neophodan, čak i kad više uopšte ne bi mogla da voli eriha, biće tu mnogo stvari koje je erih kupio svojim novcem i koje će onda moći da voli umesto njega.

brigitu želi da poseduje, a po mogućnosti i da uveća svoj posed. u pitanju je jednostavan cilj koji bi razumelo svako dete.

a okolina sve to posmatra s interesovanjem, navikla od davnina da tako čini, prati događaje, aplaudira i sklapa opklade ko će da pobedi, a ko će biti drugoplasirani, ponekad neko čak bude i poražen.

danas brigita ponovo još uvek nije trudna.

samo bi trudnoća mogla da promeni brigitin život i tok ove radnje ovde.

danas se brigita, kao što je to često slučaj, opet užasno plaši da bi učenica ženske gimnazije po imenu suzi mogla i pre nje da zatrudni, ali za to, međutim, nedostaju i najprimitivnije pretpostavke.

naime, suzi još uvek nije žena, ona je još uvek devojka.

suzi još uvek štedi, suzi svoju torbu za tenis još uvek može da pakuje u miru i veselju, u njenom životu još uvek nema ničeg prljavog.

hajnc ne misli da je on nešto prljavo, misli da je čist mlad momak, pa čak ni njegovo kuglanje nije nečisto.

nečistoća u hajncovom životu zove se brigita, ta tamna mrlja na njegovoj snežnobeloj košulji.

mladi preduzetnik nedvosmisleno usmerava svoje ambicije prema suzi. brigita bi da hajncovu ambiciju nedvosmisleno usmeri ka sebi.

brigitu zaboravlja da se ona može dobiti i bez ikakve ambicije, čim hajnc izađe iz kuće, prosto se spotiče o brigitu.

jednoga dana čak i suzina majka primećuje da se nad suzi nadvija tamna senka, a ta senka nije niko drugi, do naš hajnc. zahvaljujući svom majčinskom instinktu, majka primećuje da je ta senka tamna od nečistoće.

pita da li bi trebalo da se umeša. suzi se, međutim, samo milo smeši i kaže, ne. izaći ću ja sama s tim na kraj.

majka kasnije kaže ocu da se nada kako će suzi još dugo sačuvati svoju nevinost i vedrinu.

dok hajnc tako gamiže za suzi, nadvijajući se pritom kao tamna senka nad suknjicu za tenis, brigita se plaši da neće ostati u drugom stanju, brigita će, međutim, sigurno ostati u drugom stanju zato što je njeno telo pouzdano, čak i kada brigitina glava potpuno odlepi. ovaj

će strah potrajati još neko vreme. nema više novih izveštaja. sudbina se za brigitu okončava.

kada je paulin život u pitanju, dovoljno je da opišemo još nekoliko epizoda čija je nadgradnja tako divovskih razmera da ni na koji način nije u skladu sa značajem ove pripovesti. u paulinoj glavi se želje, snovi i predstave brkaju u nesvarljivi konglomerat, zabavno je posmatrati kako paula stalno lupa glavom o zid i treska na pod koliko je duga i široka, za one koji uspravno stoje veoma je zabavno da posmatraju kako paula stalno lupa glavom o zid da bi potom, u skladu sa zakonom gravitacije i zakonom ljubavi, tresnula na pod koliko je duga i široka.

kada se brigita u svojim časopisima bavi vilama milionera, ona odmah u glavi počne da preračunava dimenzije svoje buduće porodične kuće, a potom razmišlja gde bi mogli da smeste poslovni prostor, a gde da probiju vrata.

kada paula čita isto to, njoj se čini kao da već ima sve što joj treba, čini joj se da je kuća već tu, da je pala s neba, da je tu i ogromna bašta i sve to u nekom urednom i čistom kraju, kao kulise u pozorištu, a po prostorijama tumaraju srećni mladi ljudi: erih sa svojom mladom porodicom, i uz to još i dva vučjaka.

u pitanju je sveobuhvatno tumaranje. a ljudi iz sela stoje kraj ograde, blenu i zavide.

paula često razmišlja o tome kakav li je to osećaj kada ti zavide i kada ti se dive, brigita često razmišlja o tome kakav li je osećaj kada nešto imaš, nabavljaš i poseduješ.

paula razmišlja o posledicama, a da pritom nije u stanju da ostvari preduslove. ni erih neće moći da ih ostvari, što paula još uvek ne može ni da nasluti.

brigita se bavi uzrocima, brigita se drži preduzetnika hajнца, a željena će dejstva onda doći već i sama od sebe.

brigita - dete iz grada.

paula - dete sa sela.

na kraju paula i brigita jednoglasno razmišljaju o svome venčanju. to zahteva prilično mnogo vremena.

u brigitinom slučaju to razmišljanje zauzima čitavo radno vreme, a i deo slobodnog vremena pride.

u paulinom slučaju to traje sve njeno vreme, koje je uvek radno vreme.

časovi teku

časovi idu svojim sporim tokom i, ako tako nastave, paula će uskoro biti zrela za porođaj, babica već čeka.

u svojim besmislenim naporima koji se svi do jednog potpuno koncentrišu na erih, paula ide dalje nego što je iko ikada ovde video da neko ide.

kada dođe večer, ljudi ovde zauzimaju svoja mesta u loži. vode i decu sa sobom, odatle lično ili posredstvom dogleda prate idiotske mere koje paula preduzima.

seoska zajednica i javnost, to je jedno te isto.

javnost izričito odobrava pauline apsurdne i ponižavajuće napore da uhvati skupocenu divljač.

skupocena divljač zove se erih.

paula neizostavno mora da legalizuje neprijatno stanje u kojem se našla, za to joj je neophodan erih. za sečenje skupocenog građevinskog drveta i drveta za preradu, skupocenoj divljači po imenu erih dovoljno je samo jedno: erih.

paula je napravila sranje, sad mora i da pojede to što je israla. sama. pri izjedanju govana treba da joj pomogne erih, ta dragocena divljač, da bi se tanjir brže ispraznio.

erih stoluje na svome tronu, koji se nalazi u seoskoj birtiji, paula izlazi na scenu i prikazuje svoja umeća, znanja i sposobnosti koje su minimalne.

baš kao u cirkusu, samo neuporedivo zabavnije.

od svega toga erih, nažalost, i nema neke naročite koristi, zato što je zapao u trajno stanje alkoholisane omamljenosti i to mnogo pre no što će paula uzeti zalet za svoj dvostruki salto unazad s okretom prema unutra.

ni tapšanje po ramenu, ni lupkanje po leđima, ni udarac u rebra, ni ma koje drago ukazivanje počasti, ma kako grabo bilo, ne uspeva

erih da vrati iz carstva snova u surovu realnost paulinog prisustva.

do sada na erih niko nije obraćao veliku pažnju, sada je erih pauli napravio veliki stomak i već mu poklanjaju veliku pažnju, do sada su svi mislili da je erih previše tupav, previše glup da bi turistkinje mogao da oguli do gole kože, previše retardiran da bi položio vozački ispit, makar i iz trećeg pokušaja, previše debilan i defektan da bi sekrom uspeo da pogodi stablo, svi su mislili da će umesto stabla pogoditi nečiju glavurdu. ali umesto toga, on je pogodio paulu, dirnuo je do srži. do sada su u erihu svi videli samo tegleću marvu, za razliku od njih, koji su doduše takođe tegleća marva, ali se ne osećaju tako. sada erihu, međutim, svi odaju počast što je uspešno obradio paulu.

paula je obrađena i osuđena, u to nema nikakve sumnje.

sad erihovi rameni zglobovi patnički škripe u svojim šarkama, sad pesnica naviknuta na sekira mora da se prilagodi novom i nepoznatom rukovanju. čestitamo ti, erih.

gomila se besplatno pivo, besplatne rakijice i besplatna vinca, a ne manjka ni besplatnog tapšanja po ramenu i besplatnog muvanja u rebra, o besplatnim šaljivim šutevima u dupe da i ne govorimo.

po ko zna koji put već erih izbacuje iz šarki podli, ali zato dobronamerni udarac nogom tako da sve odjekuje i pršti.

posle toga erih poput beživotnog džaka mišića ponovo pada na svoje stalno birtijsko mesto.

toliko uspeha erih nikada do sada još nije požnjeo.

baš kao i sama paula, erih nažalost više nikako ne može da se seti šta je prouzrokovalo taj čin koji mu je doneo titulu velikog pumpača, ma koliko se trudio, ne polazi mu za rukom, kad ga do tamo nije odvela luda vožnja mopedom, nego samo mirna šumska stazica.

u erihu je sve izbrisano.

uprkos tome, pravo je uživanje što među muškarcima i momcima sada predstavlja osobu od poštovanja, erih nikada do sada nije uživao, a sada odjednom uživa veoma mnogo, mali čovek koji je dospeo daleko.

u deset sati uveče dolazi paula, u birtiju ulazi buduća vanbračna majka.

dernjava, topot, zviždanje, aplauz, eto nama zabave.

poslednji trenutak za sklapanje opklada.

paula više nema oznaku kvaliteta, kao što bi morala da ima svaka roba, pa čak i najobičnija jabuka, paula više nema nikakvu tržišnu vrednost. paula snosi posledice onoga što je uradila i sad ih unosi i u ovu prostoriju.

paula bi htela da odrecituje svoju pesmicu koja u slobodnom ritmu kazuje otprilike da bi erih trebalo da dođe kući zato što je već kasno i zato što sutra mora na svoj teški posao, da paula uskoro mora iz sebe da izbaci dete, da paula i to njeno nerođeno dete čekaju eriha. pa makar to potrajalo veoma dugo. drugim rečima: tvoja žena i tvoje dete u njoj čekaju da im dođeš, erih. i molim te, molim te, molim te, dozvoli da nosim tvoje prezime, erih.

ali svoje prezime erih više nije u stanju ni da izgovori.

paula je ponovo stigla prekasno.

svi misle da, kad već mora da popusti, erih treba da popusti tek kad dete već bude prisutno, da od pauline vrednosti, ionako umanjene, ne ostane baš ništa.

kada neko toliko izgubi vrednost, svi ostali dobijaju na vrednosti, barem malčice. paulino poniženje obeštećuje ih za sva njihova poniženja, iako su ona ponekad neuporedivo gora.

zahvaljujući jednoj nepoželjnoj ličnosti, svi su oni odjednom postali poželjne ličnosti.

danas smo se svi okupili ovde da nipodaštavamo i osuđujemo pauline pokušaje da eriha odvuče kući. sudije daju ocene za umetnički dojam, paula se baca na eriha i očajnički se trudi da odvuče kući to pijano stvorenje koje samo što nije počelo da bljuje, paula cima sve delove erihovog tela koji štrče. ponekad se štrčeći delovi erihovog tela očas posla sami vrata u prvobitan položaj kao gumice, a ponekad, bogme, i tresnu paulu i to iz sve snage, svuda naokolo oči i kurčevi samo što ne iskoče od zadovoljstva.

paula veruje da polaže pravo na eriha.

vazduh je pun duvanskog dima, pivskih isparenja, smrada i muških viceva.

paula, trudna još malo pa šesnaestogodišnjakinja, napinje mišiće kao neko zaprežno kljuse i podiže pijanog muškarca, ali ne dospeva daleko s tim svojim slatkim teretom.

ruke erihovih šumskih kolega otimaju dragocenu lovinu iz paulinih šaka. udruženim snagama.

paulina usamljena snaga ne može da se suprotstavi udruženim snagama gospodara šume. paula je izgubila utakmicu i mora da pusti eriha. paula pritom još ima sreću u nesreći što je niko nije šutnuo u stomak i nije oštetio ništa u njemu.

majka-od-paule bila bi veoma saglasna s oštećenjem deteta u paulinom stomaku, najbolje bi bilo kad bi moglo doći do preranog ili uzaludnog porođaja.

nažalost, posle tolikih meseci dete je najverovatnije već prevazišlo paulinu sposobnost preživljavanja.

eriha, dakle, ponovo posađuju na klupu u bircuzu, od svega što se dogodilo on gotovo da ništa nije ni primetio. paula puzi kući s detetom kao otežavajućom okolnošću, paula bi više volela da kao otežavajuću okolnost ima eriha, a da je dete izgubila, više no jednom paula se prostire po zemlji koliko je duga i široka zato što je tako mračno, sve te smrtonosne vragolaste šale ipak ne donose smrt malom vragolanu u paulinom stomaku.

jecajući i kmečeći, paula ide u krevet, vuče se čitavim putem ka kući s detetom u stomaku, kao lovački pas koji njuši spuštene glave, paula nalazi domaće ognjište koje, međutim, nije njen dom.

ruke koje će uskoro držati dete paula skršta pod glavom koja će se uskoro naginjati ka detetu i nada se da će barem dobiti dečaćića, a ne devojčicu.

valjda će biti dečaćić, a ne devojčica, nada se paula.

sledećeg dana, već u najranijim jutarnjim časovima, paulu počinju da plaše porođajnim bolovima, koji su navodno veoma snažni.

da paula ima muža, onda bi je zbog tih bolova tešili, tetošili i smirivali.

a jednoga dana, kada je vazduh osobito blag i topao, paula dospeva u bolnicu i izbacuje iz sebe i na svetlost dana dete, polako i mukotrpno, još u kolima hitne pomoći paula izjavljuje da će sin nositi očevo ime, erih, a devojčica gradsko ime, suzana. devojčica je. devojčica suzana je pristigla.

erih će još manje hteti da se ženi zbog neke tamo devojčice nego što bi hteo zbog dečaka, prete razočarani roditelji kraj bolničkog

kreveta.

ali majka-od-paule ipak je već zavolela malu suzanu jer je ona jedno tako slatko bepče. od majke-od-paule to se i očekuje, sa svih strana.

suzana je postala vanbračna kćerka.

paula je postala vanbračna majka.

obe su ženskog pola.

to je s jedne strane sreća, a s druge velika obaveza, treba se ponašati kao ljudsko bide, a ne kao životinja ženskog pola.

to je lepa obaveza, lepša od erihove obaveze da seče drva.

paula je samo 16 godina starija od svoje kćerke, ali joj uprkos tome malo fali da odustane.

između tebe i neke tamo životinje u šumi nema baš nikakve razlike, jer da se okoti, to može i svaka od njih, ali da se uda, to ne može nijedna, opominje i tetka koja je dojurila iz grada u kome se udala, da bi se našla uz paulino uzglavlje, paula leži u porođajnom krevetu, sluša opomene i plače.

gradskoj je tetki lako da bude velikodušna, zato što se udala za pekara iz velikog grada i zato što ona i pekar tamo imaju veliki automobil.

gradska tetka, dakle, velikodušno obećava da će razgovarati sa erihom i da će ga smekšati, što se s muškarcima i mora činiti, kada nešto ne žele da urade dobrovoljno.

osim toga, muškarcima ništa ne bi falilo da ponekad budu i dobroćudni, tiha voda breg roni, pa će sigurno izroniti i eriha!

kad se poniziš, posle moraš da roniš bregove: to je jedini put. i gradska tetka misli da je suzana baš slatko bepče, iako je paula sa svoje strane jedna ružna štaka.

eriha je prvo rad dobro pregazio, a sada ga se još uhvatila i gradska tetka pa ga smekšava.

kasnije ćemo vas izvestiti o tome kakav će oblik erih imati nakon smekšavanja.

preliminarni izveštaj:

tračak nade, što u brigitinom slučaju podrazumeva preobražaj u suprugu i majku, ni danas još uvek nije prisutan.

danas se događa šetnja parkom u demonstracione svrhe (novi kaput!), tokom te šetnje dolazi do slučajnog susreta sa suzi, koja izgleda kao da je napravljena od suvog zlata, i koja u kolicima vodi malog sina svoje sestre, a na povocu ogromnog rasnog ovčarskog psa sa porodičnim stablom.

u pitanju je prizor koji je proistekao iz planova najvišeg mogućeg stepena rafiniranosti, priroda je ovde našla optimalni pojavni oblik, prefinjena rasna životinja i suzi, koja je i sama takođe rasna životinja, ali druge vrste, suzi izgleda kao inkarnacija svih majki koje su ikada bile majke, gledajući taj prizor, brigita misli da suzi zapravo nikada ne bi mogla biti majka zato što je egoistična i zato što svoje interese nikada ne bi mogla da podredi nekom tamo malom detetu.

brigitina greška je u tome što bi suzi svoje interese i te kako mogla da podredi nekom tamo malom detetu, samo pod uslovom da to dete proistekne iz odgovarajućeg kurca.

hajncov kurac bio bi u tom smislu pogrešan kurac, taj kurac ne može da pobudi nikakva osećanja, čak ni u nezgrapnoj brigiti.

kako bi onda tek uspeo kod prefinjene suzi!

za razliku od brigite, suzi nema novi kaput, ali zato njen nonšalantni sportski komplet za šetnju od skupog materijala ostavlja neuporedivo impresivniji utisak od brigitinog novog prolećnog kaputića. suzi izgleda ovako: majka i dete u šetnji.

lepi pas kompletira sliku, u kombinaciji sa dečjim kolicima i sa suzi stiče se utisak da je njegova snaga na neki čudan način pripitomljena, čak i nežna.

dopusti mi da budem divlji muškarac koga ćeš ti pripitomiti i staviti u lance, suzi, požudno razmišlja hajnc, s elementima prljavštine u mislima.

odmah je očigledno, i to svima, koliko suzi voli malo dete. slika bez reči. lepo i čisto, baš kako se pristoji.

brigita sama sebi deluje prostački i površno u svome novom kaputiću, mešavina vune i sintetike. a u radnji joj se taj kaputić toliko dopadao, o, brigita, ala si prevrtljiva.

hajnc odmah kaže suzi da joj bečče lepo stoji.

uprkos tome što je suzin šarm izrazito majčinske prirode, hajncov bi kurac najviše voleo odmah da zauzme startnu poziciju.

pomalo ishitreno, hajnc se oseća kao vozač formule 1 neposredno pred početak trke.

brigita opet dobija napad mržnje, dozvola za obavljanje samostalne zanatske delatnosti, buduća firma, svekrova i svekrvina ušteđevina, čini joj se da sve to nestaje u magli, dok se hajnc potpuno koncentriše na suzi s tim pogledom skijaša na startnoj poziciji u očima, koji mu brigita nikad nije izmamila.

suzi već i to glumljeno materinstvo tako dobro stoji, kako li će joj onda tek stajati ono pravo.

suzi potiče iz sasvim drugačijih krugova, a hajnc je stvoren za to da tu klasnu razliku ignoriše.

ako je iko uopšte i podesan za taj složeni zadatak, onda je to hajnc.

i suzi je danas mnogo manje raspoložena za borbu nego inače.

ne pominje ansambl folklornih igara protiv čijeg rasformiravanja treba preduzeti najoštrije korake, ne pominje debatne klubove u kojima se izražava mišljenje, ne pominje demonstracije na kojima bi trebalo učestvovati.

suzi izjavljuje da ova mala beba u dečjim kolicima još uvek ništa ne zna o svemu tome i da je ona rešena da je poštedi svih ružnih stvari na ovome svetu.

brigita je u ružnim stvarima do guše.

đubre nije nimalo lepo.

suzi deli brigiti savete za vođenje domaćinstva, ali takođe i savete za vaspitavanje dece. pritom koristi raznovrsne strane reči psihološke prirode koje brigita ne razume.

bez obzira na to, brigita bi sigurno bila bolja majka no suzi, ili barem ona tako misli, paralelno s tim, suzi napominje da je ona sama još isuviše mlada da bi bila majka, ali da će joj sigurno jedan jedini, onaj pravi, bez ikakve sumnje već isterati te mušice iz glave, odabravši za majčinski poziv nju, baš nju, uprkos njenoj mladosti.

u takvoj situaciji suzi će odgovoriti: DA.

suzi bukvalno kaže sledeće: nadam se da će mi neko već isterati te mušice iz glave.

brigitita razume samo mali deo onoga što suzi priča.

brigitita, međutim, razume da hajnc sebe već vidi u ulozi tog jednog jedinog, onog pravog, a suzi u ulozi njegove svojine, a pritom je ona, brigitita, njegova svojina.

hvala bogu, te suzi njegovu ponudu ne prihvata zato što još uvek ne zna kako će se tačno to razvijati, ta stvar sa sopstvenom radnjom.

naime, suzi još uvek ne ume da prepozna pravog muškarca i još uvek ne zna kako on tačno izgleda: kao hajnc.

hajnc se galantno nudi da vodi suzinog psa: udružena snaga povezana s elegancijom.

zahvaljujući tome, sada se stiče utisak da hajnc i suzi pripadaju jedno drugom, a brigiti ne polazi za rukom da tu vezu raskrinka i raskine. ova dva viša bića potisnula su je na sam rub egzistencije i u brigitinom nedovoljno razvijenoj glavi javlja se sledeća slika: ona čisti govna iz klozetske šolje, samo što sada to, za promenu, čini hajncovom kosom, a nakon toga bi mu u istu tu klozetsku šolju zaronila čitavu glavu.

povrh svega današnji je datum baš pogodan, a njene su krpice tako nove. ako danas to ne izvede, nikada neće. sad ili nikad.

ukoliko bi brigitita uspela da mu podari realnog naslednika suzi bi sa tim svojim sestrićem neizbežno izgubila svaki značaj.

onda bi hajnc naučio da razlikuje pravo dete od nepravog deteta: naučio bi da razlikuje svoju krv i meso od suzinog sestrića.

rečeno, učinjeno.

hajnc, toliko te volim, kaže brigitita mehanički kada konačno stignu kući. njena se kosa crvenkasto presijava na suncu zahvaljujući farbi koja je u istoj skrivena, u hajncovim mudima skrivena je već duže vreme izvesna potreba koja danas mora biti zadovoljena.

ulaženje u brigititu sve zajedno s kucanjem ne traje duže od nekoliko trenutaka.

sada vas možemo obavestiti da je između ovo dvoje mladih ljudi konačno proradila hemija što će, međutim, doći do izražaja tek za koju sedmicu, i tako, brigiti na kraju ipak uspeva da se dočepa nekakve sudbine, na kraju je zračak hajncove svetlosti ipak obasjao i brigititu. danas je hajnc brigiti napravio dete. čestitamo.

zahvaljujući tome, brigita ipak neće morati da skonča u hladnoći i samoći što bi inače bilo neizbežno.

brigitin je uspeh proizvod strpljivog i mukotrpnog rada. brigita je na kraju ipak uspela da pobedi u ratu polova.

sasvim je izvesno da će brigita i u radnji biti savršena radna snaga i da će brižljivo obavljati sve uslužne delatnosti.

brigitina sreća nije slučajna, ona je morala da vodi ogorčenu borbu da bi je zaslužila.

brigita je čvrsto verovala u to da život na proizvodnoj traci nije jedini život i na kraju se pokazalo da je bila u pravu: život na proizvodnoj traci zaista nije jedini život, pored njega postoji i jedan drugačiji život, a taj se život zove hajnc.

sve se može kad se hoće.

naša giti je smogla, bogu hvala, te je prirodno plodna, a ne neplodna, inače bi čitav projekat još u poslednjem trenutku otišao do đavola.

svaka čast brigitinom telu. u ovoj bici pobedila je sposobnost rađanja, konkretno, materica i jajnici.

možda i suzi ima iste takve organe, ali to tek treba dokazati.

brigita je sad bez svake sumnje na konju.

samo napred na posao rađanja, samo napred na posao u radnji za električne aparate, o brigita!

da li i vi imate materice? daj bože! na brigitinom primeru možemo videti kako se taj značajni ženski organ može spasti od propasti na proizvodnoj traci i uz pomoć hajнца dovesti u stanje pune borbene gotovosti, pa na kraju čak i do pobede.

sve je dobro što se dobro svrši.

astmina smrt otvara nove perspektive

razgovor između gradske tetke i seoske tetke doneo je ploda (kao što je i polno opštenje između paule i eriha donelo ploda) samo zahvaljujući tome što je astma iznenada crkao od astme, tako se

astma odjedared našao u mračnoj grobljanskoj zemlji iz koje nikome nikada nije pošlo za rukom da bilo šta više zapovedi.

za razliku od toga, erihova se majka našla u potpuno drugačijoj situaciji, naime u neverovatnoj praznini koja je odjednom nastupila i kojom više ne odjekuju naredbe bilo kakvog bivšeg državnog službenika.

sad majka svoje deformisane kosti smešta u neku tamo fotelju da bi se samo s vremena na vreme trgla kao lovački pas kad joj se učini da se odnekud začuo neki nalog, neka želja, neka naredba koja se, međutim, nikada više neće začuti.

netragom su nestali i ono odvratno soptanje, šištanje i zviždanje, sad vlada tišina.

u multifunkcionalnoj kuhinji s trpezarijom i dnevnim boravkom ne čuje se više ništa, ama baš ništa.

do juče joj je život još bio potpuno ispunjen, a danas je već potpuno neispunjen, ispraznio se čim su astmini zemni ostaci smešteni u zemlju, majka se kao furija bacila na pripreme za sahranu, kao da je sve svoje aktivnosti još jednom htela da usmeri ka jedinom dostojnom cilju: astmi. ona je, međutim, svemu bila kraj i nastupila je tišina.

živa je samo još matora baba, koja ju je svojevremeno, sa manje od četrnaest godina, poslala na prvu službu i pravo na prvi isukani kurac, sad će se majci lepo osvetiti za sve to.

to što je baba svojevremeno već sa dvanaest godina bila poslata na prvu službu i pravo na prvi isukani kurac koji se našao nadohvat ruke, to je seosko stanovništvo kratkog pamćenja odavno zaboravilo, samo se još baba seća toga, ali nju ionako niko više i ne sluša.

kad žena više nema muža koga bi služila, bolje joj je makar da šikanira majku nego da ne radi baš ništa, brdima odzvanjaju ružne reči i izrazi i želje za skorom smrću.

paulina tetka pojavljuje se baš usred jednog grčevitog jecaja stare babe izazvanog od strane sveže obudovele bezastmne kćerke, sećamo se još. želja joj je da eriha istrgne iz porodičnog gnezda i da ga prihefta uz paulu. između ostalog kaže i da jedno malo smotanče mora da odrasta bez oca, zar nije dovoljno što su tvoja sopstvena deca najveći deo vremena morala da odrastaju bez oca? pa detetu

je otac potreban isto koliko i majka. detetu je čvrsta ruka potrebna isto koliko i nežna majčinska ruka, detetu su potrebna oba roditelja zajedno, a ne oba roditelja razdvojeno, tako je bolje za dete, naravno da je paula napravila pravu pravcatu svinjariju i neverovatnu glupost, ali ona je još tako mlada, ti si i sama jednom bila mlada, a paula će se ubuduće ponašati pristojno i neće više praviti svinjarije.

a ni erih nije baš sasvim nevin kada je ta stvar u pitanju, za to je uvek potrebno dvoje, iako je nagon kod muškaraca jači i zbog toga im ne treba toliko prebacivati.

ali muškarac može i sam nekako da izađe na kraj, dok žena, paula, ne može tek tako da izađe na kraj sa detetom, a potrebne su joj i erihove batine, i njoj je potrebna čvrsta ruka, muška ruka.

a detetu je potreban otac: erih.

ko zna da li je erih stvarno otac tog deteta, odgovara mračno besna žena. ona koja se upusti u takve radnje s jednim muškarcem, ta će se u nuždi u takve radnje upustiti i s mnogim drugim muškarcima, ko zna, možda moj erih i nije otac tog deteta, ko zna.

na tu uobičajenu ponižavajuću izjavu odgovara se uobičajenim ćutanjem.

nešto od paulinog poniženja dopada sada i gradskoj tetki, koja ni za šta nije kriva, za to će pauli dopasti još jedna neverovatna šamarčina, odlučuje gradska tetka.

ali biće svadbe, biće svadbe!

biće svadbe, biće svadbe, igraće se i pevaće se, tra-la-la!

erihova majka nalazi prepreku za preprekom, ali tamo gde je inače stajao debeli betonski zid: astma, sada sve popušta, sve je meko kao buter i to je zaista iritantan doživljaj s kojim čovek u tim godinama stvarno više ne može ni da se izbori kako treba, ova žena, koja je inače tako disciplinovana, potpuno je pometena što je odjednom postala predmet molbi, što odjednom treba da ispuni neke zahteve, što se odjednom našla iznad nekog ko od nje nešto traži i ko je samim tim ispod nje.

i ta je žena preko glave preturila mnoge patnje.

jedan je već umro, ko će joj sad uopšte ostati? ama baš niko.

majka kaže da je teško odreći se voljene osobe, čovek mora biti veoma jak da bi podneo takav gubitak, majka je jaka, kao od šale

nosi dve metalne kofe pune vode, iako je sama kost i koža.

ko je astmu uspeo da podnese i mali deo vremena koje ga je majka podnosila, taj je, bez sumnje, jak čovek.

i koga sad ona da mrzi, kad u kući više nikog nema?

odgovor: ostaje joj još stara baka koju može da mrzi, a koja je sad čak i prabaka.

svu mržnju treba uperiti na prabaku!

pale se reflektori.

gradskim jezikom gradska tetka moli majku da usreći dva mlada čoveka, moli je jezikom časopisa kojim vlada kao od šale.

kaži da, i sama priroda to zahteva, priroda na to ima pravo, kaži da, a sve će se ostalo već nekako srediti, tako je govorila gradska tetka.

priroda je prvo dobila ono što je neumoljivo zahtevala, a sada i sreći treba pružiti priliku, gradska tetka misli da majka ne bi smela da stoji na putu ovom prirodnom toku stvari.

sva smušena, majka-od-erih konačno ispunjava prirodne zahteve.

sklanja se s puta da bi priroda mogla da prođe kud je naumila, i eto ti već prirode, kuca na vrata! venčanje može da se održi.

biće to lepa svadba u beloj venčanici.

možda bi erih mogao čak i da prestane da loče, savetuje gradska tetka, onako, na sreću, i tako definitivno kreće pogrešnim putem.

biće to, dakle, lepa svadba u beloj venčanici.

u svojoj potpunoj otupelosti erih pristaje, njega za sve to boli dupe. do sada je sav novac davao ocu, osim ono malo što je uspevao da propije i promopeduje, a od sada će sav novac propijati i promopedovati, osim ono malo što će davati pauli i žgebetu.

nije ovo zavičajni roman.

nije ovo ni ljubavni roman, čak iako na prvi pogled to možda tako izgleda.

premda je prividno reč i o zavičaju i o ljubavi, zapravo nije reč ni o zavičaju, ni o ljubavi.

ovo je roman o predmetu paula.

o sudbini predmeta paula odlučuje erih. o čijoj telesnoj snazi pak odlučuju drugi, dokle god se njegova utroba bude uspešno opirala preranoj smrti, kojoj će uveliko doprineti alkohol, erih odlučuje o paulinom životu i o životu svoje kćerke suzane.

mladi će par privremeno stanovati kod paulinih roditelja, koji će mu ustupiti jednu sobu. srećni su što će tu svoje gnezdo sviti mladi par, a ne samo paula i suzana.

a uskoro će nas biti četvoro, a ne samo troje! šapuće mlada žena jednog dana. a uskoro ćemo imati i sopstveni stan ili sopstvenu kućicu, samo malo strpljenja.

a uskoro ćemo imati i ušteđevinu koje još uvek nemamo, trenutno imamo samo jedno drugo i našu ljubav.

i našu strast, radićemo s ljubavlju i strašću, onda će i naš rad biti ljubavan i strastan.

paula je odavno potrošila svu svoju ljubav i svu svoju strast ili bar ono što je smatrala ljubavlju i strašću.

erih nikada nije imao ni ljubavi ni strasti.

erih je uvek imao samo svoj posao i nikad ga nije smatrao ni ljubavnim ni strasnim.

i jedno i drugo imaju suzanu. i dve ruke, po dve ruke koje mogu dobro da potegnu, tragovi tog potezanja uskoro će se videti na telu od-suzane, i to sve dok na suzanu ne podigne ruku neko veći i jači, neki peter ili neki vili. sigurno to neće biti dobri bog, koji će uskoro i lično blagosloviti i sklopiti brak ovo dvoje mladih ljudi koji su već sami sebe blagoslovili jednim detencetom. pre toga će se u župnom dvoru održati još i katolički predbračni ispit na kome će paulu tretirati kao poslednje đubre, ali čak će i to jednog dana biti zaboravljeno.

jednog će se dana stegnuti obruč.

uskoro ćemo opisati jednu lepu svadbu da radnja ne bi bila isuviše turobna.

ne smeju se opisivati samo negativne i ružne stvari.

glavni likovi umešani u data dešavanja već se unapred raduju.

glavni likovi umešani u data dešavanja nisu, nažalost, preterano sposobni za radost, od matore tegleće marve nikada više neće biti lipicaner, tako je to.

paula je, međutim, uspela da sačuva svoj optimizam.

paula je zahvalna kao pseto. mučno je gledati paulinu zahvalnost. ta zahvalnost ubija svaku radost.

paula oseća i olakšanje.

principijelno je spremna i za naredni porođaj.

počinju pripreme za svadbu.

erih misli da je beba slatka, ali on je muškarac, i kao takvom male mu bebe ništa ne znače, objašnjava paula, koja je u međuvremenu povratila pravo na objašnjavanje, paula je tako srećna, paula je tako srećna. stalno pred svima ljubi svoju bebicu strasno, što jedna majka sme i može. erih voli svoje motore i svoju rakiju.

paula voli svoga budućeg muža i svoje dete i svoju buduću kuću.

sada će sve biti dobro!

paulini poljupci čuju se čak i u susednoj sobi.

sada će sve biti dobro.

o brigitinoj materici:

ona konačno počinje da pupi i da cveta, a i njen još uvek bezoblični sadržaj takođe pupi i cveta.

kada se po prvi put ujutro isповраća, zna da taj dan više nije daleko, nema drugog razloga za povraćanje.

brigita ispljune to malo svoje povračke u klozetsku šolju. nakon toga, brigita odlazi svojim brusthalterima, ali kao potpuno novi čovek, kao novorođeni čovek. njeno će joj novorođenče pružiti šansu da se i sama takoreći ponovo rodi. izgradiće novi život na tim osnovama, sada će sve biti kako treba.

priroda je napravila veliku tajnu od nastajanja i nestajanja u prirodi, brigita će uskoro spoznati tu tajnu.

nastajanje i nestajanje, tačnije rečeno: nastaće brigitina beba. svekar i svekrva, vozač teretnog vozila na dugim relacijama i njegova žena, nestaće, ako bude sreće, u najkraćem mogućem roku, inače ih čeka dug i težak boravak u staračkom domu zato što starost mora da ustupi mesto mladosti i njenoj delatnoj snazi, jedino što vozač teretnog vozila na dugim relacijama i njegova žena još ništa ne znaju o svojoj neprijatnoj sudbini, pored toga bi i hajncov majstor trebalo što pre da nestane i crkne jer je hajnc, koji je šegrtovao u njegovoj maloj firmi, naučio sve što je trebalo da nauči i vreme je da dobije šansu.

evo ga, budućeg nasljednika firme, zar je bezdetni majstor totalno ćorav? hajncove nade lete u nebo, let, let.

čitava će njegova porodica učiniti sve što je u njenoj moći da majstor što lepše i lakše umre ne bi li hajnc što lepše i lakše preuzeo njegovu radionicu. treba se punom parom baciti na modernizovanje, renoviranje, malanje i proširivanje, pa će onda sve biti modernizovano, renovirano, omalano i prošireno.

staro mora da ustupi mesto novome, a brigita u svome stomaku ustupa mesto za novije, bolje, lepše od onoga što je do sada tamo tavorilo neiskorišćeno.

detence će zauzeti važno mesto: naslednik firme! brigita će zauzeti drugo mesto po važnosti: radnica u firmi i domaćinstvu.

do sada je brigita zauzimala nevažno mesto: radnica u fabrici midera. to je rang niže, ne, to je mnogo rangova niže.

a onda je došao dan kada je hajncu saopštila novost, brigita je hajncu otkrila svoju tajnu.

hajnc se sve vreme pribojavao da bi se tako nešto moglo desiti, ali sad nema kud. pravi džentlmen ne beži od svojih obaveza.

pre nego što počnem da plaćam za dete, hoću da mi majka da poslovni doprinos za firmu, pametuje hajnc pred svojom potpuno zabezeknutom porodicom koja se sva skupila i šćućurila kao da oko nje besni oluja, otac, vozač teretnog vozila na dugim relacijama, oprašta se od iluzije po imenu suzi.

majka, žena vozača teretnog vozila na dugim relacijama, oprašta se od iluzije po imenu suzi.

bliži se jesen, lišće pada s drveća, a roditelji će morati da napuste kuću da bi ustupili mesto narednoj generaciji, njihova štedna knjižica ostaje, taticu sad bole pršljenovi, ali i srce. otac je iznenada pod stare dane pazario još jednu boljku.

uprkos tome: do bratimljenja preduzetništva i kulture (suzi) ni ovog puta nije došlo.

hajncovo preduzetništvo ostaje samo.

i majka je imala slične kulturne planove od kojih sad mora da odustane, kako bi oni samo bili lep par, suzi u haljini beloј kao sneg i njen hajncić u odelu crnom kao ugalj. može li se uopšte zamisliti neki kontrast koji bi kontrastom bio bogatiji od ovog kontrasta?

može li se uopšte zamisliti išta što bi istovremeno predstavljalo toliku suprotnost, a istovremeno i toliku harmoniju? da li je tako nešto ikada postojalo?

a onda još i dečica kojoj bi njihova mamica mogla da pomaže da rade domaće zadatke i koja bi jednog dana počela da se uče i preduzetništvu od samog početka...

nije bilo suđeno, brigita nije kontrast u odnosu na hajnca, brigita je kao hajnc, samo na mnogo nižem nivou.

hajnc brigitinu trudnoću doživljava kao prinudu koja bi mu, međutim, jednog dana mogla biti od koristi.

biće svadbe.

brigita lebdi kao po oblacima i veruje da je nešto posebno i da zaslužuje posebnu brigu zbog stanja u kome se nalazi.

brigita je u pravu.

počinje period brige za brigitu.

uskoro će brigita početi da steže mider.

kakva je to samo sreća, ne može se rečima opisati.

umesto krute najlonske čipke, brigitini majčinski prsti sad klize preko mekih vunениh džempera, brigita je veoma ponosna na ono što je postigla.

prošla je kroz proces koji ju je od nedovršenog hermafroditog bića doveo do ženskog bića.

bebi se raduje i hajncov matori majstor, ta senilna budala, kaže da je dobro što dolaze nove snage pune energije, ali ustupanje firme na spominje. magarić jedan matori.

matori majstor uopšte ne sumnja da je on glavni baja i da će to uvek i biti.

hajnc ne dozvoljava da brigita makar i na sekund posumnja u to da je on glavni baja u kući. brigita je srećna što konačno ima baju. za neku koja toliko dugo nije imala nikakvog baju, pravo je olakšanje kada pronađe dobar primerak te vrste.

bebi se raduje i mamica-od-hajnca. po vas dan štrika i štrika i štrika, kao da je totalno poludela. ona to ume. ona to ume, iako nikad nije učila štrikanje. ona, naime, nikad nije išla ni na kakav zanat.

tatica-od-hajnca doduše stalno nešto brunda, kao što ostarele tatice i na filmu i na televiziji uvek brundaju, ali on to ne misli ozbiljno, baš

kao na filmu i na televiziji.

brigita čuva svoj stomak, a čuvajući stomak, automatski čuva i sebe. kako je to prijatno.

i suzi im želi sreću, suzi im od sveg srca želi sreću.

hajnc i brigita razmišljaju, brigita kaže, treba što pre da se venčamo, dok se još ništa ne vidi.

sad moram da se čuvam i da se u miru pripremam za dolazak deteta. brigita osluškuje svoju unutrašnjost, ali se odatle ne čuje eho.

suzi kaže da ne želi decu, odnosno želi ih, ali tek kasnije, kad bude zrelija i kad iskoreni glad u svetu, sačekaće malo pre nego što izrodi decu, treba prvo da vidi sveta i gladi u njemu, još je isuviše mlada, a kad bude videla sveta, veovatno će otići u neki od najbeznadežnijih delova zemljine kugle na jedno godinu dana kao humanitarni radnik, posle toga će se verovatno jednog dana i udati, ako nađe onog pravog, a ako nađe onog pravog, poželeće s njim da ima i decu.

suzi čeka ljubav svog života, u koju još uvek veruje (malo se nasmeje). premda to ne kaže, suzi pritom ima na umu nekog mladog čoveka s fakultetskom diplomom i ukoliko bi se takav ukazao na horizontu ovog trenutka, suzi bi ga dočekala otvorenog srca, raširenih ruku i raskrečenih nogu. takav bi u suzinu slatku malu pičkicu mogao da umaršira kao kroz trijumfalnu kapiju.

do tada suzi, međutim, još nije spremna, zatvorena je, do tada je suzi još nevin devojčurak, sva cvetna i zazidana, poput maka, različka ili suncokreta, suzi još uvek čeka onog koji će je otvoriti.

i to buketom ruža punim ruža.

suzi još kaže da ženi nije dovoljno samo da bude žena. žena svoje ženske osobine treba da koristi za ono za šta su i stvorene: da gaji i neguje i da pomaže u najširem smislu te reči.

besplatno i oslobođeno od poreza, suzi brigiti deli savete za njen novi život. hajnc na to pravi uobičajne duhovite aluzije na svoj novi, zarobljeni, okovani status, ali više onako veselo i grubo šaljivo, u skladu sa svojom prirodom, suzi užasnuto zatvara oči zato što je hajnc prost, hajnc se više nego ikad oseća kao pravi muškarac, što i jeste.

brigita hajnca veselo odvlači od suzi, od te latentne opasnosti koja je konačno deaktivirana. veselo mu skreće pažnju na to da će

uskoro biti muž i otac prodice. nema više nekih tamo devojčica. njih se dvoje veselo kreću u pravcu venčanja. suzi veselo razmišlja kako je hajnc stvarno mislio da bi ona mogla biti njegova, iako će to poći za rukom samo nekom mnogo boljem od njega.

brigita veselo razmišlja, sad sam JA dobila glavni zgoditak, a ne ona suzi.

porodica pravi vesele aluzije na veliki stomak i na kamen o vratu, svi su danas dobro raspoloženi, uveče se na televiziji daje veseli šou-program veselog zabavljača petera aleksandera.

brigita se oseća kao da je u toploj kupci.

VENČANJE

dugo očekivani dan konačno je danas došao, divno vreme želi dobrodošlicu dugo očekivanom danu. dugo očekivani dan konačno je danas došao, divno vreme želi dobrodošlicu dugo očekivanom danu.

brigita je u beloј haljini do poda koju je šnajderka sašila specijalno za nju.

paula je u beloј haljini do poda koju je šnajderka, njena nekadašnja učiteljica, sašila specijalno za nju.

brigita nosi buket belih ruža.

paula nosi buket belih ruža.

hajnc ima crno odelo i leptir-mašnu.

erih ima novo crno odelo i lepu kravatu.

hajnc neprekidno zbija glupe šale o svojoj izgubljenoj slobodi.

o erihu i o njegovoj izgubljenoj slobodi mnogi zbijaju glupe šale.

hajnc priča o svojoj budućoj radnji, brigita ga u tome podržava i hvata ga za ruku ne bi li pokazala da on pripada njoj i samo njoj.

erih razmišlja o svojim motorima, paula razmišlja o tome kako je ipak uspela da se izvuče.

brigita je zahvalna, paula je zahvalna.

brigita razmišlja o tome kako će sad možda s vremena na vreme nešto još i da prigovori, ali da je hajnc u principu potpuno u pravu i

da će raditi ono šta joj on kaže.

paula razmišlja o tome kako će od sad raditi samo ono što joj erih kaže.

brigita je konačno stekla važan novi element u životu: partnera u dobru i zlu.

paula je konačno stekla važan novi element u životu: partnera u dobru i zlu.

na hajncovo i brigitino venčanje došli su brojni rođaci.

na erihovo i paulino venčanje došli su brojni rođaci.

hajncovo i brigitino venčanje izuzetno je dirljivo i svečano.

erihovo i paulino venčanje izuzetno je dirljivo i svečano.

brigita je veoma srećna.

paula je veoma srećna.

brigita je uspela.

paula je uspela.

brigita je trudna i uskoro će u naručju držati detence.

paula već ima bebu. drži je u naručju već prilično dugo. danas, međutim, beba mora da ostane kod kuće.

hajnc je sad gazda u kući, kao što on sam veselo kaže.

erih je sad gazda u kući, kao što on sam ne zna da kaže, ali mu drugi šapuću.

hajnc je popio nekoliko čašica vina, razveselio se i kaže da je on sad gazda u kući i da njegovi stari roditelji slobodno mogu i da crknu, mada to formuliše na znatno lepši način, stari roditelji su prvi nesrećnici na ovom srećnom skupu.

erih se i danas toliko nalokao da ne zna gde se nalazi i ne može ništa više da kaže. paula je uprkos tome i dalje radosna na ovom srećnom skupu.

s gundanjem i uz zlobne primedbe hajncovi roditelji plaćaju veliki račun za hajncovu svadbu, i brigitina majka prilaže nešto, ali je to premalo, hajncovi roditelji iznose zlobne primedbe u vezi sa brigitinim poreklom.

paulini roditelji svi srećni plaćaju svadbu, sada niko više ne može da ih gleda s nipodaštavanjem.

kasnije se i zaigralo.

kasnije se i zaigralo.

to važi za oba slučaja.

to što se slavi je okolnost da konačno jedna žena i jedan muškarac dolaze u kuću.

brigita i hajnc živeće u maloj kućici sa bašticom roditelja-od-hajнца sve dok ne izbace roditelje-od-hajнца da bi mogli da zidaju, prošire i srede kuću i radnju.

paula i erih će kod paulinih roditelja dobiti jednu malu sobu sve dok ne budu sebi mogli da priušte neki mali stan ili dok čak možda sami ne sazidaju nešto!

brigita i hajnc sada moraju da štede i samo da štede, osnivanje domaćinstva je skupa stvar!

obe žene moraju da štede novac svojih muževa.

hajnc i brigita u tome će imati uspeha.

erih i paula u tome neće imati uspeha.

električar zarađuje veoma dobro.

drvoseča zarađuje loše.

erih pije.

hajnc pije retko i s merom.

erih propija skoro sve što zaradi.

hajnc ne propija ništa, zato što ima ambicija i mozga.

brigiti i hajncu je tako dobro krenulo da će roditelje, odnosno svekra i svekrvu uskoro proterati iz kuće.

brigiti i hajncu je tako dobro krenulo da će dobiti još i dečaka: haralda.

pauli i erihu ide loše. godinu dana kasnije dobiće još jednog dečaka: karla.

ali za sada ćemo radije još malo bezbrižno plesati na brigitinom i hajncovom svadbi.

ali za sada ćemo radije još malo bezbrižno plesati na paulinom i erihovom svadbi.

i uživati u lepom danu.

i uživati u lepom danu.

paula je svoju sudbinu vezala za erihovu i ta će joj činjenica uskoro visiti o vratu kao vodenički kamen.

brigita je svoju sudbinu vezala za hajncovu, što je bilo ispravno i što će joj doneti sopstvenu radnju i lepa kola.

paula je slučajno imala peh i doživeće strašnu propast.

brigita je slučajno imala sreće i doživeće vrtoglavi uspeh.

brigita je u to investirala mnogo, sve svoje fizičke i mentalne sposobnosti.

paula je u to investirala mnogo, sve svoje fizičke i mentalne sposobnosti.

brigitini se smeše sreća i uspeh.

pauli se ne smeše sreća i uspeh.

brigitina sreća zavisi od povoljnih okolnosti koje će u njenom slučaju nastupiti.

paulina sreća zavisi od povoljnih okolnosti koje u njenom slučaju neće nastupiti.

hajncov posao ima budućnost.

erihov posao nema budućnost, ali je zato sadašnjost više nego izvesna. hajnc zna šta je od presudnog značaja u poslovnom životu.

erih nema blagog pojma šta je od presudnog značaja u poslovnom životu, erih zna šta je od presudnog značaja u automobilizmu: brz automobil.

hajnc zna da on sve zna. hajnc zna da njegova žena ništa ne zna. hajnc ima moć nad svojom ženom neznaalicom.

erih ništa ne zna. uprkos tome, erih ima neograničenu moć nad svojom ženom i on će to iskoristiti.

brigitini i hajncovi snovi potpuno su isti kao i paulini snovi.

erih snova i nema, ako se izuzmu snovi o motorima.

erih međutim ima alkohol.

brigitini i hajncovi snovi će se ispuniti.

paulini snovi nikad se neće ispuniti.

ni erih nikada neće dobiti vozačku dozvolu, što će ga teško pogoditi, ali će mu zato možda produžiti život.

i tako će svako od ova četiri ljudska bića koja su danas sva tako srećna morati da nosi svoje breme.

posedovanje sa sobom donosi odgovornost.

neposedovanje sa sobom ne donosi ama baš ništa.

to, međutim, nimalo neće umanjiti paulino breme.

danas su se venčala dva neposednika i dva posednika pred kojima je svetla budućnost.

let, let, bubamaro...

(roditelji napuštaju gnezdo)

godine su dolazile i prolazile, deca su rasla i odrasla.

hajnc se razvio u pravcu u kome je i želeo da se razvija, razvio se u prvoklasnog poslovnog čoveka, uvek je bio na pravom mestu u pravo vreme, uvek je znao gde treba da se pokaže i dokaže, njegova je žena u radnji prodavala električne aparate, prilježno su radili, štedeli i podizali kredite, još uvek prilježno rade, štede i podižu kredite, prilježno rade i štede.

sve se zbilo tačno onako kako je brigita priželjkivala i kako je zamišljala. imali su jedno slatko detence, a drugo je već bilo na putu. šta im je još nedostajalo da budu srećni i zadovoljni? ništa im nije nedostajalo da bi bili srećni i zadovoljni, ali stoj, ipak im je nešto nedostajalo da bi bili srećni i zadovoljni: malo više prostora u njihovoj blistavo čistoj novoj kućici.

a imali su i još jednu veliku želju: da svega uvek bude sve više i da sve uvek bude sve veće. i tako je sve sve više raslo i sve se više širilo.

a jednoga dana došao je i taj dugo priželjkivani trenutak: u baštici se lišće već kupalo u jesenjem šarenilu, lepe kate i dalije već uveliko cvatu, sunce je pozlatilo jabuke i kruške na granama tako da će uskoro sazreti, ptice su već krenule na jug, gde će neko vreme i ostati, a stari hajncovi roditelji bili su spremni za iseljenje, spakovali su kutije, sanduke i kofere i sad su stajali pred vratima svoje proširene kuće u kojoj su toliko godina bili srećni jedno sa drugim i sa svojim malim hajncem, u kojoj su tog malog hajнца podigli u sposobnog odraslog čoveka, u kojoj su ga podigli u samostalnog preduzetnika, u kojoj su, osim toga, toliko sejali i žnjeli, uvek više sejali nego žnjeli, gledali kako se smenjuju godišnja doba, dobijali pisma i pisali novogodišnje čestitke, a čak su uspeli da nekoliko dokonih trenutaka provedu uz televizijski program i pivo.

i sada su ti stari ljudi koje su išibale mnoge oluje bili spremni za preseljenje u malu ali nehumanu garsonjeru da bi ustupili mesto mladim generacijama kojima sada pripada svet, a u njemu, naravno, i proširena i nadograđena porodična kuća. napred u jednosoban stan, u predsoblje staračkog doma. kakvo je to samo bilo oprašanje, natezanje i mahanje! brzo, brzo, moramo da krenemo.

još jednom su unuča uzeli u naručje, još jednom su izgrlili i izmazili dečaćića, još jednom su snahu počastili najotrovnijim otrovnim pogledom i zaključili da je previše laka, još jednom su, opraštajući se, očima izgrlili svoje bivše carstvo, vrt i baštu s alpskim biljkama (alpinum), borovnik i ružičnjak. šta li će sad mlade generacije nenaviknute na baštenske poslove napraviti od svega toga, da li će pustiti da sve propadne ili će se brinuti o bašti kao što se pristoji i kao što otac, vozač teretnog vozila na dugim relacijama, nikad nije propuštao da uradi, uprkos svim bolovima?? zar se to tatici oči pune suzama a usta pljuvačkom koju tajno i neprimetno briše? zar je i mamici teško u duši?

ne, mladi naraštaji ne treba to da vide, oni treba neometano da grade život onako kako žele, mi starci ne želimo da im stojimo na putu!

samo što je brigita potpuno pokvarila našeg hajncića. da nije giti, još bismo bili ovde i sadili bismo, kopali, sejali i kosili, ali giti nas tera od našeg unučeta, koje je sva sreća i sav ponos naše starosti.

ali mi ćemo te često posećivati, haraldiću naš! da li bi voleo da te baka i deka posećuju? a harald kaže, da, sve sijajući od sreće, a da li ćete mi onda doneti i nešto na poklon? baka koja se još nimalo nije pomirila sa životom u smrdljivom gradu dirnuto kaže, nema više drveća, nema više trave, nema više cveća, nema više štedne knjižice, samo hladna, turobna, samotna betonska pustinja, kilometrima i kilometrima.

i nigde nikoga s kim bi čovek mogao malo da porazgovara.

u tim betonskim silosima nema ni jednog jedinog ljubaznog i čovečnog čoveka. da nas pod stare dane tako nešto snađe.

ali su mladi naraštaji u pravu.

ali harald je presladak dečaćić. jednoga dana naslediće očevu radnju i preuzeće je. ono što je otac već izgradio, dečak će jednog

dana proširiti. osnova je već tu.

samo nemoj da proćerdaš očevo nasljedstvo, kada kucne i taj čas, nemoj ga proćerdati, haralde, teško tebi.

jeste da ti je mamica kurva koja je pokvarila našeg hajncića, ali tvoj tatica, on će se već pobrinuti za to da kad porasteš budeš čovek na mestu, zato što je i on sam već čovek na mestu. a deka će te naučiti šta svaki muškarac mora da zna, naučiće te da se penješ na drveće i kako da napraviš pračku da njome gađaš ptice, kako da se igraš električnim vozićem i kako da ne plačeš kao devojčica kada odereš koleno. deka će ti veoma često dolaziti u posetu i staraće se još malo o bašti, zato što mladi naraštaji nemaju dovoljno vremena da bi se još i time bavili, a i baka će često dolaziti s njim, a kada ti deka dođe u posetu, pokazaće ti kako da budeš pravi muškarac kad porasteš, haralde!

zato što je i deka pravi muškarac, je l' znaš.

a nestrpljivi hajnc, koji mora na montažu i koji će uskoro zaposliti i jednog šegrta, misli da je krajnje vreme da matori smrad konačno ode, inače će mu on pripomoći, samo što nije potpuno izgubio strpljenje, što se njega tiče, matora drtina može da dolazi koliko god hoće, ali sad je krajnje vreme da krene, možete nam doći u posetu kad god poželite, harald će se posebno radovati, ali i moja supruga, baš kao i ja, vaš sin hajnc. i nečujno dodaje: vucite se već jednom odavde.

ovo je jedno baš tužno iseljenje.

brigita, gazdarica u kući koja se upravo bavi gazdovanjem po kući, dolazi da se oprosti, postala je čista, pomalo punačka ženica, brak joj baš prija, jasno se vidi. sva sija, ne zna se da li više sija ona ili njeni kuhinjski elementi, iznutra ju je mržnja već sasvim izjela. ali joj je zato radost posedovanja ostala, nju je zato čvrsto ščepala i ne pušta je.

žena i majka brigita, koja je u međuvremenu oprala milione buradi s govnama, oprašta se puna mržnje od svekra i svekrve, konačno su sami. konačno su kola krenula, konačno je porodica svoja na svome i konačno može da vodi onakav porodičan život kako jednoj porodici to i dolikuje.

hajnc i brigita odmah počinju sa porodičnim životom koji je svakog dana isti i koji se zove rad, rad, rad.

ali rad na kraju krajeva život čini slatkim i ispunjava ga. to su stari roditelji mladim naraštajima predali kao zaveštanje i kao nasledstvo, to, baš kao i svoju ušteđevinu, koja je uložena u kuću i u radnju.

brigita svoje malo carstvo još jednom obuhvata pogledom i svim ostalim čulima da bi potom s uzdahom ušla u kuću, šutirajući malog haralda pred sobom, to će njeno malo carstvo uskoro još narasti, iako s tim u vezi konačna odluka još nije donesena, nju će doneti hajnc.

tatica je već otišao.

harald još ne zna da govori kako treba, ponekad ga mnogo grle i ljube i to mu se već mnogo više dopada.

a naročito mu se dopadaju čokoladice, bombonice i keksići.

tatica je na montaži, mamica prodaje sifon za lavabo od nerđajućeg metala zato što je takav sifon bolji od običnog sifona.

pored toga, mamica prodaje i fen za kosu, dva mala električna šporeta koji izduvavaju topao vazduh i jedno od novih ogledala za kupatilo sa izvorom svetlosti. mamica može biti zadovoljna današnjim danom zato što je današnji dan bio dobar.

dobri dani sad nailaze sve češće i češće.

i tako je ova žena ipak postigla unutrašnji mir.

suzi, ta brbljivica koju uopšte ne treba shvatati ozbiljno, sada je navodno u vezi s nekim tamo studentom, i suzi će jednog dana morati da prihvati svoju žensku sudbinu, kao što je brigita već učinila, brigita je pametna i mnogo je pre suzi shvatila u čemu se ženska sudbina sastoji.

brigita je dobila zgoditak na lotou, nema razloga da se žali, brigita je sve sama ostvarila snagom svoje utrobe, ima i snažnih muškaraca koji utroše neuporedivo više snage da bi ostvarili slične rezultate.

ali zato mi žene i imamo svoj šarm.

odatle i naslov: let, let...

a šta je s paulom? i ona ima svoje carstvo

u to vreme je i paula posmatrala svoje malo carstvo.

paulino malo carstvo sastoji se od jedne male sobe koja se nalazi u maloj kući njenih roditelja, tu vlada paula.

paula vlada svojim starijim i svojim mlađim detetom. paulom vlada njen muž erih.

nesloga i svađa svojim otrovnim dahom neretko mogu da zatruju čitav jedan porodični život.

erihov i paulin porodični život često je zatrovan otrovnim dahom nesloge i svađe, uprkos opasnosti od trovanja, erih i paula i dalje se ne slažu i svađaju se.

uprkos tome, erih je ipak moj muž, razmišlja paula. ona se veoma trudi da stvori pozitivnu atmosferu da bi deca mogla na miru da rastu u njoj i da bi ona sama mogla na miru da odraste u njoj i da postane prava žena. danas je tako, primera radi, paula pozvana na plesnu priredbu u susednom selu. smem li da idem na tu plesnu priredbu, pitala je paula još pre tri dana. da, smeš da ideš, ako zbrineš decu, obećava erih. decu će čuvati paulina majka.

to je prvi put da paula može da izađe.

ali onda erih odjednom kaže, ne, ja to neću dozvoliti.

paula cmizdri, paula cmizdri kao dete, i kamen bi se smekšao kad je vidi. uprkos tome, nije joj dozvoljeno da ode na ples. paula će zbog toga još dugo biti loše volje i kriviće lice. bez obzira na sve to, erih će ostati neumoljiv zato što ne zna za šalu kada su takve stvari u pitanju.

ali paula neće dugo ostati nevesela slušajući veseli smeh svoje dece.

paula sada ima čvrstu vezu kakvu je i priželjkivala, paula je deo te veze i ni u kom se slučaju ne bi moglo reći da je manje vezana od drugih delova veze. paula je pokorna, oko nje se okreću sve sami zupčanici i ona se trudi da se uklopi u njih.

erih je konačno zadobio vlast nad nekim ljudskim bićem, pa makar to bio i tako nebitan lik kao što je paula. konačno postoji neko ko radi ono što mu erih kaže. erih ima pravo da nešto zabrani ili dozvoli, za njega je to potpuno nov osećaj i on uživa u njemu, ponekad i tako što joj deli potpuno besmislena naređenja.

paula priželjkuje da konačno ima svoj dom koji bi možda i bio mali, ali bi zato bio njen i samo njen.

paula priželjkuje da konačno ima svoj dom koji bi možda i bio mali, ali bi zato bio njen i samo njen. u njemu bi paula onda mogla da vedri i oblači, kao što brigita već vedri i oblači u svome domu.

nesloga i svađa u njega ne bi smele da uđu.

paula bi im već na pragu preprečila put i rekla: ni koraka dalje, neslogo i svađo, ovo je moj dom!

budući da paulin dom nije paulin, kao i da je prostor u njemu veoma ograničen, u njemu nikako ne može da zavlada mir. mir još nekako i dođe do praga, ali ne može da uđe i mora da se vrati.

iako je odavno dokazano da svađa može potpuno razoriti osećaj zajedništva. erih pije, čemu će paula stati na put, čim pređu prag novog doma koji, međutim, teško da će sebi moći da priušte u skorijoj budućnosti zato što erih pije. ni alkohol neće moći da uđe u novi dom, ostaće na pragu, baš kao i nesloga i svađa.

teški fizički poslovi preći će taj prag, doduše, bez ikakvih problema, da nikad više ne izađu.

u toj maloj prostoriji spavaju i stanuju muž i žena.

deca spavaju kod bake, kod koje njen vlastiti muž odavno više ne spava, nego na mansardi.

kada paula ide u kupovinu sa decom nakačenom na vrat, prodavačicama, koje je ranije prezirala, ponekad nakratko pozavidi na urednosti i čistoći, paula s mukom održava svoju raniju urednost i čistoću, jedino što joj je preostalo, što je uvek bilo njena najveća draž. sada joj to pada mnogo teže nego ranije, sada u čistom stanju mora da održava i svoga muža, koji često isprovraća sve po sebi, a ponekad se, bogme, i zapiša.

žena alkoholičara mora biti u stanju da izađe s tim na kraj, to su elementarne pretpostavke njene egzistencije, u selu se često čuje kako se ljudi smeju i kažu, erih više voli bokal vina nego bilo koju

ženu, ha ha. u stvarnosti erih svoj bokal vina voli više nego svoju ženu paulu, mada svoju decu možda i voli više od bokala vina. često im kupuje sladoled, ona tako lepo umeju da kažu molim te, molim te, molim te.

erih još uvek voli svoje motore.

jednog dana paula dobija vozačku dozvolu, položila je odmah, iz prvog puta. erih je srećan zbog toga zato što će mu to doneti automobil i stvarno, umesto priželjkivanog stana, vozačka dozvola donosi polovnu simku. simka paulinom životu donosi napredak i kulminaciju, paula sad može da se vozi automobilom, ali to ne sme, osim kad se erih vozi s njom. ona je jedna od malobrojnih žena u mestu koje imaju vozačku dozvolu, paula sme da se vozi automobilom samo kad se erih vozi s njom i glasno imitira zvuke motora.

jednog je dana paula čak stigla i do italije na godišnji odmor, sve sa erihom i novim automobilom, veliki deo puta erih je glasno imitirao zvuke motora.

deca su ostala s njenim roditeljima.

bila je to lepa kulminacija, bila je to kulminacija paulinog dosadašnjeg života.

nakon kulminacije bračni se par vratio kući. ovde nisu više bili stranci kao u italiji, ovde su bili kod svoje kuće. paula je odmah ponovo počela da se nada novom stanu, ali uzalud.

paula se uskoro iznova utopila u svoju svakodnevnu rutinu.

erih se uskoro iznova utopio u šumi, u vinu i u pivu.

ali deca su zato srdačna i dobra i odlično pariraju.

za to se brinu svekrva, majka, mamica i tatica. sve rade što im se kaže, a ponekad i pre nego što im se kaže.

za paulu je velika radost to što ima tako divnu i zdravu decu. i kako bi neko onda u takvoj situaciji uopšte mogao da gaji neke tamo egoistične želje, kada ima tako pametnu i dobru decu, kažu seljani.

kada je devojčica jednog dana slomila ruku, pauli se čak ukazala i prilika da je sopstvenim automobilom odveze u regionalni centar u bolnicu. erih ima razumevanja što je paula taj put, jedan jedini, uzela auto bez njegove dozvole, ali to ni u kom slučaju nije početak procesa koji će dovesti do erihovog urazumljivanja.

rad u šumi polako je uništio i ugasio veliki deo erihove ranije lepote, kao što mu je skoro potpuno uništio i kožu na rukama, turisti žen. pola gotovo da se uopšte više i ne okreću za njim. eriha gotovo da uopšte više nije moguće razlikovati od drugih drvoseča. a čak je primetno i otupeo.

i paula je postala nešto tupavija osoba nego što je ranije bila, iako joj kućni poslovi čak i pričinjavaju zadovoljstvo.

pauli nedostaje malo radosti i još manje nežnosti. uprkos tome, paula je još uvek srećna što ima jasno određeno mesto u životu i što ima decu. volela bi da to tako i ostane.

na šnajderaj paula više i ne misli, a ni šnajderaj više ne misli na paulu. na njeno mesto u šnajderaju došla je neka druga devojka iz susednog mesta nešto većeg nego što je paulino, a posle nje je došla i neka treća, oči čitavog sela uprte su u paulu, baš kao što su uprte i u sve druge čiji je život sređen i omeđen, oči čitavog sela paze da niko ne dirne u te međe.

paula se ponaša u skladu sa propisima vlasnika seoskih očiju koji je popreko gledaju, što se nikako ne može izbeći, ali je ne pominju, ni za šta je ne optužuju, ne izdvajaju je od brojnih drugih stanovnika ženskog pola. paulin trud oko eriha primljen je k znanju bez imalo naklonosti, a njeni naporu u borbi protiv alkohola i fizičkog propadanja primaju se k znanju s nenaglašenim zadovoljstvom, onako kako se k znanju primaju vicevi iz nedeljnog dodatka, pod uslovom da čovek ukapira poentu. njena izuzetna čistoća i negovanost više se uopšte ne primećuju zato što su na to svi navikli, a prihvaćeno je i da paula ima decu, baš kao i svi drugi.

sve je u redu.

paula je zapravo skroz srećna, ali bi još uvek želela da ima nešto svoje, neko mesto gde bi mogla da obavlja svoju struku: žena i majka, ali za tako nešto nema novca.

paula ne bi trebalo da želi više nego što joj je suđeno da ima, kudi je roman u nastavcima.

da je paula postupala razumno, u skladu s pravilima romana u nastavcima, ne bi ni dospela na taj put, put koji će je odvesti u propast.

mesto na koje će paula dospeti zove se pogrešan put. mesto na koje je erih dospeo, na kome se nalazi i na kome će se uvek nalaziti zove se pravi put. šuma i bircuz.

selo i roman u nastavcima kažu da je ženi mesto u kući, uz ognjište, da je njen zadatak da ih čuva i pazi i da te tekovine nikako ne sme da blati.

paula nakratko nije čuvala i pazila, paula je domaće ognjište umazala blatom.

to će paulu koštati glave.

još jedna veridba

na zidu brigatine i hajncove prodavnice električnih aparata visi hajncovo svedočanstvo o položenom majstorskom ispitu.

i u suzinoj roditeljskoj kući danas se slavi veridba. on je mladi profesor u srednjoj školi, oko mladog para okupilo se društvo koje vodi živu diskusiju i koje se s vremena na vreme veoma uozbilji.

nema mesta lakomislenom veselju.

suzi smatra da je lakomislena brigita na sebe navalila trostruku obavezu kao supruga, majka i radna žena.

pametna suzi na sebe je navalila samo dvostruku obavezu: supruga i majka (uskoro), studirala je germanistiku, ali je napustila studije, uskoro će dobiti bebu.

obe žene prosto su procvetale u svojoj novoj ulozi.

obe žene prosto su procvetale u svojoj novoj ulozi.

hajnc je prosto procvetao od brigatine kuhinje, već je debeo kao prava svinja, što i odgovara njegovom urođenom telesnom sklopu, hajnc je sklon korpulenciji. brigatine kulinarske veštine često su predmet šale.

hajncove poslovne veštine nikada nisu predmet nikakvih šala. one su ozbiljne i egzistencijalne.

i giti je već nabacila dražesnu žensku slaninicu, slatko malo stomače. brigatina slaninica služi tome da ljudi mogu da kažu: srećna domaćica, radna žena i majka.

ostvarila je određenu ravnotežu i zrači njome, suzi pak namerava da sačuva vitku liniju uz pomoć gimnastike da bi bila dobra ljubavnica svome mužu i da bi to zauvek ostala, i u duhovnom pogledu namerava da ostane u formi, odlučila je da i u budućnosti intenzivno čita dobre knjige, a možda i da usavrši jezičke sposobnosti, i ovaj mladi par planira da gradi.

suzi želi svome mužu da pruži i duhovno partnerstvo, i za decu je dobro kad je majčin mozak u dobroj formi.

hajncovi roditelji uopšte ne izgledaju dobro, nedostaju im bašta i svež vazduh. nedostaju im i unučići, ovi njihovi problemi naizlaze na nerazumevanje i netoleranciju njihove dece i supružnika njihove dece (po jedan komad svake vrste).

voleli bi da dolaze u posetu češće, ali to niti treba, niti smeju da čine. bankovni račun vozača teretnih vozila na dugim relacijama sada je prazan, a tako i treba da bude. sve je ionako bilo namenjeno deci, za koju čovek konačno i živi. neko lepo putovanje više ne dolazi u obzir.

giti živi za decu i za radnju, radnja živi za hajnca. da nije taj možda pribavio neku ljubavnicu?

ali nije. dobra klopa kod mame, kako se brigita sada zove, više ga mami od avantura u nekoj tamo nepoznatoj i neizvesnoj daljini.

a, šta kažeš, dobra klopa kod mame više te mami od avanture, pita neka hajncova rođaka hajnca u šali, gledajući iskosa brigitu.

hajnc u šali odgovara da ga avanture, doduše, mame, ali svako zna da su one samo laž i privid, i tako su svi zadovoljni.

i suzi od najranije mladosti kuva rado i dobro, ali samo finija jela koja podrazumevaju i dijetu i specijalitete iz inostranstva i od kojih se čovek ne goji jer je to sasvim izašlo iz mode.

suzi je pretežno moderna žena, brigita je pomalo staromodna, ali je zato draga.

ali hajnc svoju brigitu baš takvu i voli. uopšte ne bi voleo da je drugačija, s modernom ženom ne zna čovek šta da radi.

i tako su svi na kraju srećni i zadovoljni, svi su našli svoje mesto u životu i svi zauzimaju sve više i više mesta.

ako nastavi toliko da ždere, hajnc će uskoro zauzimati čitava dva mesta u životu.

ali to je samo dobronamerna šala.

dva mesta i više, koja hajnc u svojoj glavi već zauzima, možda će uskoro zauzeti i u stvarnom životu.

danas ima svinjska pečenica sa knedlama.

suzi kaže u šali, ali dobronamerno, da je zadovoljna svojim mestom u životu, da ni sa kim ne bi htela da se menja, pa čak ni sa onim ženama koje su završile neki fenomenalni fakultet, ali su zato propale u životu.

suzi je moderna i staromodna u isto vreme, mešavina koja se njenom novopečenom vereniku naročito sviđa.

i uopšte: sredina je uvek zlatna, razborita, kaže suzi neuporedivo ozbiljnije nego što pristaje njenoj lepoj glavici.

a njen budući suprug s odobravanjem klima glavom.

kako se paula dala zavesti

ne znamo šta se u u paulinoj glavi dešavalo u vreme kada je skrenula na pogrešan put.

da li ju je do provalije odvela čežnja za novcem ili možda za skromnim imetkom? ili pak neobuzdani seksualni prohtevi koje njen muž erih nije uspevao da zadovolji? iako je trebalo!

da li je u pitanju, dakle, bila seksualnost ili paulina želja za sigurnošću ili želja za sigurnošću koja se novcem može kupiti, želja za sopstvenim stanom? selo bi volelo da zna pravi odgovor, ali je osuđeno na puka nagađanja, izvesno je, međutim, da je paula napravila neverovatnu svinjariju, ta je svinjarija dovela do gubitka svake sigurnosti, čime je dokazano i da se sigurnost novcem ne može kupiti, sigurnost se može zaslužiti jedino strpljenjem i istrajnošću. iako je paula duge godine volela strpljivo i istrajno, nikakvu sigurnost time nije stekla.

ovde su dobrodošle sve uvrnute metode kojima se može doći do muža i kojima se taj muž onda može zadržati.

paulina metoda da zadrži svog muža i da mu obezbedi ugodan dom koji on i njena deca zaslužuju, ali za koji erih nikako da sakupi

dovoljno novca, ovde je odbijena i osuđena, paulina metoda bila je prava svinjarija i paula je za to dobila zasluženu nagradu.

paula posle, doduše, jeste tvrdila da je sve to uradila samo zbog eriha i zbog dece, ali te gluposti niko nije hteo ni da čuje.

činjenice govore same za sebe.

kada nekom muškarcu ozledite ponos, onda se to teško može dovesti u red. za ženu je bolje da se sa ponosom uopšte i ne petlja.

u skladu s tim, paula u svoj život ponos nije ni uvodila, jednoga je dana paula, međutim, kolima tajno otišla do regionalnog centra, niko ne zna zašto, možda da bi otišla u bioskop ili u poslastičarnicu, toga u selu nema. paula veruje da je sve to deo života, ali nije u pravu, nemamo vremena da pustimo paulu da se ovde lično izjašnjava.

kada se paula parkirala kraj železničke stanice, njenim je kolima prišao neki nepoznati muškarac i upitao je: šta mislite, mogli bismo nas dvoje malo da odemo negde da se ljubimo, a?

paula je prvo rekla, ne, ja sam udata i imam dvoje zlatne dečice.

ali onda je paula ipak pristala da se s tim muškarcem odveze na neko skrovito mesto.

ne znamo šta se u tom trenutku dešavalo u paulinoj glavi iz koje je šnajderaj bio proteran još godinama pre toga i u kojoj odavno nije ostalo ništa osim eriha i dece.

u paulinoj glavi nešto je krenulo naopako.

u paulinoj pički već se odavno ništa nije pokrenulo, ako čovek nešto ne oseća, to, međutim, ne znači da se ništa i ne dešava.

paula je to uradila za svoju porodicu.

možda će paula svojoj porodici na ovaj način uspeti da obezbedi stalan smeštaj. pravo je čudo da je paula tako dugo izdržala bez toga. iako još od svoje petnaeste godine nije maštala ni o čemu drugom, do o stalnom smeštaju, o belim zavesama i sjajnim kućnim aparatima, na kraju krajeva, sigurnosti niti ima, niti može biti bez vlastita četiri zida i odgovarajućeg krova.

možda je ovo paulina šansa da svije gnezdo. paula će se ugledati na laste: sviće gnezdo. tako kaže i jedan omiljeni šlager.

ono što joj ne dolikuje, paula ne sme ni da radi.

ako će neko da radi i da im obezbedi krov nad glavom, onda je to erih.

a ženska sredstva su neodgovarajuća sredstva za obezbeđivanje krovova nad glavama.

ja volim svog muža, rekla je paula ovom muškarcu i sledećem i onom posle njega, i bilo bi lepo da mi pokloniš nešto novca.

i oni joj poklanjaju nešto novca.

erih je sigurno pomislio, voleo bih da i ja jednog dana tako lako zarađujem za hleb.

paula sigurno nije ni posmislila da će nekome pasti u oči to malo novca kojim ona odjednom raspolaže, ona samo želi da štedi, akcija pod tajnim imenom veverica. pomalo troši i u kafeu. paula želi da prikupi dovoljno da jednog dana može da plati kaparu za stan.

paula svojim telom i bez svog duha zarađuje novac za kaparu za stan. to čime se paula bavi zove se prostitucija, paula je kurva, uzima novac od nepoznatih muškarca da bi onda oni u automobilu na zadnjem sedištu ili u travi u nju umakali nešto što bi samo erih smeo da joj umače, u pitanju je krajnje diletantski poduhvat.

tako nešto moralo bi se mnogo bolje organizovati.

paula je morala biti svesna toga da se uz pomoć takvog jednog predmeta kao što je njeno telo ništa ne može postići, paula iz svoga kratkog devojaštva nikakvu pouku nije izvukla.

paulino telo nikada doduše nije zakazalo, uvek je spremno obavljalo svoju dužnost, ali je zato paulino okruženje njenom telu uskratilo bilo kakve simpatije.

paulino okruženje iznenada je postalo svedok datog čina u nekom grmlju, šoferu jednog šumskog kamiona se naime pripisalo i to baš na nekom mestu na kome inače niko živi ne piša, osim možda neke srne ili nekog zeke, i taj je vozač onda imao prilike da vidi donju polovinu paulinog tela, polugolu, kako radi i zalaže se u vanbračnom društvu, posle je ispričao da su to dvoje bili isprepletani i izukršteni na jedan zaista odvratan način.

posle je često imao prilike da priča o tome.

osim toga, znao je paulino ime i adresu.

video je da to što paula radi ovde u netaknutoj prirodi predstavlja izdaju njegovog prijatelja eriha.

paula je svoga muža izdala, paula je svoga muža prevarila sa nepoznatim muškarcem, jednim ili više njih.

povrh svega, taj muškarac nije iz njihovog mesta. nije jedan od naših momaka. on je stranac i zaprljao je njihovo gnezdo, posrao se pravo u njega, fuj, odvratno, i to sa majkom koja je rodila već dvoje dece i koja sad uzima pilule za kontracepciju.

izdala je njegovog prijatelja eriha!

pauli treba zavrnuti šiju ili je u najmanju ruku sterilisati da više ne bi mogla da rađa decu koja bi nasledila njene pogane sklonosti, paula je gora od kučke u teranju, koja i ne može da se bori protiv svojih instinkata.

pauli je stvarno zavrnutu šija, ali do sterilizacije nije došlo, imala je, dakle, sreće u nesreći.

povrh svega, došlo je i do razvoda paulinog braka sa erihom. krivica je odlukom suda pripisana pauli.

iako to nije bila paulina želja, njen je brak nakon njenog višestrukog sagrešenja uništen na licu mesta.

iako to ni u kom slučaju nije bila paulina želja, njena je sreća uništena zajedno s njenim brakom.

iako se paula tome snažno opirala, i ona sama je uništena zajedno sa svim ostalim.

da je samo razmišljala na vreme, sada je prekasno!

da je paula mogla da nasluti šta će sve uništiti svojim smišljenim, ali loše sprovedenim brakolomstvom, u takve se stvari nikad ne bi bila ni upustila.

dogadžaji su imali silinu lavine.

ovde ljudi žive u prirodi i s prirodom i ne mogu se boriti protiv nje, zato što je ona jača.

i erih strašno pati zbog svega što se desilo, možda se nikad neće ni oporaviti od toga, kaže njegova majka.

ali deca ne bi trebalo previše da pate zbog svinjarije koju je počinila njihova majka, moli tašta.

deca užasno pate zbog svinjarije koju je počinila njihova majka, zato što retko kad viđaju svoju dragu mamicu, zapravo je praktično više i ne viđaju, pitaju zašto, i ne mogu da shvate, dobro je što te male dušice još ne shvataju šta se dogodilo, kada dovoljno porastu, shvatiće. ali verovatno nikada neće moći da razumeju.

onda će to biti njihova stvar da li će majku osuđivati ili je neće osuđivati, kaže jedan erihov inteligentni kolega koji zna i usmeno da se izražava, deca sada žive kod paulinih roditelja u bivšoj sobi bivših supružnika, erih je svojoj ženi prodao automobil, to je tužan proces, iako su njime otišli u italiju na svoj drugi medeni mesec, iako su možda jednog dana mogli da kupe i neki sportski automobil, a sada mu samo moped preostaje. mopedom se ponekad vozi i do svoje nove devojke, kćerke nekog bogatog seljaka iz okoline, ali svoj bokal vina još uvek voli više nego bilo koju ženu i zbog toga će se i ova veza u povelju sigurno uskoro raspasti, možda su žene danas drugačije nego ranije.

folklornih ansambala gotovo da više i nema. to je šteta, naročito za suzi. paula je s uništavanjem počela, a sada je uništena do kraja.

devojčica na prvoj godini krojačkog zanata, puna nade, pretvorila se u uništenu ženu koja veštinom krojenja i šivenja ne vlada u dovoljnoj meri. a to je premalo.

POGOVOR:

znate li ovu LEPU zemlju sa njenim brdima i dolinama? u daljini je omeđuju lepe planine, ima horizont kakav nema mnogo zemalja, znate li livade, oranice i polja ove zemlje? znate li njene ljubazne kuće i ljubazne ljude u njima?

usred ove lepe zemlje ljudi su sazidali fabriku, njen povijen krov od talasastog lima čini lep kontrast u odnosu na listopadne i zimzelene šume koje je okružuju, fabrika se povija u pejzaž, iako nema razloga da se povija.

mogla bi da stoji uspravno.

dobro je što stoji ovde gde je lepo, a ne negde drugde, gde je nelepo.

fabrika izgleda kao da je deo ovog lepog pejzaža.

izgleda kao da je ovde izrasla, ali ne! ako je bolje pogledate, videćete: podigli su je dobri ljudi, konačno, ništa ne pada s neba.

a dobri ljudi ulaze u nju i izlaze iz nje.

zar ovaj dobar čovek koji ulazi u nju i izlazi iz nje, zar to nije naša paula? stani, polako, dobar dan, paula! zaista, to je ona. spolja gotovo da se i nije promenila, još uvek je vitka i čista, samo što na licu ima neku senku umora koja se vidi tek kada se pažljivije pogleda, a ova bora: da li je i juče bila tu?

ne, to je nova bora. a to tu, da nije ta vlas možda seda? nema veze, paula, samo ti i dalje drži glavu visoko!

paula radi ovde kao nekvalifikovana šnajderka na pokretnoj traci.

paula radi ovde kao nekvalifikovana šnajderka na pokretnoj traci.

paula je završila tamo odakle je brigita otišla da upozna život, brigita je upoznala život i našla je sreću u njemu.

i paula je htela da upozna život, ali sad upoznaje život priučene radnice u fabrici midera.

i to je neka vrsta života.

uveče se ljudi izlivaju u pejzaž kao da im on pripada.

paula sad ima mali stan, koji takođe pripada fabrici i zato je veoma jeftin.

paula ostvaruje manje nego što bi ostvarilo neko radosno ljudsko biće zato što u njoj nema radosti.

uprkos tome, ono što uradi je dovoljno, fabrika je strpljiva.

ni kod same paule nema više ni traga nestrpljenja.

paula je na ovo mesto došla da šije, a ne da se raduje, mogla je da se raduje pre toga, ako je htela.

sada nimalo radosno šije midere, brusthaltere, korsete i gaće. paula se udala i doživela je propast.

pogled joj nikad ne odluta napolje na neku pticu, pčelu ili travku, ptica, pčela i travki paula je imala i više nego što joj treba, ali onda još nije znala to da ceni.

svaki muškarac u prirodi može da uživa bolje nego što paula to sada čini.

paula sedi za svojom šivaćom mašinom i ispunjava svoju dužnost, ima veliku odgovornost, ali više nema pregled situacije i nema više sopstveno domaćinstvo.

uveče se paula vraća kući u svoj mali stan i razmišlja o svome domu. paula je previše umorna da bi bila nezadovoljna.

paula više nema muža i dece, ali je ipak previše umorna da bi zbog toga bila nezadovoljna.

paula je ranije imala muža i dvoje dece.

ni posao paulu ne čini zadovoljnom.

posao paulu čini ravnodušnom.

šivenje je pauli u krvi. samo što je ta krv već odavno iz nje istekla i zato joj posao ne ide baš tako dobro kao drugima, odbijaju joj od plate.

paula šije iz sveg srca zato što više nema porodice koja bi joj zauzimala deo tog srca.

brigita sad ima porodicu i radnju i one zauzimaju celo njeno srce.

žene koje šiju iz sveg srca nisu baš najbolje žene koje se mogu naći.

paula nije baš najbolja žena koja se može naći.

paula je svoju sudbinu već doživela na nekom drugom mestu. ona se ovde završava.

brigitina subina je ovde otpočela, brigita je uspela da pobegne.
paulu je snašla teška sudbina, kad s vremena na vreme vidi život
kako prolazi kraj nje, paula i ne pokušava da mu se obrati, više joj
nije do priče.

eno, ide život, paula!

ali naša paula još uvek traži ključeve od kola.

do viđenja, paula, srećan ti put.